

Rozszerzenie zakresu informacji statystycznych dotyczących nakładów brutto na środki trwałe (według metodologii ESA 2010) oraz nakładów inwestycyjnych (w rozumieniu krajowym)

Extending the scope of statistical information on gross fixed capital formation (according to ESA 2010 methodology) and investment outlays (according to national accounting standards)

Prace studialne
Research studies

Warszawa 2020
Warsaw 2020

Numer ISNN:

Numer ISBN:

Główny Urząd Statystyczny
Statistics Poland

Prace studialne
Research studies

**Rozszerzenie zakresu informacji statystycznych dotyczących
nakładów brutto na środki trwałe (według metodologii ESA
2010) oraz nakładów inwestycyjnych (w rozumieniu
krajowym)**

Extending the scope of statistical information on gross fixed
capital formation (according to ESA 2010 methodology) and
investment outlays (according to national accounting
standards)

Raport końcowy
Final report

Warszawa 2020
Warsaw 2020

Jednostka opracowująca raport
Report preparation

Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS
Centre for Statistical Research and Education

Kierownicy projektu
Research team supervisors

Monika Burdzicka, Lucyna Słomska

Zespół autorski
Editorial team

Ewa Bajorska, Monika Burdzicka, Dorota Doniec, Renata Kugel, Anna Maluśka, Małgorzata Marczak, Elżbieta Pabijanek, Karol Pasiak, Lucyna Słomska, Jolanta Sota, Alicja Truszyńska

Numer ISSN:

Numer ISBN:

Raport dostępny na <http://www.stat.gov.pl>
Report available on <http://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing the Statistics Poland data – please indicate the source

Druk publikacji współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu „Statystyka dla polityki spójności 2019–2020. Wsparcie systemu monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz monitorowania i ewaluacji polityki spójności po 2020 r.”

Publication print co-financed by the European Union within the project "Statistics for Cohesion Policy 2019–2020. Support for the Monitoring System of Cohesion Policy in Financial Perspective 2014–2020 as well as Monitoring and Evaluation of Cohesion Policy after 2020".

Przedmowa

W niniejszym raporcie przedstawiamy Państwu wyniki pracy badawczej, której celem było rozszerzenie informacji statystycznych na temat wydatków inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018. Rozszerzenie zakresu informacyjnego polegało na opracowaniu nakładów brutto na środki trwałe dla sektorów instytucjonalnych oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych a także danych o nakładach inwestycyjnych oraz nakładach brutto na środki trwałe w podziale na województwa i regiony wg klasyfikacji NUTS 2016.

Dane regionalne mają kluczowe znaczenie dla kształtowania polityki, zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie europejskim. Dysproporcje występujące między regionami krajów Unii Europejskiej, nasiliły się po 2009 r., pomimo ożywienia gospodarczego w całej UE. Szansą na zmniejszenie dysproporcji regionalnych jest odpowiednia alokacja inwestycji, stanowiących istotny czynnik długoterminowego wzrostu. Kluczową rolę odgrywają inwestycje publiczne, które są niezbędne dla sprawnego funkcjonowania nowoczesnych gospodarek poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury publicznej i usług publicznych. Monitorowanie inwestycji publicznych na poziomie regionalnym jest zatem priorytetem dla właściwego projektowania i realizacji polityki spójności.

Przekazując Państwu wyniki naszych prac, wyrażamy nadzieję, że w przyszłości posłużą one do opracowania systemu monitorowania procesów inwestycyjnych w Polsce i w ten sposób przysłużą się do zmniejszenia nadmiernego zróżnicowania potencjałów rozwojowych kraju.

Koncepcja, przeliczenia oraz analiza uzyskanych wyników opracowane zostały w ramach pracy badawczej pt. „Rozszerzenie zakresu informacji statystycznych dotyczących nakładów brutto na środki trwałe (według metodologii ESA 2010) oraz nakładów inwestycyjnych (w rozumieniu krajowym)” realizowanej w ramach projektu „Statystyka dla polityki spójności 2019–2020. Wsparcie systemu monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz monitorowania i ewaluacji polityki spójności po 2020 r.”

Opracowane wyniki mają charakter eksperymentalny, a metodologia charakter rozwojowy. Autorzy pracy badawczej dziękują wszystkim zaangażowanym podmiotom za współpracę, jednocześnie prosząc o przekazywanie do Departamentu Rachunków Narodowych (Sekretariat-RN@stat.gov.pl) i Departamentu Przedsiębiorstw (Sekretariat-PZ@stat.gov.pl) wszelkich uwag i sugestii dotyczących treści oraz formy niniejszej publikacji.

Kierownik
(w zakresie nakładów brutto na środki trwałe)
Monika Burdzicka
Departamentu Rachunków Narodowych

Kierownik
(w zakresie nakładów inwestycyjnych)
Lucyna Słomska
Departament Przedsiębiorstw

Warszawa, listopad 2020 r.

Preface

In this report, we present the results of research work aimed at extending statistical information on investment expenditure incurred in 2016–2018. The extension of the information scope consisted in the development of data on gross fixed capital formation by institutional sectors and subsectors of general government sector as well as investment outlays and gross fixed capital formation broken down by voivodships and regions according to the NUTS 2016 classification.

Regional data is crucial for policy making, both at national and European level. The disparities between the regions of the European Union countries intensified after 2009, despite the economic recovery in the entire EU. A chance to reduce regional disparities is the appropriate allocation of investments, which are an important factor of long-term growth. Public investment, which is essential for the smooth functioning of modern economies by ensuring the necessary public infrastructure and public services, plays a key role. Monitoring of public investment at the regional level is therefore a priority for the proper design and implementation of cohesion policy.

By presenting the results of our work to you, we hope that in the future they will be used to develop a system for monitoring investment processes in Poland and thus, help to reduce excessive disparities of the country's development potential.

The concept, calculations and analysis of the obtained results were developed as a part of the research work entitled "Extending the scope of statistical information on gross fixed capital formation (according to ESA 2010 methodology) and investment outlays (according to national accounting standards)" implemented under the project "Statistics for Cohesion Policy 2019–2020. Support for the Monitoring System of Cohesion Policy in Financial Perspective 2014–2020 as well as Monitoring and Evaluation of Cohesion Policy after 2020".

The developed results are experimental and the methodology is developmental. The authors of the research work would like to thank all the entities involved for their cooperation, at the same time asking for sending to National Accounts Department (Sekretariat_RN@stat.gov.pl) and Enterprises Department (Sekretariat-PZ@stat.gov.pl) any comments and suggestions regarding the content and form of this publication.

Supervisor
(regarding gross fixed capital formation)
Monika Burdzicka
National Accounts Department

Supervisor
(regarding investment outlays)
Lucyna Słomska
Enterprises Department

Warsaw, November, 2020

Spis treści

PRZEDMOWA	7
PREFACE	8
OBJAŚNIENIA WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW	13
EXPLANATIONS OF THE MOST IMPORTANT ABBREVIATIONS	13
WSTĘP	14
INTRODUCTION	15
SYNTEZA	16
EXECUTIVE SUMMARY	18
ROZDZIAŁ 1 NAKŁADY BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH ORAZ PODSEKTORÓW SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH WG ESA 2010, RACHUNKI KWARTALNE	20
CHAPTER 1 GROSS FIXED CAPITAL FORMATION IN INSTITUTIONAL SECTORS AND SUBSECTORS OF THE GENERAL GOVERNMENT SECTOR ACCORDING TO ESA 2010, QUARTERLY ACCOUNTS	20
1.1 WYNIKI BADANIA.....	20
1.2 METODOLOGIA BADANIA	25
1.3 ŹRÓDŁA DANYCH I BADANIA WYKORZYSTANE W PRACY BADAWCZEJ.....	29
1.4 METODY SZACUNKU.....	44
ROZDZIAŁ 2 NAKŁADY BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH ORAZ PODSEKTORÓW SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH WG ESA 2010 W PODZIALE REGIONALNYM (WEDŁUG WOJEWÓDZTW I REGIONÓW NUTS 2), RACHUNKI ROCZNE	47
CHAPTER 2 GROSS FIXED CAPITAL FORMATION IN INSTITUTIONAL SECTORS AS WELL AS SUBSECTORS OF GOVERNMENT SECTOR ACCORDING TO ESA 2010 IN REGIONAL TERMS (BY VOIVODSHIPS AND REGIONS AT THE NUTS 2 LEVEL), ANNUAL ACCOUNTS	47
2.1 WYNIKI BADANIA.....	47
2.2 METODOLOGIA BADANIA	62
2.3 ŹRÓDŁA DANYCH, METODY I BADANIA WYKORZYSTANE W PRACY BADAWCZEJ.....	65
ROZDZIAŁ 3. NAKŁADY INWESTYCYJNE W ROZUMIENIU KRAJOWYM PONIESIONE PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA KRAJOWE ORAZ PRZEDSIĘBIORSTWA Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM W UJĘCIU REGIONALNYM (WEDŁUG WOJEWÓDZTW I REGIONÓW NUTS 2), DANE ROCZNE.	72
CHAPTER 3. INVESTMENT OUTLAYS ACCORDING TO NATIONAL ACCOUNTING STANDARDS, INCURRED BY DOMESTIC ENTERPRISES AND ENTERPRISES WITH FOREIGN CAPITAL IN REGIONAL TERMS (BY VOIVODSHIPS AND REGIONS AT THE NUTS 2 LEVEL), ANNUAL DATA	72
3.1 WYNIKI BADANIA.....	72
3.2 METODOLOGIA BADANIA	83
3.3 ŹRÓDŁA DANYCH WYKORZYSTANE W PRACY BADAWCZEJ	86
ROZDZIAŁ 4 PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE	91
CHAPTER 4 SUMMARY AND RECOMMENDATIONS	91
DEFINICJE POJĘĆ	96
DEFINITIONS	96
ANEKS BAZA DANYCH W FORMACIE EXCEL Z NALICZENIAMI DANYCH	97
ANNEX DATA BASE IN EXCEL FORMAT WITH DATA CALCULATIONS	97

Spis tablic

List of tables

	Str.
Tablica A 1 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, w mln zł	21
Tablica A 2 Relacja nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018 do PKB (w %)	21
Tablica A 3 Struktura nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018 (w %)	22
Tablica B 1 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r., w mln zł	48
Tablica B 2 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r., w mln zł	49
Tablica B 3 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r., w mln zł	50
Tablica B 4 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r. (w %)	53
Tablica B 5 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2016 r. (w %)	54
Tablica B 6 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r. (w %)	56
Tablica B 7 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2017 r. (w %)	57
Tablica B 8 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r. (w %)	59
Tablica B 9 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2018 r. (w %)	60
Tablica B 10 Podział statystyczny Polski na poziomie NUTS 2	65
Tablica C 1 Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw i regionów NUTS 2, w tys. zł	73
Tablica C 2 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw i regionów NUTS 2, (w %)	76

[Tablica C 3](#) Wartość i struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 w podziale na klasy wielkości tych przedsiębiorstw wg liczby pracujących w nich osób..... 77

Spis wykresów

List of chartes

	Str.
Wykres A_1 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, mln zł	23
Wykres A_2 Struktura nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, (w %)	24
Wykres B_1 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r., w mln zł	51
Wykres B_2 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r., w mln zł	51
Wykres B_3 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r., w mln zł	52
Wykres B_4 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r. (w %)	55
Wykres B_5 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2016 r. (w %)	55
Wykres B_6 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r. (w %)	58
Wykres B_7 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2017 r. (w %)	58
Wykres B_8 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r. (w %)	61
Wykres B_9 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2018 r. (w %)	61
Wykres C_1 Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw regionów NUTS 2, mln zł	74

Wykres C_2 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2016 r., w województwach i regionach NUTS 2 (w %)	74
Wykres C_3 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r., w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	75
Wykres C_4 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 r., w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	75
Wykres C_5 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa krajowe w latach 2016-2018 według klas wielkości, (w %)	78
Wykres C_6 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 według klas wielkości, (w %)	78
Wykres C_7 Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw krajowych w latach 2016-2018, (w %)	79
Wykres C_8 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %) ...	79
Wykres C_9 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2017 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %) ...	80
Wykres C_10 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2018 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	80
Wykres C_11 Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018, (w %)	81
Wykres C_12 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	81
Wykres C_13 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2017 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	82
Wykres C_14 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2018 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)	82

Objaśnienia ważniejszych skrótów

Explanations of the most important abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
ESA 2010	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej 2010 European System of National and Regional Accounts in the European Union 2010
ESA 95	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej 95 European System of National and Regional Accounts in the European Union 95
GFCF	Nakłady brutto na środki trwałe Gross fixed capital formation
PKB	Produkt Krajowy Brutto Gross Domestic Product
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
PKWiU	Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług Polish Classification of Goods and Services
BJS	Baza Jednostek Statystycznych Business Register
PBSSP	Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej Statistical survey program of official statistics
SNA	System Rachunków Narodowych System of National Accounts
S1	Gospodarka narodowa ogółem National economy, total
S11	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych Non-financial corporations sektor
S12	Sektor instytucji finansowych Financial corporations sektor
S13	Sektor instytucji rządowych i samorządowych General government sektor
S1311	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym Central government subsektor
S1313	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym Local government subsektor
S1314	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego Social security funds subsektor
S14+S15	Sektor gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych Households and non-profit institutions serving households sektor
NUTS 2016	Klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych Classification of territorial units for statistics
NUTS 2	Klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych, na poziomie regionów Classification of territorial units for statistics by regions
IPL	System informatyczny do naliczeń danych o nakładach inwestycyjnych i środkach trwałych IT system for calculation of data on investment outlays and fixed assets
KEP	Krajowa Ewidencja Podatników National Taxpayers' Register

Wstęp

Niniejszy dokument jest raportem końcowym stanowiącym podsumowanie pracy badawczej pt.: „Rozszerzenie zakresu informacji statystycznych dotyczących nakładów brutto na środki trwałe (według metodologii ESA 2010) oraz nakładów inwestycyjnych (w rozumieniu krajowym)” realizowanej w ramach projektu „Statystyka dla polityki spójności 2019–2020. Wsparcie systemu monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz monitorowania i ewaluacji polityki spójności po 2020 r.”

Analiza poziomu inwestycji (uwzględniająca terytorialne zróżnicowanie tego zjawiska) jest konieczna dla przeciwstawiania się nadmiernemu zróżnicowaniu potencjałów rozwojowych kraju. Obecny zakres prezentowanych informacji statystycznych w tym obszarze jest niewystarczający dla systematycznego i kompleksowego monitorowania wydatków inwestycyjnych, w szczególności inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Motywy podjęcia pracy badawczej w zakresie realizowanych w Polsce inwestycji jest poprawa jakości projektowania i monitorowania działalności inwestycyjnej, zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego oraz zbadanie zróżnicowania przestrzennego zjawiska. Odbiorcami wyników badania mogą być władze ustawodawcze i wykonawcze (na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym) oraz przedsiębiorcy poszukujący potencjałów inwestycyjnych w regionach kraju.

Każdy z trzech celów pracy badawczej został opisany w odrębnym rozdziale, gdzie zaprezentowano otrzymane wyniki w postaci tabel i wykresów oraz przedstawiono szczegółowy opis metodologiczny badania.

W rozdziale pierwszym zaprezentowano metodologię oraz wyniki oszacowania danych kwartalnych w latach 2016-2018 o wartości i strukturze nakładów brutto na środki trwałe, dla sektorów instytucjonalnych (zgodnych z ESA 2010) w tym dla podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym, na szczeblu lokalnym oraz podsektora funduszy zabezpieczenia społecznego. Wyniki przedstawione w rozdziale pierwszym prezentują dane dla gospodarki ogółem.

Rozdział drugi poświęcony został koncepcji oraz wynikom szacunku danych rocznych o nakładach brutto na środki trwałe za lata 2016-2018 dla sektorów instytucjonalnych (zgodnych z ESA 2010) w tym na podsektory sektora instytucji rządowych i samorządowych. Dane opracowane zostały w podziale na województwa i regiony wg klasyfikacji NUTS 2.

W rozdziale trzecim przedstawiono założenia koncepcyjne oraz wyniki szacunku danych rocznych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym¹ poniesionych przez przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym. Dane opracowane zostały z uwzględnieniem klas wielkości podmiotów w podziale na województwa i regiony wg klasyfikacji NUTS 2.

Głównymi źródłami danych do wykonania odpowiednich naliczeń były wyniki badań statystycznych i dane administracyjne. W zakresie danych opracowywanych zgodnie z metodologią ESA2010, autorzy badania wykorzystali także dane pozyskane bezpośrednio od podmiotów zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz doszacowania koncepcyjne i doszacowania z tytułu kompletności danych.

¹ Zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości, tj. Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. 1994 Nr 121 poz. 591 z późn. zm.)

Introduction

This document is the final report summarizing the research work entitled "Extending the scope of statistical information on gross fixed capital formation (according to ESA 2010 methodology) and investment outlays (according to national accounting standards)" implemented under the project "Statistics for Cohesion Policy 2019–2020. Support for the Monitoring System of Cohesion Policy in Financial Perspective 2014–2020 as well as Monitoring and Evaluation of Cohesion Policy after 2020".

The analysis of the investment (taking into account the territorial diversities of this phenomenon) is necessary to resist the excessive diversity of the country's development potential. The current scope of the statistical information in this area is insufficient for systematic and comprehensive monitoring of investment expenditure, in particular investments in the general government sector.

The motive for undertaking research work in the field of investments in Poland is to improve the quality of design and monitoring of investment activities, both in the public and private sectors, and to examine the spatial diversity of the phenomenon. The research results may be used by legislative and executive authorities (at the central, regional and local level) and entrepreneurs looking for investment potential in the regions of the country.

Each of the three detailed objectives of the research work has been described in a separate chapter, in which the obtained results are presented in the form of tables and graphs. A detailed methodological description of the research is also provided in the chapters.

The first chapter presents the methodology and the results of estimating quarterly data for 2016–2018 on the value and structure of gross fixed capital formation, for institutional sectors (compliant with ESA 2010), including the central government sub-sector, local government and the sub-sector social security funds. The results presented in the first chapter present data for total economy.

The second chapter is devoted to the concept and the results of estimating annual data on gross fixed capital formation for 2016–2018, for institutional sectors (compliant with ESA 2010), including the general government subsectors. The data was prepared with breakdown by voivodships and regions according to the NUTS 2 classification.

The third chapter presents the conceptual assumptions and the results of estimating annual data on investment outlays following to the national accounting law² incurred by domestic enterprises and enterprises with foreign capital. The data was prepared taking into account the size classes of entities and breakdown by voivodships and regions according to the NUTS 2 classification.

The main data sources for the relevant calculations were the results of statistical surveys and administrative databases. In terms of data elaborated in accordance with the ESA2010 methodology, the authors of the study also used data obtained directly from entities classified to the general government sector as well as conceptual and compliance estimates.

² In accordance with the applicable accounting regulations, i.e. the Accounting Act of September 29, 1994 (Journal of Laws 1994 No. 121 item 591, as amended)

Synteza

Głównym celem pracy badawczej pt. „Rozszerzenie zakresu informacji statystycznych dotyczących nakładów brutto na środki trwałe (według metodologii ESA 2010) oraz nakładów inwestycyjnych (w rozumieniu krajowym)” była dezagregacja danych statystycznych w zakresie inwestycji w układzie zgodnym z klasyfikacją NUTS2. Działania podjęte w ramach projektu zakładały realizację trzech celów szczegółowych – A, B i C.

Wynikiem pracy badawczej w ramach celu A było opracowanie kwartalnych rachunków dotyczących nakładów brutto na środki trwałe w podziale na sektory instytucjonalne, z uwzględnieniem podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych dla Polski ogółem.

W tym celu dokonano inwentaryzacji źródeł danych wykorzystywanych w zestawianiu szacunków sektora instytucji rządowych i samorządowych, dostępnych zarówno w okresach kwartalnych, jak i rocznych. Dokonano odpowiedniego podziału źródeł danych i przypisano je do właściwych podsektorów. Opracowano sposób podziału danych w zakresie doszacowań z tytułu kompletności i doszacowań konceptualnych z tytułu ESA 2010.

Wartością dodaną projektu jest pozyskanie nowego źródła danych dla podsektora funduszy zabezpieczenia społecznego oraz wprowadzenie doszacowań z tytułu kompletności do tego podsektora na etapie sporządzania rachunków kwartalnych. Daje to możliwość bardziej precyzyjnego opracowania wartości nakładów brutto na środki trwałe w sektorze instytucji rządowych i samorządowych w poszczególnych kwartałach, a przez to mniejszą skalę korekt w IV kwartale z tytułu zmian wynikających z rachunku rocznego opracowywanego na podstawie bardziej wiarygodnych źródeł danych³. Innowacja ta, po dokładnej weryfikacji i kolejnej fazie testów, zostanie wprowadzona do bieżących badań kwartalnych w zakresie sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Efektem pracy badawczej w zakresie celu B było opracowanie rocznych rachunków dla nakładów brutto na środki trwałe dla sektorów instytucjonalnych w podziale terytorialnym na poziomie województw oraz regionów NUTS 2. W tym celu dokonano inwentaryzacji źródeł danych wykorzystywanych w zestawianiu nakładów inwestycyjnych oraz wszystkich doszacowań z tytułu kompletności i doszacowań konceptualnych zgodnych z metodologią ESA 2010. Każdy zestaw danych źródłowych przyporządkowano zgodnie z macierzą prezentującą sektory instytucjonalne i regiony, stosując algorytmy doboru jednostek lub odpowiednie struktury z dostępnych danych.

Wartością dodaną projektu jest weryfikacja poprawności zakwalifikowania poszczególnych jednostek do odpowiednich sektorów instytucjonalnych. Zidentyfikowane rozbieżności będą przedmiotem dalszych analiz Departamentu Rachunków Narodowych GUS. Usystematyzowanie informacji pozyskiwanych z różnych źródeł danych oraz wprowadzenie sektoryzacji do Bazy Jednostek Statystycznych (BJS) umożliwi w przyszłości zautomatyzowanie procesu naliczania nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych.

Opracowane dane dotyczące nakładów brutto na środki trwałe za lata 2016-2018 zostały uszeregowane z wynikami rewizji benchmarkingowej w polskich rachunkach narodowych⁴.

Wynikiem pracy badawczej w zakresie celu C było opracowanie rocznych danych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, dla przedsiębiorstw krajowych oraz przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym z uwzględnieniem klas wielkości podmiotów i w podziale na województwa i regiony NUTS 2. Zgodnie z założeniami projektu dane zostały opracowane dla lata 2016-2018.

³ Zgodnie z polityką rewizji kwartalnych rachunków narodowych, dane wg sektorów instytucjonalnych są zestawiane i publikowane trzy miesiące po okresie sprawozdawczym. Dane te ulegają rewizji po opracowaniu rocznych danych, które z kolei oparte są na zaktualizowanych i bardziej kompletnych źródłach danych.

⁴ Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995-2018 dostępna jest na stronie GUS <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>

Wszystkie cele szczegółowe projektu zostały osiągnięte.

Ze względu na eksperymentalny charakter przeprowadzonych prac, ich wyniki należy traktować wyłącznie jako dane szacunkowe i pogładowe. Dla potwierdzenia poprawności uzyskanych wyników należałoby przeprowadzić odpowiednie badania dla dłuższego szeregu lat. Ponadto, należy zauważyć, że podobne prace prowadzone są równoległe na poziomie europejskim. Wskazane jest zatem porównanie w przyszłości metodologii zastosowanej przez przedstawicieli polskiej statystyki publicznej z metodologią wypracowaną na poziomie UE. Uspójnienie podejścia do dezagregacji danych o nakładach brutto na środki trwałe i nakładach inwestycyjnych umożliwiłoby porównywanie wyników dla krajów UE, w tym skuteczność prowadzonej polityki mającej na celu zmniejszenie zróżnicowania potencjału rozwojowego kraju.

Executive summary

The main goal of the research work entitled "Extending the scope of statistical information on gross fixed capital formation (according to ESA 2010) and investment outlays (according to national accounting standards)" was the disaggregation of statistical data on investments according to the NUTS2 classification. The activities undertaken within the project assumed the implementation of three specific objectives - A, B and C.

The result of the research work under the objective A was the elaboration of quarterly gross fixed capital formation broken down by institutional sectors, including sub-sectors of the general government sector. For this purpose, an inventory of data sources used in compilation of general government sector estimates was carried out, both for quarterly and annual data. The data sources were appropriately divided and assigned to the relevant sub-sectors. Data breakdown has been developed for the estimates for completeness as well as for conceptual estimates for ESA 2010.

The value added of the project is the acquisition of a new data source for the social security funds subsector and the introduction of completeness estimates to this subsector at the stage of compiling quarterly accounts. This enables a more precise analysis of the value of gross fixed capital formation in the general government sector in individual quarters, and thus a smaller revisions in the fourth quarter due to changes resulting from the annual account prepared on the basis of more reliable data sources⁵. This innovation, after thorough verification and the next testing phase, will be implemented to the current quarterly surveys in the general government sector.

The result of research work in the field of objective B was the development of annual gross fixed capital formation by institutional sectors and by territorial breakdown at voivodships and the NUTS 2 regions. For this purpose, an inventory of data sources was made, including sources used in the compilation of investment outlays as well as estimates for completeness and conceptual estimates according to the ESA 2010 methodology. Each set of data source was mapped in accordance with a matrix presenting institutional sectors and regions, using unit selection algorithms or appropriate structures from available data.

The added value of the project is the verification of the correct classification of individual units to the relevant institutional sectors. The identified discrepancies will be the subject of further analyses conducted by the Department of National Accounts. Systematisation of information obtained from various data sources and the introduction of sectorization to the Statistical Units Database (BJS – Baza Jednostek Statystycznych) will allow in the future to automate the process of compiling gross fixed capital formation by institutional sectors.

The compiled data on gross fixed capital formation for 2016-2018 were aligned with the results of the benchmark revision in Polish national accounts⁶.

The result of the research work in the field of objective C was the development of annual data on investment outlays according to the national accounting standards, for domestic enterprises and enterprises with foreign capital, taking into account the size classes of entities and divided into voivodships and NUTS 2 regions. According to the assumptions of the project, data was prepared for the years 2016-2018.

All specific objectives of the project have been achieved.

Due to the experimental nature of the research, the results should be treated only as provisional ones. In order to confirm the correctness of the obtained results, an appropriate research should be carried

⁵ According to the revision policy of quarterly national accounts, data by institutional sectors are compiled and published three months after the reporting period. These data, however, are revised after the compilation of annual data, which in turn are based on updated and more complete data sources.

⁶ Information of the Statistics Poland on the revision of national accounts in 1995-2018 is available on the website of the Statistics Poland <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>

out for a longer time series. Moreover, it should be noted that similar work is carried out in parallel at the European level. Therefore, it is advisable to compare in the future the methodology applied by representatives of Polish official statistics with the methodology developed at the EU level. A coherent approach to disaggregating data on gross fixed capital formation and investment outlays would make it possible to compare the results for the EU countries, including the effectiveness of the policy aimed at reducing the disparities of the country's development potential.

Rozdział 1 Nakłady brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA 2010, rachunki kwartalne

Chapter 1 Gross fixed capital formation in institutional sectors and subsectors of the general government sector according to ESA 2010, quarterly accounts

1.1 Wyniki badania

Research results

Kategoria nakładów brutto na środki trwałe (GFCF – gross fixed capital formation) stanowi część całego systemu rachunków narodowych, które w Polsce, podobnie jak w pozostałych krajach Unii Europejskiej, zestawiane są zgodnie z Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 2010⁷).

Kwartalne dane o nakładach brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych zestawiane są w terminie t+85 dni (85 dni po zakończonym kwartale), przy czym zgodnie z Programem Transmisji ESA 2010 obowiązuje następujący podział sektorów instytucjonalnych:

- 1) Przedsiębiorstwa niefinansowe (S11),
- 2) Instytucje finansowe (S12),
- 3) Sektor instytucji rządowych i samorządowych (S13),
- 4) Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S14+S15).

Wynikiem pracy badawczej w zakresie celu A jest opracowanie danych o nakładach brutto na środki trwałe dla wyżej wymienionych sektorów, w tym dla sektora instytucji rządowych i samorządowych w podziale na trzy podsektory:

- S1311 – podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym,
- S1313 – podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym,
- S1314 – podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego.

Na kolejnych stronach zaprezentowane zostały tablice wynikowe prezentujące nakłady brutto na środki trwałe dla okresów kwartalnych w okresie 2016-2018. Dane te są zgodne z danymi opracowanymi w ramach rewizji benchmarkingowej rachunków narodowych, której wyniki opublikowano 6 października 2020 r. w *Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995-2018*⁸.

⁷ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 549/2013 z dn. 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010). Skrót ESA pochodzi od tłumaczenia w języku angielskim European System of Accounts. ESA 2010 to międzynarodowy standard metodologiczny i rachunkowy umożliwiający systematyczne i szczegółowe prezentowanie gospodarki kraju, grupy krajów czy regionów.

Pełen tekst rozporządzenia ESA 2010 dostępny jest na stronie <https://stat.gov.pl/obszarytematyczne/rachunki-narodowe/europejski-system-rachunkow-narodowych-i-regionalnych-esa2010/rozporzadzenie-parlamentu-europejskiego-i-rady-ue-nr-5492013-z-dnia-21-maja-2013-r-1,1.html>

⁸ Informacja na temat wyników rewizji benchmarkingowej polskich rachunków narodowych 1995-2018 dostępna jest na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>

Tablica A_1 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, w mln zł

OKRES	PKB	GOSPO-DARKA NARODOWA	Nakłady brutto na środki trwałe						Sektor gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
			Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	
2016 – kw1	430 411	52 917	30 793	1266	7 584	5 095	2 434	55	13 274
2016 – kw2	451 043	75 497	40 192	1509	13 871	8 843	4 996	32	19 925
2016 – kw3	455 790	79 124	39 750	1610	16 616	10 014	6 507	95	21 148
2016 – kw4	526 243	127 472	72 955	2602	23 122	12 245	10 618	259	28 793
2016	1 863 487	335 010	183 690	6987	61 193	36 197	24 555	441	83 140
2017 – kw1	458 679	54 257	31 416	1421	8 611	5 323	3 260	28	12 809
2017 – kw2	479 296	76 442	40 471	1856	15 694	9 757	5 902	35	18 421
2017 – kw3	491 469	83 203	40 288	2186	20 387	10 574	9 812	1	20 342
2017 – kw4	560 391	134 833	72 304	3961	30 606	15 734	14 761	111	27 962
2017	1 989 835	348 735	184 479	9 424	75 298	41 388	33 735	175	79 534
2018 – kw1	488 230	61 022	34 969	1 482	11 182	6 758	4 400	24	13 389
2018 – kw2	507 606	82 782	44 445	2 109	19 276	9 586	9 669	21	16 952
2018 – kw3	525 180	93 548	46 729	2 089	27 172	11 256	15 844	72	17 558
2018 – kw4	595 756	149 095	81 207	4 208	41 115	18 681	22 247	187	22 565
2018	2 115 671	386 447	207 350	9 888	98 745	46 281	52 160	304	70 464

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica A_2 Relacja nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresach kwartalnych w latach 2016-2018 do PKB (w %)

OKRES	PKB	GOSPODARKA NARODOWA	Nakłady brutto na środki trwałe						Sektor gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
			Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	
2016 – kw1	100,0	12,3	7,2	0,3	1,8	1,2	0,6	0,0	3,1
2016 – kw2	100,0	16,7	8,9	0,3	3,1	2,0	1,1	0,0	4,4
2016 – kw3	100,0	17,4	8,7	0,4	3,6	2,2	1,4	0,0	4,6
2016 – kw4	100,0	24,2	13,9	0,5	4,4	2,3	2,0	0,0	5,5
2016	100,0	18,0	9,9	0,4	3,3	1,9	1,3	0,0	4,5
2017 – kw1	100,0	11,8	6,8	0,3	1,9	1,2	0,7	0,0	2,8
2017 – kw2	100,0	15,9	8,4	0,4	3,3	2,0	1,2	0,0	3,8
2017 – kw3	100,0	16,9	8,2	0,4	4,1	2,2	2,0	0,0	4,1
2017 – kw4	100,0	24,1	12,9	0,7	5,5	2,8	2,6	0,0	5,0
2017	100,0	17,5	9,3	0,5	3,8	2,1	1,7	0,0	4,0

2018 – kw1	100,0	12,5	7,2	0,3	2,3	1,4	0,9	0,0	2,7
2018 – kw2	100,0	16,3	8,7	0,4	3,8	1,9	1,9	0,0	3,3
2018 – kw3	100,0	17,8	8,9	0,4	5,2	2,1	3,0	0,0	3,3
2018 – kw4	100,0	24,9	13,6	0,7	6,9	3,1	3,7	0,0	3,8
2018	100,0	18,2	9,8	0,5	4,7	2,2	2,5	0,0	3,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica A_3 Struktura kwartalnych nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2016-2018 (w %)

OKRES	GOSPODARKA NARODOWA	Nakłady brutto na środki trwałe						Sektor gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
		Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	
2016 – kw1	100,0	58,2	2,4	14,3	9,6	4,6	0,1	25,1
2016 – kw2	100,0	53,2	2,0	18,4	11,7	6,6	0,0	26,4
2016 – kw3	100,0	50,2	2,0	21,0	12,7	8,2	0,1	26,7
2016 – kw4	100,0	57,2	2,0	18,1	9,6	8,3	0,2	22,6
2016	100,0	54,8	2,1	18,3	10,8	7,3	0,1	24,8
2017 – kw1	100,0	57,9	2,6	15,9	9,8	6,0	0,1	23,6
2017 – kw2	100,0	52,9	2,4	20,5	12,8	7,7	0,1	24,1
2017 – kw3	100,0	48,4	2,6	24,5	12,7	11,8	0,0	24,5
2017 – kw4	100,0	53,6	2,9	22,7	11,7	11,0	0,1	20,7
2017	100,0	52,9	2,7	21,6	11,9	9,7	0,1	22,8
2018 – kw1	100,0	57,3	2,4	18,3	11,1	7,2	0,0	21,9
2018 – kw2	100,0	53,7	2,6	23,3	11,6	11,7	0,0	20,5
2018 – kw3	100,0	50,0	2,2	29,1	12,0	16,9	0,1	18,8
2018 – kw4	100,0	54,5	2,8	27,6	12,5	14,9	0,1	15,1
2018	100,0	53,7	2,6	25,6	12,0	13,5	0,1	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W wyrażeniu nominalnym, największą wartość nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej odnotowano w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych (z wyjątkiem III kwartału 2017 roku stanowiły ponad 50% wartości nakładów ogółem). Systematyczne zmniejszenie wartości inwestycji w ujęciu rocznym widoczne jest w sektorze gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

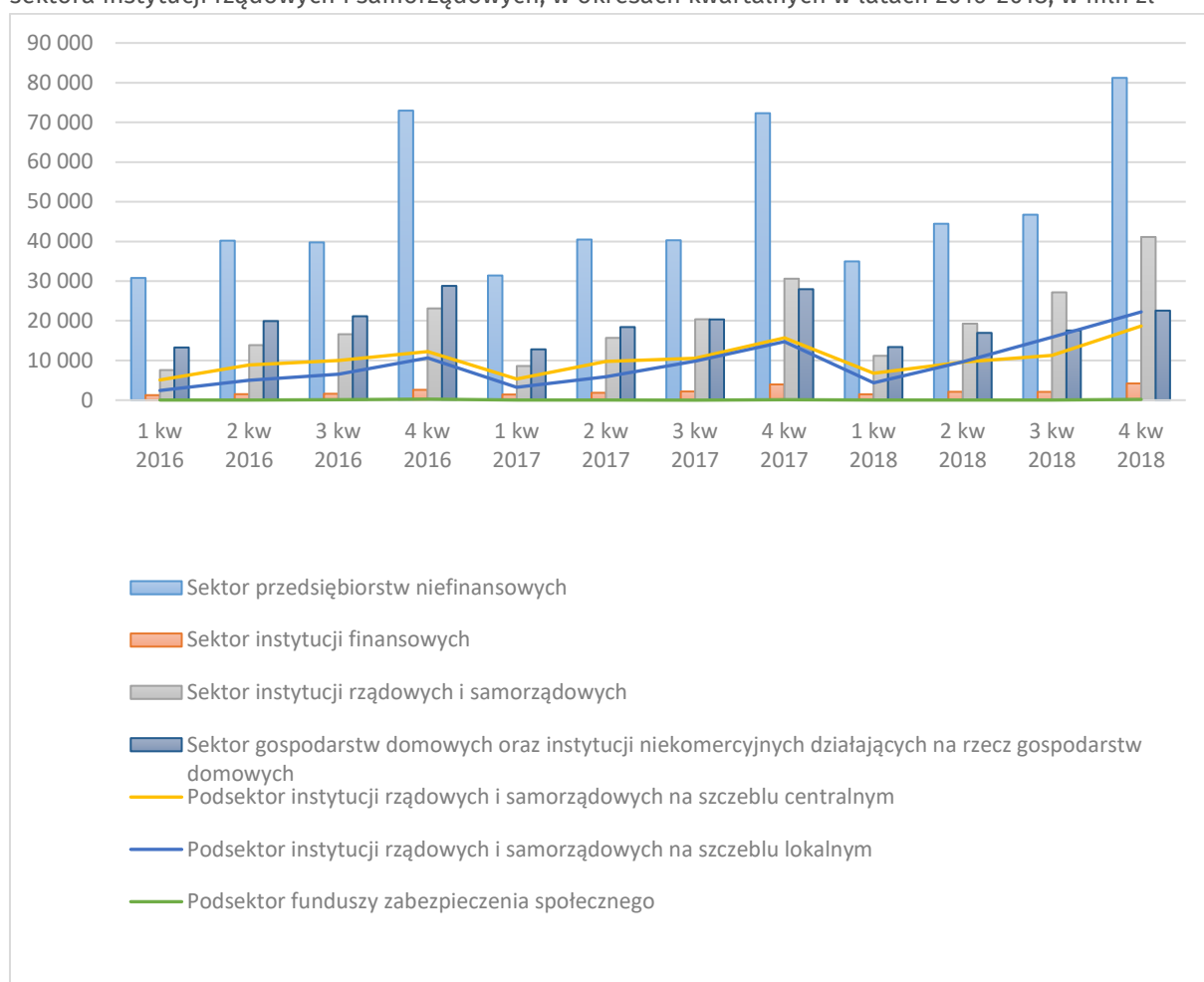
W prezentowanym szeregu danych zarejestrowano tendencję wzrostową udziału wydatków inwestycyjnych sektora instytucji rządowych i samorządowych w nakładach brutto na środki trwałe gospodarki narodowej ogółem (18,3 % w 2016 r., 21,6 % w 2017, 25,6 % w 2018 r.). Strukturalnie największy udział w gospodarce narodowej sektor instytucji rządowych i samorządowych osiąga zawsze w III kwartale, natomiast w ujęciu nominalnym sektor instytucji rządowych i samorządowych ponosi najwyższe koszty inwestycyjne w IV kwartale.

Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że do I kwartału 2018 r. włącznie, nakłady podsektora S1311 (szczebel centralny) przewyższały nakłady podsektora S1313 (szczebel lokalny). Ta tendencja odwróciła

się w II kwartale 2018 r. i zgodnie z bieżącymi rachunkami sektora S13 utrzymuje się również w 2019 r. i 2020 r. Rośnie także udział nakładów inwestycyjnych sektora instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym w relacji do PKB.

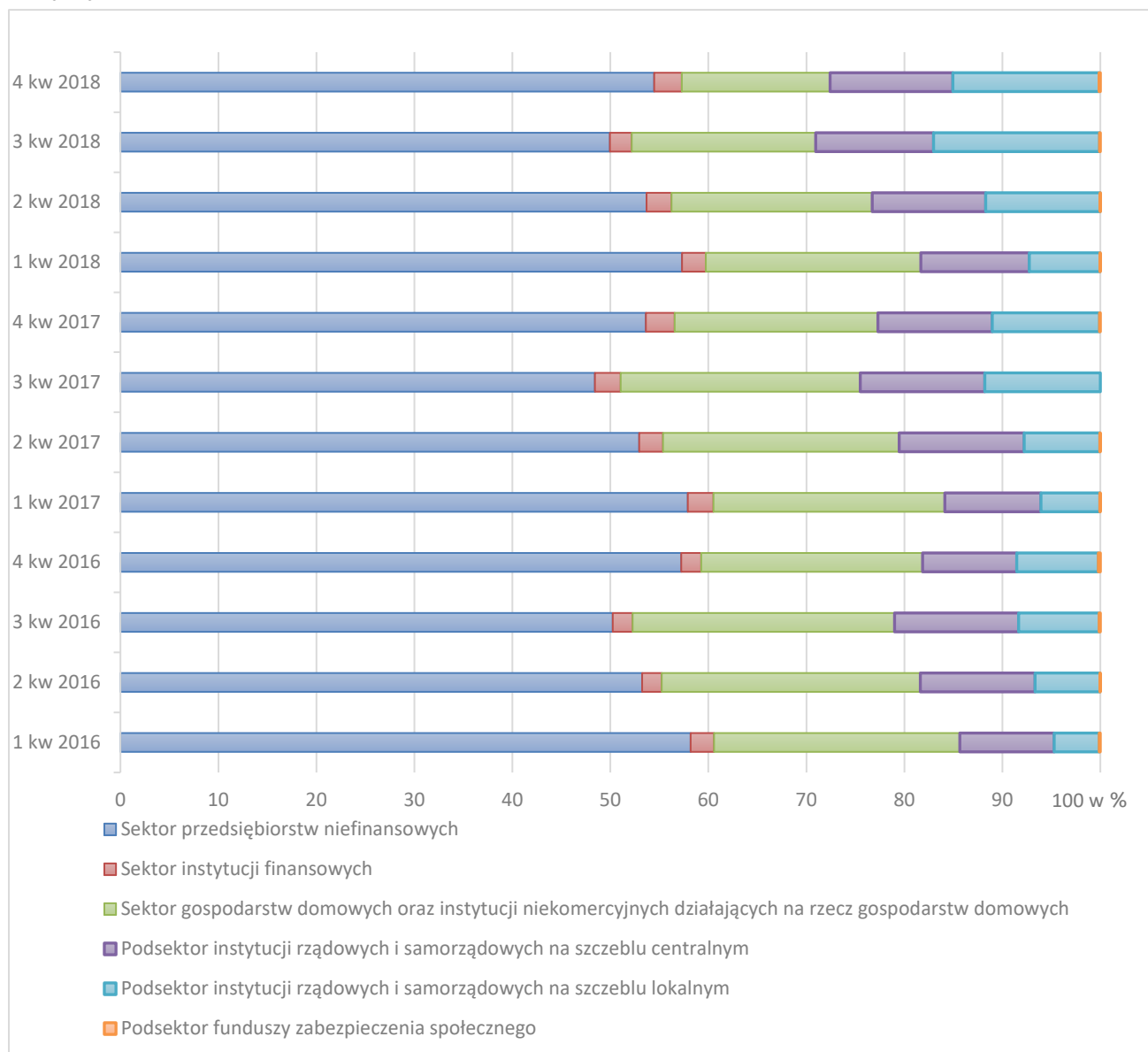
Analiza danych kwartalnych i rocznych za okres 2016-2018 wskazuje wyraźny spadek nakładów brutto na środki trwałe sektora gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. Wydatki inwestycyjne sektora gospodarstw domowych stanowią głównie nakłady na budownictwo indywidualne, nakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających do 9 pracowników oraz nakłady w rolnictwie indywidualnym. W 2016 r. nakłady sektorów S14 i S15 stanowiły ok. 25% nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej ogółem, natomiast w 2018 r. udział ten obniżył się do poziomu 20%.

Wykres A_1 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres A_2 Struktura nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w okresach kwartalnych w latach 2016-2018, w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.2 Metodologia badania

Research methodology

Wytyczne i wymagania międzynarodowe w zakresie rachunków narodowych

Prezentowane w niniejszym raporcie dane o nakładach brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych są opracowywane zgodnie z Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 2010), który jest międzynarodowym standardem metodologicznym i rachunkowym umożliwiającym systematyczne i szczegółowe prezentowanie gospodarki kraju, grupy krajów czy regionów. Standard ten wprowadzony został rozporządzeniem 549/2013 z dn. 21 maja 2013 r. w sprawie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej.

Światowym odpowiednikiem ESA 2010 jest System Rachunków Narodowych 2008 (SNA 2008), przy czym standard ten nie ma umocowania prawnego. Rzetelne stosowanie metodologii ESA 2010 i SNA 2008 gwarantuje opracowywanie kluczowych danych makroekonomicznych w sposób wiarygodny, porównywalny między krajami oraz spójny w długich szeregach czasowych. Powszechnie wykorzystywane dane na temat produktu krajowego brutto, wartości dodanej brutto, spożycia, nakładów brutto na środki trwałe czy też salda handlu zagranicznego są efektem złożonego systemu rachunków, które są zestawiane i publikowane w różnych układach klasyfikacyjnych.

Głównymi schematami stosowanymi w ESA 2010 są zestawy danych wg sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności (klasyfikacja PKD 2007) a także tablice podaży i wykorzystania oraz bilans przepływów międzygałęziowych. Dane wg sektorów instytucjonalnych przedstawiają pełną sekwencję rachunków, tj. kolejne etapy procesów gospodarczych, w tym: produkcję, tworzenie dochodów, podział i redystrybucję dochodów oraz akumulację. Rachunek produkcji oraz rachunek tworzenia dochodów prezentowane są dodatkowo wg klasyfikacji PKD 2007. Z kolei tablice podaży i wykorzystania w sposób szczegółowy prezentują kolejne procesy produkcji (w tym strukturę kosztów i otrzymany dochód) oraz przepływy wyrobów i usług wg określonych grup produktów (klasyfikacja PKWiU).

Dane z rachunków narodowych mają szerokie zastosowanie w ocenie sytuacji gospodarczej kraju/regionu oraz stanowią istotne narzędzie w kreowaniu polityki społecznej, gospodarczej i fiskalnej, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Pozwalają m.in. na analizę rozwoju gospodarki w czasie (np. wzrost PKB, inflacja), porównanie gospodarki ogółem z innymi gospodarkami UE, analizę struktury gospodarki (np. wartość dodana i pracujący wg gałęzi gospodarki, nakłady na środki trwałe i stan środków trwałych wg gałęzi gospodarki), monitorowanie specyficznych części gospodarki (np. rola sektora instytucji rządowych i samorządowych).

Zgodnie z Programem Transmisji ESA 2010, który stanowi załącznik do rozporządzenia 549/2013 w sprawie ESA 2010, kraje UE zobowiązane są do przekazywania odpowiednich zestawów danych do Komisji Europejskiej (Eurostatu). Program Transmisji szczegółowo określa zakres, częstotliwość, termin oraz długość szeregów przesyłanych do Eurostatu. Dane te służą m.in. do oszacowania wkładu finansowego państw członkowskich do budżetu UE, poziomu wsparcia ze środków funduszy strukturalnych dla poszczególnych regionów UE oraz monitorowania wyników gospodarczych krajów UE w ramach procedury nadmiernego deficytu oraz paktu stabilności i wzrostu.

Nakłady brutto na środki trwałe, które są centralnym przedmiotem analiz niniejszego projektu, przekazywane są do Eurostatu w ramach wszystkich domen rachunków narodowych, tj. głównych agregatów, rachunków sektorowych, statystyki finansowej sektora instytucji rządowych i samorządowych, tablic podaży i wykorzystania, bilansów przepływów międzygałęziowych oraz rachunków regionalnych.

Kwartalne dane o nakładach brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych przekazywane są do Eurostatu w terminie t+85 dni. Dane te dostępne są w bazie danych na stronach Eurostatu:

https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nasq_10_nf_tr&lang=en

oraz w formacie Excel na stronie GUS⁹

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/kwartalne-rachunki-narodowe/niefinansowe-rachunki-kwartalne-wg-sektorow-instytucjonalnych-w-latach-2010-2019,2,24.html>

Dane zamieszczone na stronach Eurostatu pozwalają na analizę danych w następujących układach:

- kraj/grupa krajów,
- okres,
- dane wyrównane/niewyrównane sezonowo,
- sektory instytucjonalne,
- ceny bieżące/stałe,
- w mln Euro/ mln PLN.

Zgodnie z rozporządzeniem ESA 2010, kraje nie są zobowiązane do opracowywania kwartalnych danych o nakładach brutto na środki trwałe dla podsektorów instytucjonalnych oraz rocznych danych w podziale na województwa i regiony według klasyfikacji NUTS 2. Wynika to m.in. z ograniczonych możliwości pozyskania wszystkich danych źródłowych przy jednoczesnym zachowaniu terminowości opracowywania tych danych. Ponadto definicja nakładów brutto na środki trwałe jest szersza niż definicja nakładów inwestycyjnych w rozumieniu krajowych czy międzynarodowych standardów rachunkowości i wymaga dodatkowych doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności. Doszacowania te wykonywane są na danych zagregowanych, przez co możliwe jest prezentowanie wyłącznie danych o kwartalnych nakładach brutto na środki trwałe w podziale na sektory instytucjonalne¹⁰. Jedynie roczne dane o nakładach brutto na środki trwałe, oparte na bardziej szczegółowych źródłach danych, umożliwiają publikowanie wyników dla poszczególnych rodzajów działalności oraz regionów według klasyfikacji NUTS 2. Opracowanie tych danych także wymaga przyjęcia zestawu odpowiednich założeń i uproszczeń.

Autorzy niniejszego raportu wnikliwie analizowali zapisy standardów metodologicznych SNA 2008 i ESA 2010 pod kątem identyfikacji zapisów metodologicznych, które umożliwiłyby uszczegółowienie danych o nakładach brutto na środki trwałe w układach jak wskazano w celach przedmiotowego projektu. Ponownie przejrano także najnowsze wytyczne Eurostatu i OECD uszczegółowiające informacje na temat potencjalnych źródeł danych oraz metody zestawiania elementów składowych nakładów brutto na środki trwałe. Niestety, zgodnie z powyżej przedstawionymi wyjaśnieniami, obowiązująca metodologia nie przewiduje tak szczegółowej dezagregacji danych.

⁹ W okresie sporządzania raportu końcowego kwartalne rachunki narodowe wg sektorów instytucjonalnych opublikowane na stronach GUS nie uwzględniały jeszcze zmian wynikających z rewizji benchmarkingowej. Dane dotyczące nakładów brutto na środki trwałe ujęte w niniejszym raporcie są spójne z wynikami rewizji benchmarkingowej opublikowanymi na stronie GUS w dniu 6 października 2020 r.

¹⁰ Złożoność całego systemu rachunków narodowych polega m.in. na konieczności identyfikacji powiązań między różnymi grupami podmiotów funkcjonujących w gospodarce. Powiązania te związane są z finansowaniem działalności, nabywaniem wyników produkcji innych jednostek, jako elementu kosztów bieżących lub nakładów inwestycyjnych, dystrybucją dochodów w postaci wynagrodzeń, zobowiązań podatkowych i ubezpieczeniowych czy też innych transferów. Należy wziąć pod uwagę, że transakcje realizowane przez polskich rezydentów nie ograniczają się tylko i wyłącznie do transakcji krajowych. Zadaniem statystyki rachunków narodowych jest odzwierciedlenie wartości eksportu i importu w szczególności umożliwiającej zbilansowanie przepływów towarów i usług z poszczególnymi gałęziami gospodarki i grupami produktów. Wprawdzie saldo handlu zagranicznego od zawsze było istotnym elementem oceny sytuacji gospodarczej kraju, to w dobie nasilającego się zjawiska globalizacji statystyka rachunków narodowych wymaga coraz większego zakresu informacji, aby w sposób rzetelny zbadać i odzwierciedlić działalność podmiotów gospodarczych. Zmieniająca się rzeczywistość gospodarcza powoduje, że również rachunki narodowe podlegają regularnym rewizjom. Komisja Europejska wraz z przedstawicielami krajów UE analizują nowe zjawiska gospodarcze i ich skutki, badają charakterystykę nowo powstających rodzajów działalności oraz produktów i usług, ustalają możliwość pozyskania odpowiednich danych, a następnie wypracowują odpowiednie rekomendacje dotyczące wdrożenia zmian w rachunkach narodowych. Należy pamiętać, że pojawienie się nowej transakcji pociąga za sobą szereg innych zmian w całym systemie rachunków narodowych. Złożoność tych zmian zależy od tego, jakiej grupy podmiotów gospodarczych dotyczy analizowana transakcja. Stąd oprócz podstawowej metodologii zawartej w ESA 2010 regularnie opracowywane i aktualizowane są dodatkowe wytyczne/rekomendacje pozwalające na odzwierciedlenie w głównych agregatach makroekonomicznych kluczowych zjawisk gospodarczych w sposób porównywalny dla wszystkich państw członkowskich. Wszystkie zalecenia mające na celu uszczegółowienie standardowej metodologii ESA 2010, redagowane i akceptowane są wspólnie przez państwa członkowskie i Komisję Europejską (Eurostat). Wdrożenie zmian następuje przy okazji rewizji rachunków narodowych mających charakter rewizji regularnych lub benchmarkingowych.

Prezentacja rozszerzonych informacji na temat nakładów brutto na środki trwałe stanowi duże wyzwanie pod względem metodologicznym i interpretacyjnym. Głównym powodem tego jest zakres informacyjny pojęcia nakładów brutto na środki trwałe przyjęty w standardzie ESA 2010. Pojęcie to, oprócz standardowych nakładów inwestycyjnych zakresowo spójnych z krajowymi standardami rachunkowości, uwzględnia szereg pozycji koncepcyjnie ujętych w rachunkach narodowych. Pozycje te wymagają często dodatkowych szacunków (zgodnych metodycznie we wszystkich krajach UE), które ze względu na swą specyfikę wykonywane są jedynie na poziomie gospodarki ogółem. Z tego powodu, opracowanie kwartalnych nakładów brutto na środki trwałe wg podsektorów instytucji rządowych i samorządowych wymagało przyjęcia odpowiednich założeń i uproszczeń.

Przedstawione w niniejszym raporcie wyniki pracy badawczej opierają się na badaniach standardowo realizowanych w ramach kwartalnego i rocznego badania PKB. Szczegółowe dane uzyskane z badań kwartalnych zostały wykorzystane do podziału kategorii nakładów inwestycyjnych na podsektory sektora instytucji rządowych i samorządowych, natomiast wyniki badań rocznych dotyczące doszacowań konceptualnych ESA 2010 i doszacowań z tytułu kompletności zostały wykorzystane do ustalenia struktur dla szacunków kwartalnych.

Zakres przedmiotowy

Zgodnie z metodologią ESA 2010 kategoria nakładów brutto na środki trwałe obejmuje nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów trwałych, powiększone o określone wartości wynikające z podniesienia walorów aktywów nieprodukowanych zrealizowane w wyniku działalności produkcyjnej producentów, czy innych jednostek instytucjonalnych. Aktywa trwałe to aktywa produkowane wykorzystywane przy produkcji przez okres dłuższy niż jeden rok.

Do nakładów brutto na środki trwałe zaliczane są:

- 1) budynki mieszkalne,
- 2) pozostałe budynki i budowle,
- 3) maszyny i urządzenia oraz środki transportu,
- 4) systemy uzbrojenia,
- 5) kultywowane zasoby biologiczne,
- 6) koszty przeniesienia praw własności do aktywów, takich jak grunty, umowy, umowy leasingu i licencje,
- 7) prace badawczo-rozwojowe, w tym produkcja swobodnie dostępnych prac badawczo-rozwojowych,
- 8) nakłady na poszukiwanie złóż,
- 9) oprogramowanie komputerowe i bazy danych,
- 10) oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych,
- 11) pozostałe prawa własności intelektualnej.

Punktem wyjścia do obliczenia nakładów brutto na środki trwałe jest zestawienie informacji o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, tj. zgodnie z obowiązującymi w Polsce zasadami rachunkowości. Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na takie środki trwałe jak: budynki mieszkalne i budynki niemieszkalne, budowle, maszyny i urządzenia, środki transportu, aktywa kultywowane (w tym zasadzenia oraz inwentarz żywy). Dane te są powiększane o nakłady na wartości niematerialne i prawne pochodzące ze sprawozdawczości krajowej i mieszczące się w definicji produktów własności intelektualnej (głównie oprogramowanie komputerowe). Ponadto w nakładach brutto na środki trwałe ujmowane są dodatkowe szacunki wynikające z zasad ESA 2010 (m. in. nakłady na działalność badawczo-rozwojową, oprogramowanie wytworzone na własne cele finalne, nakłady na małe narzędzia, nakłady na systemy uzbrojenia). Suma wszystkich wyżej wymienionych pozycji stanowi nakłady brutto na środki trwałe.

Badaniem objęte są podmioty gospodarki narodowej, przedsiębiorstwa, osoby fizyczne prowadzące działalność oraz jednostki instytucjonalne wchodzące w skład sektorów instytucjonalnych gospodarki narodowej. Badanie obejmuje dane dla podmiotów będących rezydentami Polski.

Zakres podmiotowy

Badaniem w zakresie nakładów brutto na środki trwałe objęte są podmioty gospodarki narodowej, przedsiębiorstwa, osoby fizyczne prowadzące działalność oraz jednostki instytucjonalne wchodzące w skład sektorów instytucjonalnych gospodarki narodowej.

Metodologia ESA 2010 wyróżnia następujące sektory i podsektory instytucjonalne:

Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)

- Przedsiębiorstwa niefinansowe publiczne (S.11001)
- Przedsiębiorstwa niefinansowe prywatne krajowe (S.11002)
- Przedsiębiorstwa niefinansowe pod kontrolą zagraniczną (S.11003)

Instytucje finansowe (S.12)

- Bank centralny (S.121)
- Instytucje przyjmujące depozyty, z wyjątkiem banku centralnego (S.122)
- Fundusze rynku pieniężnego (S.123)
- Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego (S.124)
- Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalno-rentowych (S.125)
- Pomocnicze instytucje finansowe (S.126)
- Instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek (S.127)
- Instytucje ubezpieczeniowe (S.128)
- Fundusze emerytalno-rentowe (S.129)

Sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), w tym:

- Instytucje rządowe na szczeblu centralnym (z wyjątkiem funduszy zabezpieczenia społecznego) (S.1311)
- Instytucje rządowe i samorządowe na szczeblu regionalnym (z wyjątkiem funduszy zabezpieczenia społecznego) (S.1312)
- Instytucje rządowe i samorządowe na szczeblu lokalnym (z wyjątkiem funduszy zabezpieczenia społecznego) (S.1313)
- Fundusze zabezpieczenia społecznego (S.1314)

Gospodarstwa domowe (S.14)

- Pracodawcy i osoby pracujące na własny rachunek (S.141 i S.142)
- Osoby fizyczne pracujące najemnie (S.143)
- Osoby fizyczne uzyskujące dochody z tytułu własności (S.1441)
- Emeryci i renciści (S.1442)
- Osoby fizyczne uzyskujące dochody z innych niezarobkowych źródeł (S.1443)

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

W przypadku polskich rachunków narodowych dane na temat produktu krajowego brutto (PKB) i jego składników opracowywane są dla wymienionych powyżej pięciu sektorów instytucjonalnych. W polskich uwarunkowaniach administracyjnych nie definiuje się podsektora instytucji rządowych na szczeblu regionalnym.

Zakres terytorialny

Badanie obejmuje dane dla podmiotów będących rezydentami Polski. Wyniki dla prac w celu A prezentowane są bez podziału terytorialnego kraju, dla Polski ogółem.

1.3 Źródła danych i badania wykorzystane w pracy badawczej

Data sources and surveys used in the research work

Do zestawienia rachunków kwartalnych wykorzystywane są dane pochodzące ze sprawozdawczości statystycznej, dane administracyjne (głównie sprawozdawczość budżetowa) oraz dane pochodzące bezpośrednio od badanych jednostek.

Doszacowania konceptualne również bazują na danych z badań statystycznych oraz danych administracyjnych, jednak metody ich opracowywania różnią się od standardowego podejścia stosowanego przy szacowaniu nakładów inwestycyjnych. Zgodnie z metodologią ESA 2010, jako doszacowania konceptualne opracowywane są nakłady na:

- (a) prace badawczo-rozwojowe,
- (b) wojskowe systemy uzbrojenia,
- (c) małe narzędzia,
- (d) koszty likwidacji dużych aktywów kapitałowych.

Doszacowania z tytułu kompletności uwzględniają nakłady na oprogramowanie komputerowe wytwarzane przez jednostki we własnym zakresie, na własne cele finalne.

Poniżej przedstawiono opis źródeł danych wykorzystywanych do zestawienia nakładów brutto na środki trwałe w podziale na grupy jednostek instytucjonalnych wchodzących w skład poszczególnych sektorów instytucjonalnych oraz źródła danych stosowane dla ustalenia kwartalnych wartości doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności.

S.11 + S.12 Sektor przedsiębiorstw niefinansowych oraz sektor instytucji finansowych

Źródła danych o kwartalnych nakładach inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych oraz w sektorze instytucji finansowych mają charakter wyczerpujący. Głównym formularzem, na którym zbierane są dane kwartalne jest formularz F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe. Ponadto wykorzystywany jest formularz I-01 Sprawozdanie o nakładach na środki trwałe.

Formularz F-01/I-01 sporządzany jest raz na kwartał przez jednostki duże i dwa razy w roku przez jednostki średnie. Jednostki małe (osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzą działalność gospodarczą zatrudniające do 9 osób) nie są objęte żadnym badaniem kwartalnym. Osoby fizyczne prowadzące działalność zatrudniające do 9 osób klasyfikowane są do sektora gospodarstw domowych.

Formularz I-01 sporządzany jest przez jednostki należące do sektora przedsiębiorstw finansowych. Jednostki te składają sprawozdania z częstotliwością kwartalną.

Szacunek nakładów inwestycyjnych dla obu sektorów (S11+S12), jak również dla osób fizycznych prowadzących działalność jest opracowywany przez Departament Przedsiębiorstw w GUS. Obejmuje on już doszacowania z tytułu jednostek, które nie są objęte badaniem w danym okresie (np. jednostki średnie w I i III kwartale oraz szacunek jednostek małych we wszystkich kwartałach). Pierwsze zestawienie nakładów inwestycyjnych będących elementem PKB jest zestawiane w terminie t+60. Następnie szacunki są korygowane po opracowaniu danych rocznych roku poprzedniego t-1 (zmiana I i II kwartału roku t) oraz kolejny raz po opracowaniu ostatecznych danych rocznych dla roku t-2 (zmiana I-IV kwartału roku t-2).

S.13 Sektor instytucji rządowych i samorządowych

Sektor instytucji rządowych i samorządowych cechuje się bardzo zróżnicowanymi źródłami danych. Dane zarówno na szczeblu centralnym jak i lokalnym pochodzą z wielu źródeł administracyjnych, danych pozyskiwanych bezpośrednio od jednostek oraz ze sprawozdawczości statystycznej. Część danych, która nie jest możliwa do pozyskania w okresach kwartalnych, jest szacowana na podstawie danych rocznych z okresu poprzedniego, z założeniem przewidywanego wzrostu lub spadku danych.

Poza jednostkami sektora finansów publicznych, do sektora S.13 zaliczane są również jednostki, które są przedsiębiorstwami, ale spełniają kryteria przynależności sektorowej do sektora rządowego. Kryteria te zostały przedstawione na str. 97 raportu. Jednostki instytucjonalne spełniające kryteria ESA 2010 mogą

zostać przeklasyfikowane do sektora instytucji rządowych i samorządowych z pozostałych sektorów instytucjonalnych, np. z sektora przedsiębiorstw niefinansowych, sektora instytucji finansowych lub sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. O przeklasyfikowaniu danej jednostki decyduje Zespół ds. statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych powołany przez Prezesa GUS. Zespół składa się z przedstawicieli GUS, Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego oraz urzędów statystycznych w Katowicach, Wrocławiu i Krakowie. Aby jednostka została przekwalifikowana do sektora S.13 musi spełnić następujące kryteria: instytucjonalności, kontroli, rynkowości lub kryteria jakościowe. W trakcie analiz pod uwagę bierze się również analizę przypadków granicznych. Szczegółowe zasady zaliczania jednostek do sektora S.13 opisane zostały w rozdziale 20 ESA 2010 oraz rozdziale 1 Podręcznika ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD - Manual on Government Deficit and Debt), natomiast procedura analiz prowadzonych w GUS w zakresie przynależności jednostek do sektora znajduje się w Skonsolidowanym wykazie źródeł i metod dot. Procedury nadmiernego deficytu (Inventory of the methods, procedures and sources used for the compilation of deficit and debt data and the underlying government sector accounts according to ESA2010), który dostępny jest na stronie <https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/general-government-statistics/inventory-of-the-methods-procedures-and-sources-used-for-the-compilation-of-deficit-and-debt-data-and-the-underlying-government-sector-accounts-according-to-esa2010,4,7.html>

Wykaz jednostek zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych dostępny jest na stronie GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/lista-jednostek-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych-s-13-zgodnie-z-esa2010-stan-na-31-grudnia-2017-r-6,8.html>

Dane pochodzące ze sprawozdawczości budżetowej prezentowane są wg przepływów kasowych. Zgodnie z metodologią ESA 2010 wszelkie transakcje muszą być zestawione w ujęciu memoriałowym, a zatem muszą dotyczyć badanego okresu, co nie zawsze pokrywa się z przepływem środków pieniężnych.

W związku z powyższym dane pozyskane z paragrafów klasyfikacji budżetowej są przekształcane z wersji kasowej na memoriałową wykorzystując dostępne w sprawozdawczości budżetowej dane dotyczące zobowiązań i należności. Algorytm przejścia z klasyfikacji budżetowej na transakcje ESA 2010 opracowywany jest przez międzyresortowy Zespół ds. statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych.

S. 1311 Podsektor instytucji rządowych na szczeblu centralnym

Źródłem danych dla sektora instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym są dane pochodzące ze sprawozdawczości budżetowej w zakresie Budżetu Państwa, z Banku Gospodarstwa Krajowego dla Krajowego Funduszu Drogowego, dane państwowych osób prawnych, szpitali, spółek typu Captive, dane o kosztach likwidacji dużych aktywów kapitałowych, dane przedsiębiorstw przekwalifikowanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, oddziałów Polskiego Radia, Agencji wykonawczych, Instytucji Gospodarki Budżetowej (IGB), dane dotyczące nakładów w ramach umów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, które zostały zaklasyfikowane w bilansie podsektora S.1311, dane o wydatkowanych środkach z funduszy europejskich oraz dane o nakładach państwowych funduszy celowych.

W przypadku **Budżetu Państwa** jako nakłady przyjmuje się następujące paragrafy wydatkowe: §425, §605, §606, §658 od których odejmowane są paragrafy dochodowe: §081, §087.

- Paragraf 425 - Zakup sprzętu i uzbrojenia - paragraf ten służy do wyodrębnienia wydatków ponoszonych na zakup specjalistycznego sprzętu i uzbrojenia wykorzystywanego na potrzeby obronności i bezpieczeństwa publicznego i występuje w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, w Ministerstwie Obrony Narodowej, w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w Agencji Wywiadu, w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i w budżetach wojewodów – w dziale

754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w Ministerstwie Sprawiedliwości – w dziale 755 Wymiar sprawiedliwości i w Ministerstwie Finansów oraz w izbach administracji skarbowej - w dziale 750 Administracja publiczna.

- Paragraf 605 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, np. przebudowa drogi, rozbudowa sali gimnastycznej w szkole podstawowej, budowa gimnazjum, rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miastach itp.
- Paragraf 606 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, np.: zakup serwera sieciowego, zakup huśtawki na plac zabaw, wydatki na zakup sprzętu, samochodu itp.
- Paragraf 658 - Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych
- Paragraf 081 - Wpłaty środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw - paragraf ten obejmuje wpłaty środków pozostałych po likwidacji lub upadłości przedsiębiorstw państwowych oraz wpłaty środków uzyskanych ze zbycia mienia pozostałego po likwidowanych lub upadłych przedsiębiorstwach państwowych, o których mowa w ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474 i Nr 154, poz. 791, z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 106, poz. 675, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 123, poz. 777 oraz z 2000 r. Nr 26, poz. 306).
- Paragraf 087 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, np.: sprzedaż drewna z lasu gminnego, sprzedaż maszyn i innych urządzeń (w tym samochodu dostawczego).

Dane kasowe nt. **wydatków militarnych** pochodzące ze sprawozdawczości budżetowej są korygowane do memoriału danymi pochodzącymi bezpośrednio z Ministerstwa Obrony Narodowej nt. rzeczywistej wartości dostarczonych środków trwałych w grupie uzbrojenie i sprzęt wojskowy (tzw. Deliveries, zgodnie z wytycznymi ESA 2010).

Do wyczenia nakładów poniesionych przez **Krajowy Fundusz Drogowy** (KFD) wykorzystywane są dane z Raportu „Wydatki Krajowego Funduszu Drogowego”, pozycja: „Wydatki na zadania inwestycyjne”, otrzymywanego z Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). Od wartości z raportu odejmowane są wydatki KFD na wykup nieruchomości. Wartość wykupu otrzymywana jest bezpośrednio z BGK.

W przypadku **osób prawnych** nie ma możliwości pozyskania danych w okresach kwartalnych. Dane te szacowane są na bazie ostatniego badania rocznego na formularzu F-03 Sprawozdanie o stanie i ruchu środków trwałych. Do osób prawnych zaliczamy: państwowe szkoły wyższe, samodzielne publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, państwowe Instytucje Kultury, PAN, inne jednostki.

Kolejna grupa jednostek zaliczanych do podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym to **szpitale publiczne** działające w formie spółek kapitałowych prowadzących działalność leczniczą. Źródłem danych dla szpitali jest formularz F-01/I-01. Do grupy tej zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Specjalistyczne Centrum Medyczne S.A., (02049396100000)
2. Ośrodek Badawczo - Naukowo - Dydaktyczny Chorób Ołpianych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza, (02055972000000)
3. Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Kobiety i Noworodka Warszawskiego Uniwersytetu, (14672610000000)
4. Wojewódzki Szpital Kliniczny im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze. (97077323100000)

Źródłem danych dla **spółek typu Captive** jest formularz F-01/I-01. Do grupy tej zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A., (00002548300000)
2. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., (00674641000000)
3. Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., (23108450600000)
4. Towarzystwo Finansowe "Silesia" Sp. z o.o., (27684911200000)

5. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych Spółek ARP, (36162463700000)
6. Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., (41149807400000)
7. Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., (63971182900000)
8. Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., (69179400000000)
9. Fundusz Pomorza Sp. z o.o., (81252580800000)
10. Fundusz Rozwoju Spółek S.A. (27433500000000)

Koszty likwidacji dużych aktywów kapitałowych, zgodnie z wymogami ESA 2010 stanowią nakłady brutto na środki trwałe. Dane dla tej pozycji pozyskiwane są z formularza F01/I-01 dla jednostki Spółka Restrukturyzacji Kopalń (27690250400000).

Dla **przedsiębiorstw przekwalifikowanych** źródłem pozyskania danych jest formularz F-01/I-01. Do przedsiębiorstw przekwalifikowanych do S.1311 zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (14027840000000),
2. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (14088677100000),
3. Polska Agencja Inwestycji i Handlu Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., (01207066900000)
4. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o., (93081260800000)
5. Operator Arp Sp. z o.o., (01571084000000)
6. Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, (00444726400000)
7. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., (01731902700000)
8. Port Lotniczy Szczecin-Goleniów Sp. z o.o., (81184773400000)
9. Spółka Restrukturyzacji Kopalń, (27690250400000)
10. Instytut Ochrony Roślin, (00008021700000)
11. Kopalnia Soli Wieliczka, (00004168300000)
12. Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o., (00086784500000)
13. Przewozy Regionalne Sp. z o.o., (01731971900000)
14. Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej (00138279400000)
15. Kopalnia I Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji (00004176600000)
16. Zakłady Elektroniczne Warel S.A. w likwidacji, (10847125000000)
17. Unimor Radiocom Sp. z o.o. w upadłości układowej, (19126179000000)
18. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Dźwignic I Urządzeń Transportowych Detrans w upadłości likwidacyjnej, (00002915600000)
19. Płocki Park Przemysłowo – Technologiczny S.A., (61141896200000)
20. Zarządca Rozliczeń S.A., (14118802300000)
21. Ida Management Sp. z o.o., (36101178000000)
22. Forum Innowacyjnego Rozwoju Gospodarczego (Dawna Nazwa: Fundacja Centrum Innowacji Fire), (01136797600000)
23. Fundacja Pro Arte Et Historia, (18113635400000)
24. Aplikacje Krytyczne, (36476052000000)
25. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, (36830257500000)
26. Instytut Europy Środkowej, (38210237400000)
27. Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o., (38191862000000)
28. SPV Operator Sp. z o.o., (24350650100000)
29. Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o., (38191862000000)
30. Przędzalnia Zawiercie S.A. w upadłości likwidacyjnej, (27343086100000)
31. Cegielnie Kutnowskie Sp. z o.o. w likwidacji, (00137300000000)
32. Walcownia Rur Jedność Sp. z o.o. w likwidacji, (27248428600000)
33. Fabryka Maszyn W Leżajsku Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, (69067773900000)
34. Zakład Utrzymania Ruchu "PZL-Mielec" Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, (69031880000000)
35. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, (27121233800000)
36. Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Zgorzelcu Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, (23044317900000)

37. Eurolot S.A. w likwidacji, (01227829800000)
38. Infrapark Police S.A. w likwidacji, (81268877500000)
39. Fundusz Polskiej Nauki,
40. Centrum Łukasiewicz, (38296712800000)
41. Agencja Badań Medycznych, (38283651500000)

Źródłem pozyskania danych dla **oddziałów Polskiego Radia** jest formularz F-01/I-01. Do tych jednostek zaliczone zostały:

1. Polskie Radio - S.A., (1042059100000)
2. Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia W Warszawie "Radio Dla Ciebie" S.A., (1042088100000)
3. Polskie Radio Białystok, (5025283700000)
4. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia w Bydgoszczy "Polskie Radio Pomorza i Kujaw" S.A., (9044980400000)
5. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Gdańsku "Radio Gdańsk" S.A., (19031080700000)
6. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Katowicach "Radio Katowice" S.A., (27193580600000)
7. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Kielcach "Radio Kielce" - S.A., (29039687500000)
8. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Koszalinie "Radio Koszalin" S.A., (33026088900000)
9. Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia W Krakowie - Radio Kraków S.A., (35063514400000)
10. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Lublinie "Radio Lublin" S.A., (43036873800000)
11. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Łodzi "Radio Łódź" - S.A., (47079105500000)
12. Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia W Olsztynie-"Radio Olsztyn" S.A., (51022658300000)
13. Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia W Opolu "Radio Opole" S.A., (53091629500000)
14. Polskie Radio- Regionalna Rozgłośnia W Poznaniu "Radio Poznań" S.A., (63015810100000)
15. Polskie Radio Rzeszów - Rozgłośnia Regionalna W Rzeszowie S.A., (69027171800000)
16. Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia W Szczecinie "PR Szczecin" S.A. (81048317000000),
17. Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia We Wrocławiu-Radio Wrocław-S.A. (93025467000000)

Sprawozdanie **R-40**¹¹ jest sprawozdaniem kwartalnym, które obrazuje wykonanie określonego w ustawie budżetowej (na dany rok budżetowy) planu finansowego: państwowego funduszu celowego, agencji wykonawczej, instytucji gospodarki budżetowej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS).

Rb-40 dla **Agencji Wykonawczych** pozyskiwane jest dla następujących jednostek:

1. Narodowe Centrum Nauki (NCN)
2. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)
3. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU)
4. Agencja Rezerw Materiałowych (ARM)
5. Agencja Mienia Wojskowego (AMW)
6. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)
7. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)
8. Polska Agencja Kosmiczna (PAK)
9. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)
10. Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW)

¹¹ Rb-40 Sprawozdanie z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na rok, planu finansowego państwowego funduszu celowego/agencji wykonawczej/instytucji gospodarki budżetowej/Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Rb-40 dla **Instytucji Gospodarki Budżetowej** (IGB) pozyskiwane jest dla następujących jednostek:

1. Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (ZIOTP)
2. Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP (COKRP)
3. Centralny Ośrodek Informatyki (COI)
4. Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA” (MAZOVIA)
5. Centralny Ośrodek Sportu (COS)
6. Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR)
7. Centrum Usług Logistycznych (CUL)
8. Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie (PDZWJ)
9. Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS (CBIES)
10. Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej (CZDS)

Kolejnym wykorzystywanym sprawozdaniem jest Rb-33¹². Jest to formularz z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego sporządzany wg szczegółowości: dział, rozdział i paragraf – odrębnie dla każdego funduszu. Należy pamiętać, że przy sporządzaniu tego sprawozdania obowiązuje zasada memoriałowa. Do Państwowego Funduszu Celowego zaliczane są: Fundusz Pracy, Fundusz Administracyjny, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, Fundusz Wsparcia Policji, Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego, Fundusz Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, Fundusz Wsparcia Straży Granicznej, Fundusz Wsparcia Straży Pożarnej, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, PFRON, Fundusz Zapasów Agencyjnych, Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W przypadku funduszy celowych, jako nakłady przyjmuje się następujące paragrafy wydatkowe: §425, §611, §612, od których odejmowany jest paragraf dochodowy: §087.

- Paragraf 425 - Zakup sprzętu i uzbrojenia
- Paragraf 611 - Wydatki inwestycyjne funduszy celowych.
- Paragraf 612 - Wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych.
- Paragraf 087 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, np.: sprzedaż drewna z lasu gminnego, sprzedaż maszyn i innych urządzeń (w tym samochodu dostawczego).

Szacunek danych, dla których nie ma informacji kwartalnych, opiera się na ostatnich dostępnych danych rocznych. Szacunek ten obejmuje takie pozycje jak:

- nakłady w ramach umów partnerstwa publiczno-prywatnego (umowy PPP) włączonych do bilansu podsektora S.1311,
- dane wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (formularz roczny Rb-28UE),
- szacunek dla przedsiębiorstw średnich nie objętych badaniem F-01/I-01 w danym kwartale
- szacunek dla państwowych osób prawnych.

Poza wymienionymi powyżej źródłami danych, do szacunku nakładów podsektora zaliczane są również nakłady na oprogramowanie wytworzone na własne cele finalne, nakłady na działalność badawczo-rozwojową oraz wydatki na małe narzędzia.

S.1313 Podsektor instytucji rządowych na szczeblu lokalnym

¹² Rb-33 sprawozdanie z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego.

W przypadku **Jednostek Samorządu Terytorialnego**, jako nakłady przyjmuje się następujące paragrafy wydatkowe: §425, §605, §606, §658, od których odejmowane są paragrafy dochodowe: §081, §087.

Paragraf 425 - Zakup sprzętu i uzbrojenia

Paragraf 605 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, np.: przebudowa drogi powiatowej, przebudowa drogi gminnej, rozbudowa sali gimnastycznej w szkole podstawowej, budowa gimnazjum, rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miastach itp.

Paragraf 606 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, np.: zakup serwera sieciowego, zakup huštawki na plac zabaw, wydatki na zakup sprzętu, samochodu itp.

Paragraf 658 - Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych

Paragraf 081 - Wpłaty środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw.

Paragraf 087 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, np.: sprzedaż drewna z lasu gminnego, sprzedaż maszyn i innych urządzeń (w tym samochodu dostawczego).

W przypadku samorządowych **osób prawnych** nie ma możliwości pozyskania danych w okresach kwartalnych. Dane te szacowane są na bazie ostatniego badania rocznego z formularza F-03.

W przypadku **przedsiębiorstw przekwalifikowanych** źródłem pozyskiwania danych jest kwartalne badanie na formularzu F-01/I-01.

Do przedsiębiorstw przekwalifikowanych zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Port Lotniczy Łódź Sp. z o.o. (47078846100000)
2. Koleje Dolnośląskie S.A. (02067464500000)
3. Tereny Rekreacyjno - Wypoczynkowe Miłosna Sp. z o.o. (19264416800000)
4. Centrum -Sportowo Rekreacyjne Sp. z o.o. (23109769600000)
5. Pływalnia Miejska Nawa Sp. z o.o. (75005132400000)
6. Zarząd Komunikacji Miejskiej w Elblągu Sp. z o.o. (17037206600000)
7. Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. (29245549300000)
8. Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o. (59227124600000)
9. Działdowska Agencja Rozwoju S.A. (13018077700000)
10. Centrum Przedsiębiorczości S.A. w Woli (27658125300000)
11. Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (47056924000000)
12. Warmińsko- Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (51019821400000)
13. Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (81060341500000)
14. Agencja Rozwoju Regionalnego „Marr” S.A. (69002456900000)
15. Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (37116824900000)
16. Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. W Szczawnie Zdroju (89000475000000)
17. Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (27002386500000)
18. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu (12082261100000)
19. Kujawsko - Pomorskie Inwestycje Medyczne Sp. z o.o. (34060068500000)
20. Kujawsko-Pomorska Sieć Informacyjna Spółka Z O. O. (87165422400000)
21. Chrobry Głogów S.A. (02009460000000)
22. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji 'Relaks' Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli (10058052000000)
23. Chełmskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. (11005145200000)
24. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce (14164195900000)
25. Komunikacja Autobusowa Sp. z o.o. w Świnoujściu (32002409100000)
26. Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Białogardzie (33129262100000)
27. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Kraśniku (43052199600000)
28. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Skierniewicach (75005134700000)
29. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Jarosławiu (18028787800000)

30. Holdikom S.A. Ostrów Wielkopolski (25063871400000)
31. Agencja Rewitalizacji Starówki Ars Sp. z o.o. (61099361200000)
32. Rejonowe Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Bochni (85052334600000)
33. Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o. (35687292200000)
34. Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (83016954100000)
35. Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. (93301338000000)
36. Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (87030004000000)
37. Kaliskie Linie Autobusowe (25044260300000)
38. Miejska Komunikacja Samochodowa (69043508300000)
39. Kopalnia Siarki „Machów” S.A. w likwidacji (83020562700000)
40. Stadion W Zabrze Sp. z o.o. (24083982800000)
41. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny Sp. z o.o. (34001127900000)
42. GKS Gieksa Katowice S.A. (24131302800000)
43. Stawy Milickie S.A. (02146175600000)
44. Tyski Sport S.A. (24192206900000)
45. Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A. (20795886000000)
46. Wrocław 2012 Sp. z o.o. (02064893200000)
47. Śląskie Centrum Naukowo- Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o. w Czechowicach-Dziedzicach (24112999700000)
48. Regionalne Centrum Sportowe Sp. z o.o. (39093422300000)
49. Klub Sportowy Polkowice Sp. z o.o. (02139148700000)
50. MZK Chojnice (09162719400000)
51. Km Głogów (39034043000000)
52. M Płock (61040391200000)
53. MPK W Zduńskiej Woli (73019491500000)
54. Bionanopark (47321432900000)
55. Park Naukowo-Techniczny Polska-Wschód (79106687400000)
56. Centrum Dziedzictwa Szkła (18061997800000)
57. Sport Pleszew (30116544900000)
58. Port Lotniczy Lublin (43122733600000)
59. Port Lotniczy Radom (00509085800000)
60. Ośrodek Sportu i Rekreacji OSiR Stargard Sp. z o.o. (32076539600000)
61. Miejski Zakład Komunikacyjny w Żywcu Sp. z o.o. (07274302100000)
62. Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. (10169464500000)
63. Zakład Komunikacji Miejskiej w Ciechanowie Sp. z o.o. (13000459500000)
64. Miejski Zakład Komunikacyjny w Opolu Sp. z o.o. (53131346900000)
65. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Nowym Sączu (49055117000000)
66. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Kutnie (10078228700000)
67. Miejski Zakład Komunikacji S.A. (25056007600000)
68. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Pile (57090501800000)
69. Miejski Zakład Komunikacji w Kędzierzynie Koźlu Sp. z o.o. (16141164600000)
70. Port Lotniczy Gdynia - Kosakowo Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej (22047653100000)
71. Łódzka Kolej Aglomeracyjna Sp. z o.o.(10089371000000)
72. SKM Warszawa Sp. z o.o.(01573349000000)
73. Pomorska Kolej Metropolitalna Sp. z o.o.(22103736000000)
74. Warmia I Mazury Sp. z o.o.(28134597100000)
75. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.(32155829700000)
76. Park Naukowo-Technologiczny w Opolu Sp. z o.o.(16150635800000)
77. WOSiR Szelment Sp. z o.o.(36073692000000)
78. Miejsko - Gminne Centrum Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w Jelczu – Laskowicach (36139934700000)
79. Grudziądzkie Inwestycje Medyczne Sp. z o.o. (34103510600000)
80. Usługi Komunalne "Trzebinia" Sp. z o.o. w likwidacji (27018389900000)
81. PKS Włodawa Sp. z o.o. w upadłości (06153338700000)

Kolejną grupą jednostek są **przedsiębiorstwa komunikacyjne**. Źródłem pozyskiwania danych jest formularz F-01/I-01.

Do przedsiębiorstw komunikacyjnych zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie (00391131100000)
2. "Komunikacja Miejska Łomianki" Sp. z o.o. (01227136200000)
3. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze (02107346800000)
4. Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (05001033000000)
5. Komunalny Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Białymstoku (05001034700000)
6. Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (05001654500000)
7. Miejski Zakład Komunikacyjny w Białej Podlaskiej Sp. z o.o.(06031725600000)
8. Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o.(08109882300000)
9. Miejskie Zakłady Komunikacyjne Sp. z o.o.(09160578400000)
10. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.(09312823600000)
11. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o.(10006515000000)
12. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.(15155516900000)
13. Tramwaje Elbląskie Sp. z o.o.(17016678600000)
14. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Rzeszów Sp. z o.o.(18027955400000)
15. Przedsiębiorstwo Komunikacji Autobusowej Sp. z o.o.(19039635800000)
16. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.(19041818900000)
17. Przedsiębiorstwo Komunikacji Trolejbusowej Sp. z o.o.(19130497300000)
18. Gdańskie Autobusy i Tramwaje Sp. z o.o.(19299356100000)
19. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.(23087787700000)
20. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach Sp. z o.o. (24344860800000)
21. Jarocińskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.(25103752000000)
22. Tramwaje Śląskie S.A. (27056166300000)
23. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27056318800000)
24. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27209549000000)
25. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27279736400000)
26. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27306584100000)
27. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27357277900000)
28. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (27360443300000)
29. Tyskie Linie Trolejbusowe Sp. z o.o. (27371141300000)
30. Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. (27628640700000)
31. Miejski Zakład Komunikacji - Sp. z o.o. w Ełku (28018301200000)
32. Miejska Komunikacja Samochodowa w Skarżysku -Kamiennej - Sp. z o.o. (29082636000000)
33. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji - Sp. z o.o. Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (29082945200000)
34. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. (29236806700000)
35. Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o. (32060449200000)
36. Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Wałczu (33097811500000)
37. Miejski Zakład Komunikacji W Toruniu Sp. z o.o. (34122789200000)
38. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Lublin - Sp. z o.o. (43090152300000)
39. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Łódź Sp. z o.o. (47004029000000)
40. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (51016492000000)
41. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. (59028669200000)
42. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne -Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością (59039005300000)
43. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (59051697900000)
44. Przedsiębiorstwo Transportowe Translub Sp. z o.o. (63052979600000)
45. Komunikacja Gminy Tarnowo Podgórne "Tpbus" Sp. z o.o. (63123099300000)
46. Zakład Usług Komunikacyjnych "Rokbus" Sp. z o.o. (63128658000000)
47. Zakład Komunikacji Publicznej Suchy Las Sp. z o.o. (63426381700000)
48. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne W Poznaniu Sp. z o.o. (63977768500000)

49. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji W Radomiu Sp. z o.o. (67067385200000)
50. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku (77148686000000)
51. Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (81103736600000)
52. Szczecińskie Przedsiębiorstwo Autobusowe "Dąbie" Sp. z o.o. (81190684000000)
53. Szczecińskie Przedsiębiorstwo Autobusowe Klonowica Sp. z o.o. (81190721200000)
54. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (85028412000000)
55. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Brzesku (85039333000000)
56. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. (87152821200000)
57. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne "Świdnica" Sp. z o.o. (89152471800000)
58. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (91022670200000)
59. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (93087978800000)
60. Metro Warszawskie Sp. z o.o. (01531459200000)
61. Tramwaje Warszawskie Sp. z o.o. (01531395400000)
62. Miejskie Zakłady Autobusowe Sp. z o.o. (01531485300000)
63. Koleje Śląskie Sp. z o.o. (24159295600000)
64. Koleje Małopolskie Sp. z o.o. (12303497200000)
65. Warszawska Kolej Dojazdowa Sp. z o.o. (01719407000000)

Kolejnymi jednostkami, dla których źródłem pozyskania danych jest formularz F-01/I-01, są **szpitale** publiczne działające w formie spółek kapitałowych prowadzących działalność leczniczą. Do grupy tej zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Lubuskie Centrum Ortopedii im. Dr. Lecha Wierusza Sp. z o.o. (00029063000000)
2. Centrum Terapii Nerwic w Mosznej Sp. z o.o. (00029363400000)
3. Szpital Dziecięcy Polanki im. Macieja Płazyńskiego w Gdańsku Sp. z o.o. (00029420800000)
4. Mazowieckie Centrum Psychiatrii 'Drewnica' Sp. z o.o. (00029820600000)
5. Szpital Barlinek Sp. z o.o. (00030455600000)
6. Szpital Miejski w Morągu Sp. z o.o. (00030655500000)
7. Szpital w Dębnie Sp. z o.o. (00030670400000)
8. Szpital Pucki Sp. z o.o. (00030822900000)
9. Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich Sp. z o.o. (00030827000000)
10. Szpital Giżycki Sp. z o.o. (00030844200000)
11. Szpital Średzki Sp. z o.o. (00030856000000)
12. Głogowski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (00030878400000)
13. Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (00031025500000)
14. Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. (00031145000000)
15. Szpital Powiatowy w Pułtusku Sp. z o.o. (00031164500000)
16. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (00031251500000)
17. Bystrzyckie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (00031260400000)
18. Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno - Leczniczy Provita Sp. z o.o. (00063945200000)
19. Opolskie Centrum Rehabilitacji w Korfantowie Sp. z o.o. (00065453000000)
20. Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o.o. (00091689700000)
21. Szpital Grochowski im. Dr Med. Rafała Masztaka Sp. z o.o. (0021539890000000)
22. Szpital Czerniakowski Sp. z o.o. (01102681500000)
23. Centrum Medyczne "Żelazna" Sp. z o.o. (01210342300000)
24. Szpital Praski P.W. Przemienienia Pańskiego Sp. z o.o. (01229882300000)
25. Centrum Leczniczo-Rehabilitacyjne i Medycyny Pracy Attis Sp. z o.o. (01644180300000)
26. Powiatowe Centrum Zdrowia w Bolesławcu Sp. z o.o., (02002374100000)
27. Strzelińskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (02060870800000)
28. Niepubliczny ZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie Sp. z o.o. (02068096000000)
29. PCM Sp. z o.o., Wołów (02074959600000)
30. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (02083211000000)
31. Nowy Szpital Wojewódzki Sp. z o.o. (02117320100000)
32. Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o. (02118481900000)

33. Milickie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (02137042700000)
34. Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny "Bucze" w Górkach Wielkich Sp. z o.o. (07234075400000)
35. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (08039633000000)
36. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej 'Szpital Powiatowy' w Słubicach Sp. z o.o. (08044587200000)
37. Lubuski Szpital Spec. Pulmonologiczno-Kardiologiczny w Torzymiu Sp. z o.o. (08046718700000)
38. Szpital Tucholski Sp. z o.o. (09296557900000)
39. Pałuckie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (09321330900000)
40. Novum-MED Sp. z o.o. (09321366300000)
41. Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. Niepubliczny ZOZ Szpital Powiatowy (10054080000000)
42. Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (1005587330000000)
43. Powiatowe Centrum Zdrowia w Brzezinach-Sp. z o.o. (1005763690000000)
44. Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (1006824910000000)
45. Kutnowski Szpital Samorządowy Sp. z o.o. (1009747850000000)
46. Poddębickie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (1010759710000000)
47. Centrum Medyczne Boruta Sp. z o.o. (1014755350000000)
48. Szpital Miejski W Rabce-Zdroju Sp. z o.o. (1204803230000000)
49. Szpital Specjalistyczny Im. Ludwika Rydygiera w Krakowie Sp. z o.o. (1211886940000000)
50. Zespół Opieki Zdrowotnej 'Legionowo' Sp. z o.o. (1415454110000000)
51. Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach Sp. z o.o. (1419447500000000)
52. Mazowiecki Szpital Bródnowski w Warszawie Sp. z o.o. (1419834600000000)
53. Mazowieckie Centrum Neuropsychiatrii Sp. z o.o. (1420116700000000)
54. Mazowieckie Centrum Rehabilitacji 'Stocer' Sp. z o.o. (1420131200000000)
55. Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Ciechanowie Sp. z o.o. (1420194300000000)
56. Szpital Mazowiecki w Garwolinie Sp. z o.o. (1420328720000000)
57. Powiatowe Centrum Medyczne w Grójcu Sp. z o.o. (1422035460000000)
58. Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnica Sp. z o.o. (1422562700000000)
59. Szpital Solec Sp. z o.o. (1426289550000000)
60. Centrum Zdrowia Mazowska Zachodniego Sp. z o.o. (1431496710000000)
61. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (1463786400000000)
62. Stołeczne Centrum Opiekuńczo-Lecznicze Sp. z o.o. (1466132640000000)
63. Krapkowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (1602134990000000)
64. Namysłowskie Centrum Zdrowia S.A. (1602164630000000)
65. Szpital Powiatowy w Głubczycach Sp. z o.o. (1602817330000000)
66. Szpital Spec. w Prabutach Sp. z o.o. (1707467560000000)
67. Centrum Medyczne w Łańcucie Sp. z o.o. (1804059060000000)
68. Szpitale Pomorskie (1901416120000000)
69. Szpital Spec. w Kościerzynie Sp. z o.o. (1911030390000000)
70. Zdrowie Sp. z o.o.(1925087780000000)
71. Pomorskie Centrum Reumatologiczne im. Dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie Sp. z o.o. (1925877950000000)
72. Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o. (2103684180000000)
73. WSWZ W Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o. (2112283810000000)
74. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (2204153050000000)
75. Szpitale Tczewskie S.A. (2206206890000000)
76. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (2206382870000000)
77. Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. (2207996360000000)
78. Kocięskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (2209266780000000)
79. Copernicus Podmiot Leczniczy Sp. z o.o. (2219643850000000)
80. Szpital Miejski w Miastku Sp. z o.o. (2220076970000000)
81. DCR Sp. z o.o., Kam. Góra (2311392070000000)
82. Powiatowe Centrum Zdrowia w Kamiennej Górze Sp. z o.o. (2311809600000000)
83. NZOZ Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu Sp. z o.o. (2311900200000000)
84. Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o.o. (2408370540000000)
85. Megrez Sp. z o.o. (2408722860000000)

86. Częstochowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (24095659200000)
87. Szpital Miejski w Zabrze Sp. z o.o. (24112785700000)
88. Centrum Zdrowia w Mikołowie Sp. z o.o. (24129497000000)
89. Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o. (24146865300000)
90. Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. (24151294000000)
91. Piekarskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (24154217700000)
92. Szpital Miejski Nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o. (24299527700000)
93. Śląskie Centrum Reumatologii, Rehabilitacji i Zapobiegania Niepełnosprawności (24369379100000)
94. Top Medicus Sp. z o.o. (26051970000000)
95. Szpital Specjalistyczny W Zabrze Sp. z o.o. (27273516200000)
96. Ośrodek Lecznico-Rehabilitacyjny "Pałac Kamieniec" Sp. z o.o. (27611248100000)
97. Centrum Pediatrii Im. Jana Pawła II w Sosnowcu Sp. z o.o. (27624072400000)
98. Szpital w Pyskowicach Sp. z o.o. (27624746500000)
99. Szpital Chorób Płuc w Siewierzu Sp. z o.o. (27627117900000)
100. Szpital Murcki Sp. z o.o. (27640223300000)
101. Miejskie Zakłady Opieki Zdrowotnej w Żorach Sp. z o.o. (27795145600000)
102. Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Braniewie (28024206800000)
103. Szpital Powiatowy Sp. z o.o. w Pastęku (28045077200000)
104. Szpital Powiatowy We Wrześni Sp. z o.o. (30070614000000)
105. PCM Sp. z o.o. w Pleszewie (30077008800000)
106. Szpital Powiatowy w Rawiczu Sp. z o.o. (30090413000000)
107. Szpital Powiatowy w Jarocinie Sp. z o.o. (30141560400000)
108. Szpital Powiatowy w Wyrzysku Sp. z o.o. (30145785000000)
109. Szpital w Śremie Sp. z o.o. (30177867200000)
110. Szpital w Szczecinku Sp. z o.o. (32052419000000)
111. Szpitalne Centrum Medyczne w Goleniowie Sp. z o.o. (32118893700000)
112. Regionalne Centrum Medyczne w Białogardzie Sp. z o.o. (33103125700000)
113. Szpital Lipno Sp. z o.o. (34057205500000)
114. Szpital Powiatowy Gajda-Med Sp. z o.o. (36150581000000)
115. Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (36642341200000)
116. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (43101906900000)
117. Szpital Powiatowy w Zambrowie Sp. z o.o. (45115333200000)
118. Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. Dr Ludwika Rydygiera Sp. z o.o. (47225228500000)
119. Szpital Mrągowski Sp. z o.o. (51093834900000)
120. Pro-Medica w Ełku Sp. z o.o. (51099686100000)
121. Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostródzie-S.A. (51139872500000)
122. Olmedica w Olecku - Sp. z o.o. (51955869000000)
123. Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. (51963855400000)
124. Stobrowskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. z siedzibą w Kup (53093851700000)
125. Szpital Wojewódzki w Opolu Sp. z o.o. (53141815100000)
126. Powiatowe Centrum Zdrowia S.A. w Kluczborku (53242100800000)
127. Prudnickie Centrum Medyczne S.A. w Prudniku (53244846700000)
128. Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. (61141659000000)
129. Szpital W Puszczykowie im. Prof. S.T. Dąbrowskiego S.A. (63455243800000)
130. Mazowiecki Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. (63455243800000)
131. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku Spółka (77090151100000)
132. Goldmedica Sp. z o.o. (79024399500000)
133. Szpital Miejski im. Jana Garduły w Świnoujściu Sp. z o.o. (81204667000000)
134. Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (87154789900000)
135. Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (87155233400000)
136. Powiatowy Szpital w Aleksandrowie Kujawskim Sp. z o.o. (91134433200000)
137. Zamojski Szpital Niepubliczny Sp. z o.o. (95121753600000)
138. Wojewódzki Szpital Kliniczny im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze (97077323100000)
139. Szpital Na Wyspie Sp. z o.o. (97794709400000)

Z formularza F-01/I-01 pozyskiwane są dane dla **spółek typu Captive**. Do grupy tej zaliczone zostały następujące jednostki:

1. Agencja Rozwoju Regionalnego "Ares" S.A. w Suwałkach (00541188300000)
2. Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (01552634800000)
3. Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. (01584250000000)
4. Podlaski Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. (05034556200000)
5. Bielski Fundusz Projektów Kapitałowych Sp. z o.o. (07278174800000)
6. Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (09311857400000)
7. Małopolski Regionalny Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. (12136242000000)
8. Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. (15056552700000)
9. Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne S.A. (17026675000000)
10. Pomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (19262626500000)
11. Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. (19311336100000)
12. Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (23017799600000)
13. Jarociński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (25161891000000)
14. Świętokrzyski Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. (26040429100000)
15. Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o. (26040946600000)
16. Fundusz Górnośląski S.A. (27285458200000)
17. Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. (27329869200000)
18. Rudzka Agencja Rozwoju "Inwestor" Sp. z o.o. (27330724400000)
19. Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A. (27339232700000)
20. Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. (27614223000000)
21. Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. (27748375900000)
22. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie (31050869000000)
23. Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. (32000272900000)
24. Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (33045361900000)
25. Grudziądzkie Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. (34043855200000)
26. Kujawskie Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. (34054351000000)
27. Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (35023901700000)
28. Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej Sp. z o.o. (35637174600000)
29. Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A. (35690537200000)
30. Agencja Rozwoju Regionalnego "Arleg" S.A. (39002934600000)
31. Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Złotorzy (39093546400000)
32. Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o. (43049115000000)
33. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Łomży (45009475100000)
34. Łomżyński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (45120646500000)
35. Małopolski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (49295355200000)
36. Warmińsko-Mazurski Fundusz "Poręczenia Kredytowe" Sp. z o.o. (51958672200000)
37. Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (53220041900000)
38. Agencja Rozwoju Regionalnego "Arreks" - S.A. (59030066000000)
39. Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A. (63426944100000)
40. Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. (63451201900000)
41. Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (69026033000000)
42. Agencja Rozwoju Metropolii Szczecińskiej Sp. z o.o. (81254404200000)
43. Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (85036751500000)
44. Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (87162949100000)
45. Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (87164189400000)
46. Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. (87172344500000)
47. Fundusz Regionu Wałbrzyskiego (89002702400000)
48. Dolnośląski Fundusz Gospodarczy Sp. z o.o. (89017857900000)
49. Agencja Rozwoju Regionalnego "Agroreg" S.A. w Nowej Rudzie (89051436200000)
50. Fundusz Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego Sp. z o.o. (89151064000000)
51. Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (95017323900000)

52. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (97026454100000)
53. Lubuski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (97798924700000)
54. Łódzki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (10012017800000)
55. Opolski Regionalny Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (36679849000000)
56. Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (22030737200000)
57. Wielkopolski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (36565804700000)
58. Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (36710535800000)
59. Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica (29077784400000)
60. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości „Atut” (51142927100000)
61. Fundacja Rozwoju Gminy Kleszczów (59032424000000)
62. Fundacja Na Rzecz Rozwoju Powiatu Łobeskiego (32001974700000)
63. Fundacja Centrum Innowacji I Przedsiębiorczości (33023932300000)
64. Fundacja „Przedsiębiorczość” (97006521500000)
65. Agencja Rozwoju Regionalnego W Starachowicach (29037724000000)

Kolejnym formularzem do pozyskania danych z nakładów jest Sprawozdanie **RB-30S**¹³. Sporządzane jest przez **samorządowe zakłady budżetowe**. Przyjmuje się następujące paragrafy wydatkowe: §605, §606, §607, §608, od których odejmowany jest paragraf dochodowy: §087, §100, §203, §301, §302.

Paragraf 605 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych

Paragraf 606 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych

Paragraf 607 - Wydatki inwestycyjne zakładów budżetowych

Paragraf 608 - Wydatki na zakupy inwestycyjne zakładów budżetowych

Paragraf 087 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, np.: sprzedaż drewna z lasu gminnego, sprzedaż maszyn i innych urządzeń (w tym samochodu dostawczego).

Paragraf 100 – Wydatki inwestycyjne

Paragraf 203 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)

Paragraf 300 - Zobowiązania dotyczące inwestycji

Paragraf 301 - Zobowiązania dotyczące inwestycji na początek okresu sprawozdawczego

Paragraf 302 - Zobowiązania dotyczące inwestycji na koniec okresu sprawozdawczego

Szacunek danych, dla których nie ma informacji kwartalnych opiera się na ostatnich dostępnych danych rocznych. Szacunek ten obejmuje takie pozycje jak:

- Nakłady w ramach umów partnerstwa publiczno-prywatnego, zaliczonych do bilansu S.1313,
- szacunek dla przedsiębiorstw średnich nie objętych badaniem F-01/I-01 w danym kwartale
- szacunek dla samorządowych osób prawnych.

S.1314 Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego

Źródłem danych dla podsektora funduszy zabezpieczenia społecznego są dane pochodzące ze sprawozdania RB-40 Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

S.14 Sektor gospodarstw domowych oraz sektor instytucji non-profit działających na rzecz gospodarstw domowych

Dane o nakładach dla sektora gospodarstw domowych w okresach kwartalnych nie pochodzą bezpośrednio ze sprawozdawczości, gdyż osoby fizyczne prowadzące działalność są badane raz w roku na sprawozdaniu SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Szacunki danych kwartalnych w zakresie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatrudniających do 9 osób są opracowywane na podstawie trendów zachowań jednostek średnich w odniesieniu do danych z poprzednich kwartałów (skorygowanych wg ostatnich dostępnych danych rocznych). Szacowane są także

¹³ Rb 30S Sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych

nakłady na indywidualne budynki mieszkalne oraz nakłady rolników indywidualnych. Wykorzystywane są tutaj odpowiednie wskaźniki (np. mieszkania oddane do użytkowania w budownictwie indywidualnym, produkcja maszyn rolniczych, analiza ogólnej sytuacji w rolnictwie), które nanoszone są na odpowiednie dane analogicznego kwartału poprzedniego roku. Tak opracowane dane kwartalne są w kolejnych okresach weryfikowane o dane roczne, z zachowaniem kwartalnych trendów.

Dane dla sektora non-profit w okresach kwartalnych szacowane są na podstawie założonego wzrostu lub spadku wynikającego z ogólnego trendu nakładów. Nie istnieją żadne kwartalne źródła danych dotyczące tego sektora. Poziom danych kwartalnych jest weryfikowany w momencie, gdy dostępne są pierwsze dane roczne.

Źródła danych dla doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności

Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

Nakłady na działalność badawczo-rozwojową (B+R) nie są badane w okresach kwartalnych. Źródłem dla rachunku rocznego jest zestaw sprawozdań PNT. Dane ze sprawozdań są następnie dostosowywane do zasad rachunków narodowych. Zasady te zostały opisane w podręczniku: *Manual on measuring Research and Development in ESA 2010*.¹⁴. Podręcznik określa sposób przejścia z danych otrzymanych według metodologii Frascati o wydatkach wewnętrznych poniesionych na badania i rozwój na dane o nakładach inwestycyjnych zgodne z metodologią ESA 2010 (zestawiane są tzw. tablice pomostowe). Dzięki temu do nakładów na działalność badawczo-rozwojową zaliczone są nie tylko nakłady na B+R zakupione, ale też B+R wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie. Do zestawienia rachunku kwartalnego dla nakładów na B+R w sektorach instytucjonalnych wykorzystywane są dane o nominalnej dynamice wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w sektorze przedsiębiorstw oraz w strefie budżetowej, jako wskaźnik dla wzrostu nakładów w poszczególnych sektorach. Ostatecznie dane kwartalne są weryfikowane po ustaleniu rocznych nakładów na B+R, na podstawie wyników z badania PNT.

Nakłady na oprogramowanie wytworzone na własne cele finalne

Nakłady na oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie są opracowywane w okresach rocznych na bazie wytycznych i rekomendacji Eurostatu (tzw. rekomendacje wynikające z prac grup roboczych w tym zakresie). Metodologia szacunku opiera się na danych o kosztach pracy dla określonych grup zawodowych zaangażowanych w tworzenie oprogramowania (dane o kosztach pracy i zatrudnieniu według poszczególnych zawodów pochodzą z formularza Z-12 Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów). Do zestawienia rachunku kwartalnego dla nakładów na oprogramowanie wytworzone na własny rachunek w sektorach instytucjonalnych wykorzystywane są dane o nominalnej dynamice wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w sektorze przedsiębiorstw oraz w strefie budżetowej, jako wskaźnik dla wzrostu nakładów w poszczególnych sektorach.

Nakłady na małe narzędzia

Nakłady na małe narzędzia są opracowywane na bazie tablic podaży i wykorzystania zestawianych w Departamencie Rachunków Narodowych. Tablice te pokazują przepływy pomiędzy poszczególnymi kategoriami makroekonomicznymi w całej gospodarce narodowej. Opracowane zostały wskaźniki, według których szacowane są wartości wydatków na małe narzędzia jako określony procent nakładów inwestycyjnych na narzędzia uznanych za środki trwałe w poszczególnych działach PKD. Dane opracowywane są z częstotliwością roczną. W okresach kwartalnych, jako wskaźnik proxy dla wzrostu/spadku nakładów z tego tytułu przyjmuje się dynamikę wydatków na narzędzia, wynikającą z danych ze sprawozdania F-01/I-01 (Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe). Podział na sektory instytucjonalne dokonywany jest na podstawie ostatnich dostępnych danych rocznych.

¹⁴ Link: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:cb11eb82-663b-4358-89ff-032ea811d2b4.0001.01/DOC_1&format=PDF

Nakłady na wojskowe systemy uzbrojenia (wydatki militarne)

Źródłem danych dla tej kategorii są dane Ministerstwa Obrony Narodowej, pozyskiwane w okresach kwartalnych.

1.4 Metody szacunku

Estimation methods

W celu wykonania obliczeń w ramach celu A, na bazie dotychczas stosowanych obliczeń danych kwartalnych dla sektora instytucji rządowych i samorządowych stworzono bardziej rozbudowany model, grupujący dane dla poszczególnych rodzajów źródeł oraz dane dla poszczególnych rodzajów jednostek, przypisując je do właściwych podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych. Takie przyporządkowanie dotyczyło zarówno danych pozyskiwanych ze sprawozdawczości budżetowej (Budżet Państwa, Budżet JST, sprawozdania Rb), jak również wszystkich jednostkowych danych dotyczących przedsiębiorstw zakwalifikowanych do sektora S13.

W przypadku danych określanych jako doszacowania z tytułu kompletności i doszacowania konceptualne, do rozszacowania danych uzyskanych dla całego sektora S13 na podsektory w danym kwartale wykorzystano struktury z badania rocznego, gdzie podsektory sektora S13 są uwzględniane, wg poniższego algorytmu.

Dla danych kwartalnych opracowanych w ramach projektu, gdzie znane są wartości doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności w rachunku rocznym:

$$Dk_S13xy_qn_t = Dk_S13xy_t / Dk_S13_t * Dk_S13_qn_t$$

gdzie:

Dk_S13xy_qn_t – doszacowanie dla danego podsektora w kwartale n roku t

Dk_S13xy_t – doszacowanie dla danego podsektora w roku t

Dk_S13_t – doszacowanie dla sektora S13 w roku t

Dk_S13_qn_t – doszacowanie dla sektora S13 w kwartale n roku t

Na potrzeby bieżącego szacunku danych kwartalnych, dla opracowania struktury ww. kategorii doszacowań, możliwe jest wykorzystanie danych z ostatniego dostępnego rachunku rocznego.

Poniżej przedstawiono układ jednostek oraz elementy doszacowań przypisanych do poszczególnych podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych.

S13 SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH

S1311 Podsektor instytucji rządowych na szczeblu centralnym

Nakłady na rzeczowe środki trwałe ESA 2010

- Budżet Państwa
- Krajowy Fundusz drogowy (KFD)
- Państwowe osoby prawne (Szkoly Wyższe, ZOZ-y, jednostki kultury)
- Szpitale publiczne działające w formie spółek kapitałowych S.1311
- Spółki typu Captive S.1311
- Koszty likwidacji dużych aktywów kapitałowych
- Przedsiębiorstwa przekwalifikowane do S.1311
- Radio
- RB 40 (Agencje wykonawcze)
- RB 40 (IGB)

- Partnerstwo Publiczno Prawne (umowy PPP) S.1311
 - RB 28UE
 - RB 33 (Fundusze)
 - Pozostałe (szacunek)
 - Małe narzędzia S.1311
 - Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek wstępny roczny)
 - Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek ostateczny roczny)
 - Jednostki przesunięte we IX 2020
- Nakłady na wartości niematerialne i prawne ESA 2010
- Wartości niematerialne i prawne
 - B+R S.1311
 - Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek wstępny roczny)
 - Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek ostateczny roczny)
 - Jednostki przesunięte we IX 2020

S1313 Podsektor instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym

Nakłady na rzeczowe środki trwałe ESA 2010

- Budżet JST
- Samorządowe osoby prawne (Szkoly Wyższe, ZOZ-y, jednostki kultury)
- Przedsiębiorstwa przekwalifikowane do S.1313
- Przedsiębiorstwa komunikacyjne S.1313
- Szpitale publiczne działające w formie spółek kapitałowych S.1313
- Spółki typu Captive S.1313
- PPP S.1313
- RB-30S
- Pozostałe (szacunek)
- Małe narzędzia S1313
- Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek wstępny roczny)
- Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek ostateczny roczny)
- Jednostki przesunięte we IX 2020

Nakłady na wartości niematerialne i prawne ESA 2010

- Wartości niematerialne i prawne
- B+R S.1313
- Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek wstępny roczny)
- Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów (rachunek ostateczny roczny)
- Jednostki przesunięte we IX 2020

S1314 Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego

- RB 40 (ZUS) (środki trwałe i wartości niematerialne i prawne)
- Małe narzędzia S1314
- Korekta wynikająca z rocznej rewizji opracowanych kwartałów

W wyniku realizacji pracy badawczej podjęto starania nad uzyskaniem nowego źródła danych dla podsektora zabezpieczenia społecznego. Na potrzeby opracowania danych kwartalnych tego podsektora pozyskiwane jest jedno źródło danych (Sprawozdanie Rb-40), natomiast w celu opracowania rachunku rocznego pozyskiwane są również dane dla NFZ oraz KRUS. Udział tego podsektora w nakładach brutto na środki trwałe w gospodarce ogółem jest niewielki i w latach 2016-2018 nie przekroczył 0,2 %. W celu

realizacji prac zaplanowanych w ramach celu A, zidentyfikowano możliwość pozyskania kwartalnych danych dla NFZ, które zbierane są przez Ministerstwo Finansów. Do czasu ustanowienia regularnej współpracy w tym zakresie, w rachunkach bieżących podsektora S1314 opracowywane będą dane szacunkowe oparte na rocznych wynikach NFZ. Pozyskanie danych na temat kwartalnych nakładów inwestycyjnych NFZ, umożliwi w przyszłości dokładniejszą dekompozycję danych rocznych na dane kwortalne.

Rozdział 2 Nakłady brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA 2010 w podziale regionalnym (według województw i regionów NUTS 2), rachunki roczne

Chapter 2 Gross fixed capital formation in institutional sectors as well as subsectors of government sector according to ESA 2010 in regional terms (by voivodships and regions at the NUTS 2 level), annual accounts

2.1 Wyniki badania

Research results

Prezentacja nakładów brutto na środki trwałe wg regionów stanowi duże wyzwanie pod względem metodologicznym i interpretacyjnym. Głównym powodem tego jest zakres informacyjny pojęcia nakładów brutto na środki trwałe przyjęty w standardzie ESA 2010. Pojęcie to, oprócz standardowych nakładów inwestycyjnych zakresowo spójnych z krajowymi standardami rachunkowości, uwzględnia szereg pozycji koncepcyjnie ujętych w rachunkach narodowych. Pozycje te wymagają często dodatkowych szacunków (zgodnych metodycznie we wszystkich krajach UE), które ze względu na swą specyfikę mogą być wykonane jedynie na poziomie gospodarki ogółem. Dlatego też Program Transmisji ESA 2010 przewiduje przekazywanie do Eurostatu informacji o nakładach brutto na środki trwałe w podziale na sektory instytucjonalne (dane roczne i dane kwartalne), rodzaje działalności oraz ostatecznie - nakładów brutto na środki trwałe ogółem wg regionów (NUTS 2) i grup działalności (zgrupowane rodzaje działalności). Program transmisji nie przewiduje prezentacji nakładów brutto na środki trwałe na sektory instytucjonalne wg regionów w ujęciu rocznym.

Roczne dane o nakładach brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych przekazywane są do Eurostatu w terminie t+9 (szacunek wstępny) oraz t+15 (szacunek ostateczny), przy czym zgodnie z Programem Transmisji ESA 2010 obowiązuje następujący podział sektorów instytucjonalnych:

- 1) Przedsiębiorstwa niefinansowe (S11),
- 2) Instytucje finansowe (S12),
- 3) Sektor instytucji rządowych i samorządowych (S13),
- 4) Gospodarstwa domowe (S14),
- 5) Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S15).

Dane sektorowe przekazywane są w podziale na rodzaje poniesionych nakładów (zgodnie z klasyfikacją aktywów niefinansowych AN ESA 2010) oraz wg rodzaju działalności (zgodnie z klasyfikacją PKD 2007).

Natomiast dane w rachunkach regionalnych zestawiane są na poziomie NUTS 2, wg sekcji PKD, w terminie t+24.

Wynikiem pracy badawczej w celu B jest opracowanie danych o nakładach brutto na środki trwałe dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w podziale terytorialnym na poziomie województw oraz regionów NUTS 2. Praca w projekcie polegała na dezagregacji kategorii nakładów brutto na środki trwałe na poszczególne elementy składowe, opracowanie tych elementów w podziale wg macierzy: sektory na województwa (przy czym

należy pamiętać, że elementy te funkcjonują w rachunkach osobno w wymiarze sektorów i w wymiarze województw). Ostatni etap to ponowne zebranie elementów składowych i dostosowanie zarówno do rachunków sektorowych jak i regionalnych.

Na kolejnych stronach zaprezentowane zostały tablice wynikowe dla nakładów brutto na środki trwałe dla szeregu lat 2016-2018. Dane są zgodne z danymi opracowanymi w ramach rewizji benchmarkingowej rachunków narodowych (październik 2020 r.)

Tablica B_1 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r., w mln zł

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	335 011	183 691	6 987	61 193	36 197	24 555	441	82 246	894
Dolnośląskie	28 760	17 263	1 108	5 082	3 460	1 589	33	5 236	71
Kujawsko-Pomorskie	12 769	6 472	141	2 225	1 330	871	24	3 893	38
Lubelskie	10 930	4 490	57	2 243	1 470	748	25	4 050	90
Lubuskie	7 703	4 281	89	1 386	907	467	12	1 929	18
Łódzkie	19 420	11 115	206	3 001	1 609	1 363	29	5 048	50
Małopolskie	25 597	13 476	87	4 548	2 872	1 637	39	7 399	87
Mazowieckie	77 929	44 385	3 521	13 807	7 609	6 137	61	16 029	187
Region warszawski stołeczny	58 061	33 853	3 367	11 325	6 067	5 224	34	9 329	187
Region mazowiecki regionalny	19 868	10 532	154	2 482	1 542	913	27	6 700	0
Opolskie	10 175	7 154	80	1 131	681	439	11	1 794	16
Podkarpackie	13 497	6 673	51	2 932	1 660	1 248	24	3 792	49
Podlaskie	7 541	3 193	106	1 221	538	669	14	3 002	19
Pomorskie	21 172	10 590	171	5 318	3 325	1 966	27	5 043	50
Śląskie	38 462	23 956	498	6 259	3 187	3 021	51	7 682	67
Świętokrzyskie	6 092	2 520	66	1 594	791	789	14	1 893	19
Warmińsko- Mazurskie	9 812	3 648	114	3 199	2 318	864	17	2 821	30
Wielkopolskie	33 888	19 213	541	4 661	2 684	1 937	40	9 401	72
Zachodniopomorskie	11 264	5 262	151	2 586	1 756	810	20	3 234	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica B_2 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r., w mln zł

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	348 735	184 479	9 424	75 298	41 388	33 736	174	78 482	1 052
Dolnośląskie	31 447	17 778	2 390	6 169	3 649	2 507	13	5 028	82
Kujawsko-Pomorskie	13 609	6 866	212	2 753	1 320	1 424	9	3 733	45
Lubelskie	12 077	4 484	65	3 744	1 866	1 868	10	3 690	94
Lubuskie	7 449	3 749	81	1 716	846	865	5	1 879	24
Łódzkie	19 327	9 675	296	4 332	1 638	2 683	11	4 965	59
Małopolskie	26 187	12 259	239	6 271	3 669	2 587	15	7 323	95
Mazowieckie	80 843	47 442	4 314	14 015	9 058	4 932	25	14 849	223
Region warszawski stołeczny	62 061	38 218	4 078	10 026	6 923	3 089	14	9 516	223
Region mazowiecki regionalny	18 782	9 224	236	3 989	2 135	1 843	11	5 333	0
Opolskie	8 677	5 663	90	1 256	532	720	4	1 649	19
Podkarpackie	14 552	7 180	99	3 547	1 290	2 247	10	3 664	62
Podlaskie	8 916	3 199	104	2 690	1 468	1 217	5	2 900	23
Pomorskie	23 299	13 731	261	4 118	2 496	1 611	11	5 131	58
Śląskie	39 320	22 555	457	8 902	4 359	4 523	20	7 324	82
Świętokrzyskie	6 631	2 895	79	1 713	847	860	6	1 920	24
Warmińsko- Mazurskie	9 924	3 821	103	3 348	2 249	1 093	6	2 615	37
Wielkopolskie	33 188	17 380	498	6 640	3 516	3 108	16	8 583	87
Zachodniopomorskie	13 289	5 802	136	4 084	2 585	1 491	8	3 229	38

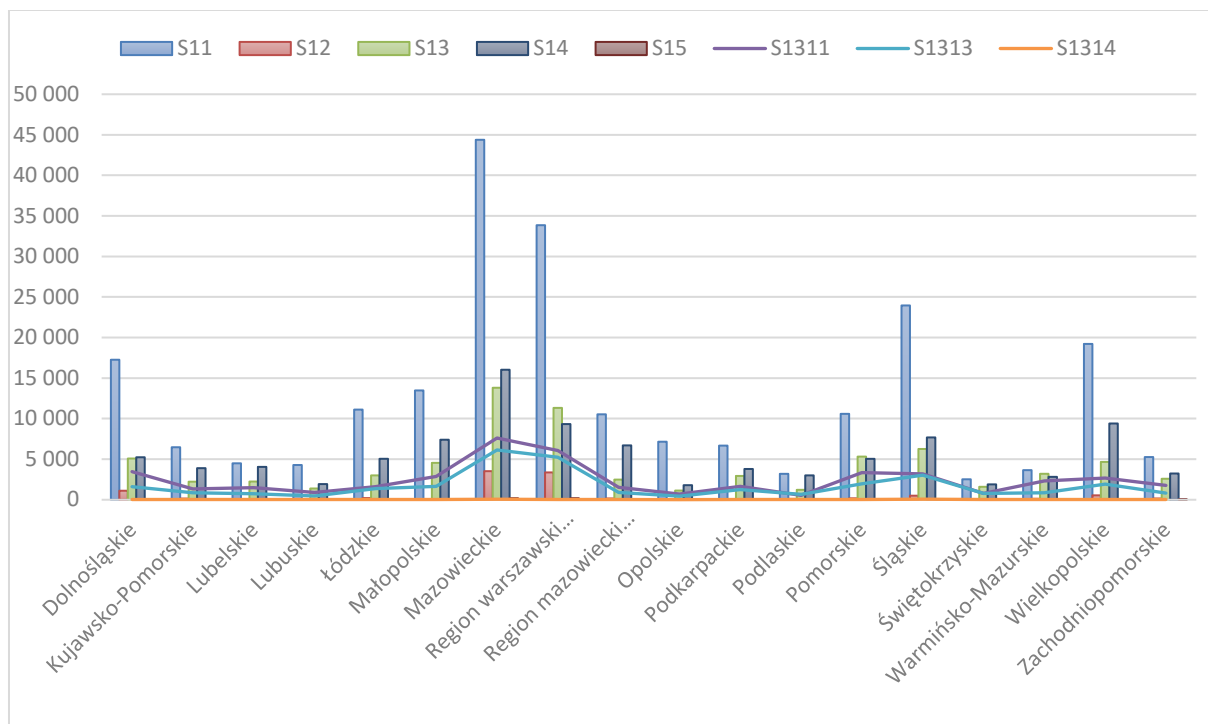
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica B_3 Nakłady brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r., w mln zł

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	386 448	207 350	9 888	98 745	46 281	52 160	304	69 499	966
Dolnośląskie	35 655	21 900	1 166	8 109	4 357	3 729	23	4 402	78
Kujawsko-Pomorskie	15 567	7 667	206	4 271	1 783	2 472	16	3 378	45
Lubelskie	14 517	5 797	131	5 012	2 229	2 766	17	3 530	47
Lubuskie	7 977	3 952	97	2 302	801	1 493	8	1 601	25
Łódzkie	21 116	11 654	295	4 890	1 792	3 078	20	4 215	62
Małopolskie	28 678	14 004	26	8 149	4 140	3 982	27	6 408	91
Mazowieckie	89 274	52 086	5 921	18 189	10 690	7 456	43	12 891	187
Region warszawski stołeczny	69 879	44 207	5 706	11 881	7 632	4 225	24	7 915	170
Region mazowiecki regionalny	19 395	7 879	215	6 308	3 058	3 231	19	4 976	17
Opolskie	8 864	4 964	95	2 208	627	1 573	8	1 577	20
Podkarpackie	17 066	8 594	174	4 850	1 100	3 733	17	3 392	56
Podlaskie	10 098	3 696	178	3 668	1 224	2 435	9	2 534	22
Pomorskie	24 287	11 630	200	8 223	4 221	3 984	18	4 174	60
Śląskie	43 082	26 420	486	9 186	4 103	5 047	36	6 906	84
Świętokrzyskie	7 368	3 024	101	2 314	827	1 477	10	1 904	25
Warmińsko- Mazurskie	11 881	5 161	147	4 204	2 348	1 845	11	2 330	39
Wielkopolskie	36 254	19 900	487	8 138	3 390	4 720	28	7 643	86
Zachodniopomorskie	14 764	6 901	178	5 032	2 649	2 370	13	2 614	39

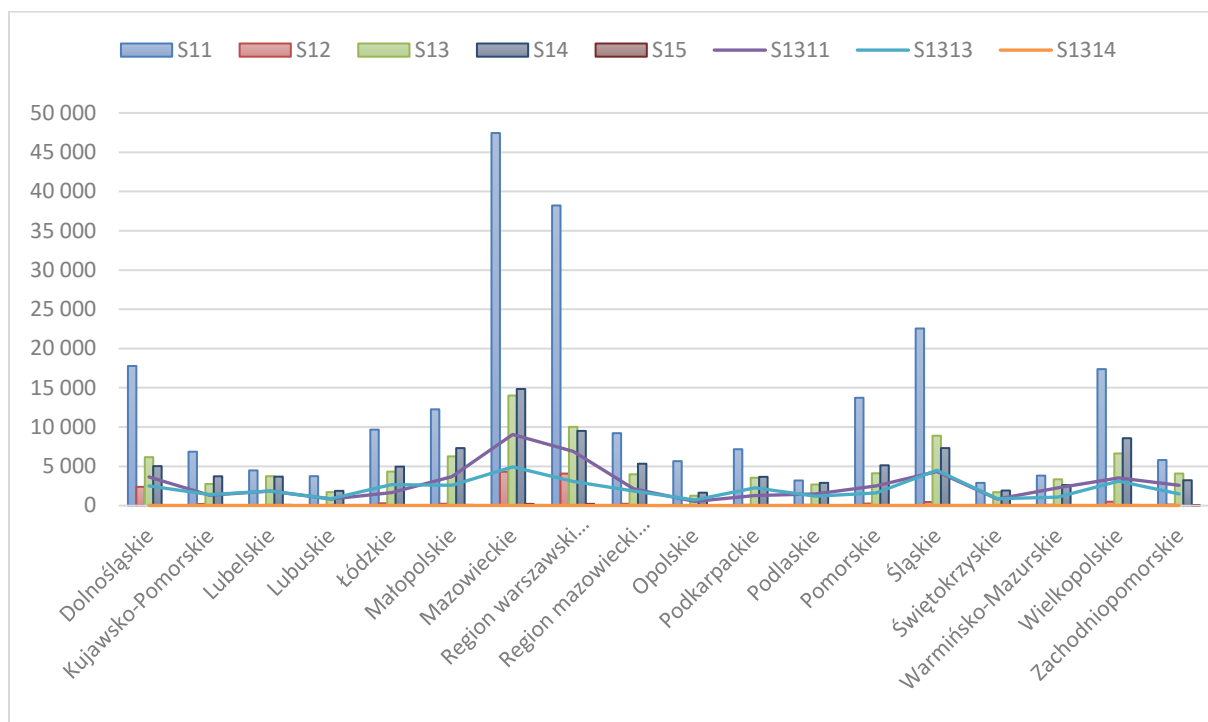
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_1 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r., mln zł

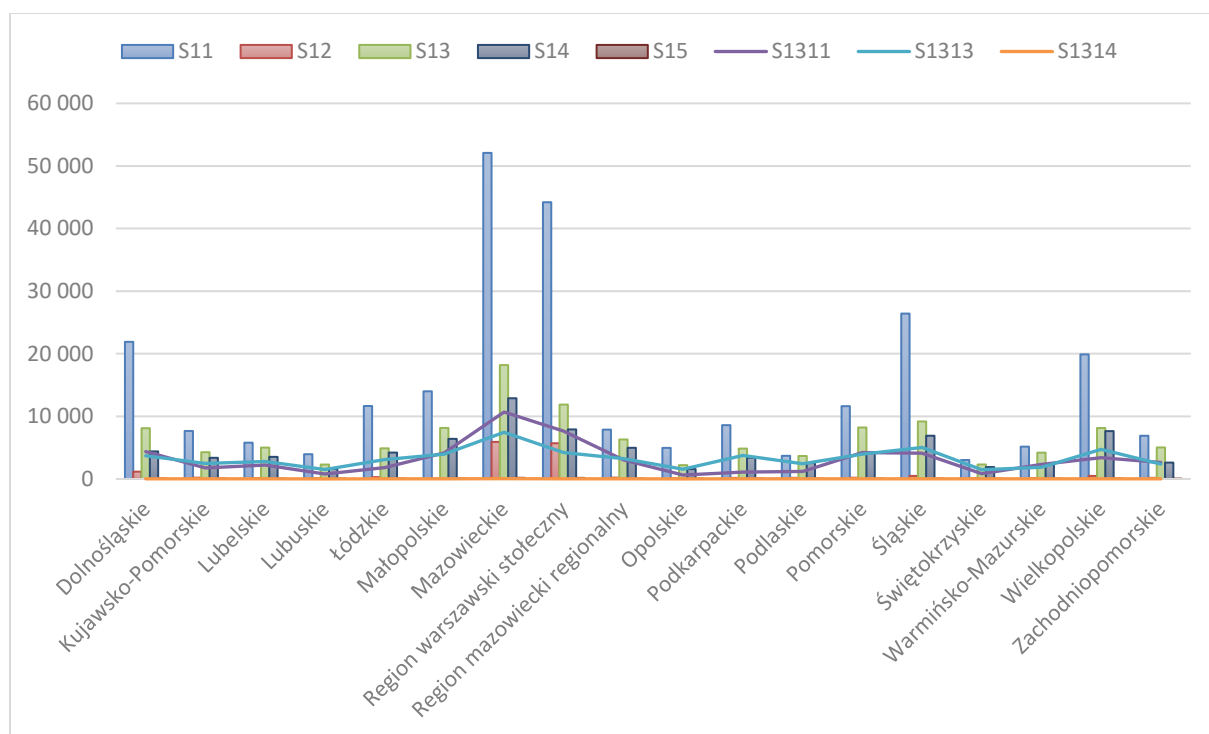
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_2 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r., mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_3 Wartość nakładów brutto na środki trwałe wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r., mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Opracowane dane pozwalają na ustalenie województw i regionów, w których skoncentrowane są nakłady brutto na środki trwałe poszczególnych sektorów instytucjonalnych oraz w których regionach sektory te są mniej skłonne do inwestowania.

Największe nakłady sektora przedsiębiorstw niefinansowych przypadają na województwo mazowieckie, w tym region warszawski stołeczny. Jest to odpowiednio w roku 2016: 24,2% i 18,4%, w 2017: 25,7% i 20,7%, w 2018: 25,1% i 21,3%.

W dalszej kolejności plasują się: województwo śląskie (13,0%, 12,2%, 12,7%), dolnośląskie (9,4%, 9,6%, 10,6%) i wielkopolskie (10,5%, 9,4%, 9,6%).

Najmniejsze nakłady sektora przedsiębiorstw niefinansowych lokowane są w województwie świętokrzyskim. Odpowiednio w latach 2016-2018 wyniosły one: 1,4%, 1,6%, 1,5%.

Nakłady sektora gospodarstw domowych największe są również w województwie mazowieckim (19,5%, 18,9%, 18,5%), w tym w regionie warszawskim stołecznym (11,3%, 12,1%, 11,4%). W dalszej kolejności jest województwo wielkopolskie (11,4%, 10,9%, 11,0%) i śląskie (9,3%, 9,3%, 9,9%).

Najmniejsze nakłady sektora gospodarstw domowych lokowane są w województwie opolskim (2,2%, 2,1%, 2,3%). Z kolei, na podstawie przeprowadzonych eksperymentalnych szacunków ustalono, że to właśnie w województwie opolskim sektor przedsiębiorstw stanowił największy udział w wartości całych nakładów w porównaniu do innych sektorów instytucjonalnych: w 2016 roku było to 70,3%, a w 2017 roku 65,3%. W 2018 r. największy udział sektora przedsiębiorstw w porównaniu z innymi sektorami odnotowano w regionie warszawskim stołecznym (63,3%).

Dokonując analizy struktury nakładów w obrębie danych województw należy wspomnieć, iż największy udział nakładów sektora gospodarstw domowych w porównaniu do innych sektorów notowany jest w województwie podlaskim: 39,8% nakładów w województwie w 2016 roku stanowiły nakłady sektora gospodarstw domowych (32,5% w 2017 r.) W 2018 roku największy udział sektora S14 został odnotowany w województwie świętokrzyskim: 25,8%.

Okres trzech lat nie jest wystarczający do przeprowadzenia dogłębnych analiz na temat trendów i zachodzących zmian w lokalizacji inwestycji poszczególnych sektorów instytucjonalnych na poziomie NUTS2. Niemniej jednak nawet na podstawie tak krótkiego szeregu widoczne jest duże zróżnicowanie w obrębie poszczególnych województw.

Strukturę nakładów przedstawiają zamieszczone poniżej tablice i wykresy. Dane w tablicach mogą się nie sumować ze względu na zaokrąglenia.

Tablica B_4 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	8,6	9,4	15,9	8,3	9,6	6,5	7,5	6,4	7,9
Kujawsko-Pomorskie	3,8	3,5	2,0	3,6	3,7	3,5	5,4	4,7	4,3
Lubelskie	3,3	2,4	0,8	3,7	4,1	3,0	5,7	4,9	10,1
Lubuskie	2,3	2,3	1,3	2,3	2,5	1,9	2,7	2,3	2,0
Łódzkie	5,8	6,1	2,9	4,9	4,4	5,6	6,6	6,1	5,6
Małopolskie	7,6	7,3	1,2	7,4	7,9	6,7	8,8	9,0	9,7
Mazowieckie	23,3	24,2	50,4	22,6	21,0	25,0	13,8	19,5	20,9
Region warszawski stołeczny	17,3	18,4	48,2	18,5	16,8	21,3	7,7	11,3	20,9
Region mazowiecki regionalny	5,9	5,7	2,2	4,1	4,3	3,7	6,1	8,1	0,0
Opolskie	3,0	3,9	1,1	1,8	1,9	1,8	2,5	2,2	1,8
Podkarpackie	4,0	3,6	0,7	4,8	4,6	5,1	5,4	4,6	5,5
Podlaskie	2,3	1,7	1,5	2,0	1,5	2,7	3,2	3,7	2,1
Pomorskie	6,3	5,8	2,4	8,7	9,2	8,0	6,1	6,1	5,6
Śląskie	11,5	13,0	7,1	10,2	8,8	12,3	11,6	9,3	7,5
Świętokrzyskie	1,8	1,4	0,9	2,6	2,2	3,2	3,2	2,3	2,1
Warmińsko- Mazurskie	2,9	2,0	1,6	5,2	6,4	3,5	3,9	3,4	3,4
Wielkopolskie	10,1	10,5	7,7	7,6	7,4	7,9	9,1	11,4	8,1
Zachodniopomorskie	3,4	2,9	2,2	4,2	4,9	3,3	4,5	3,9	3,5

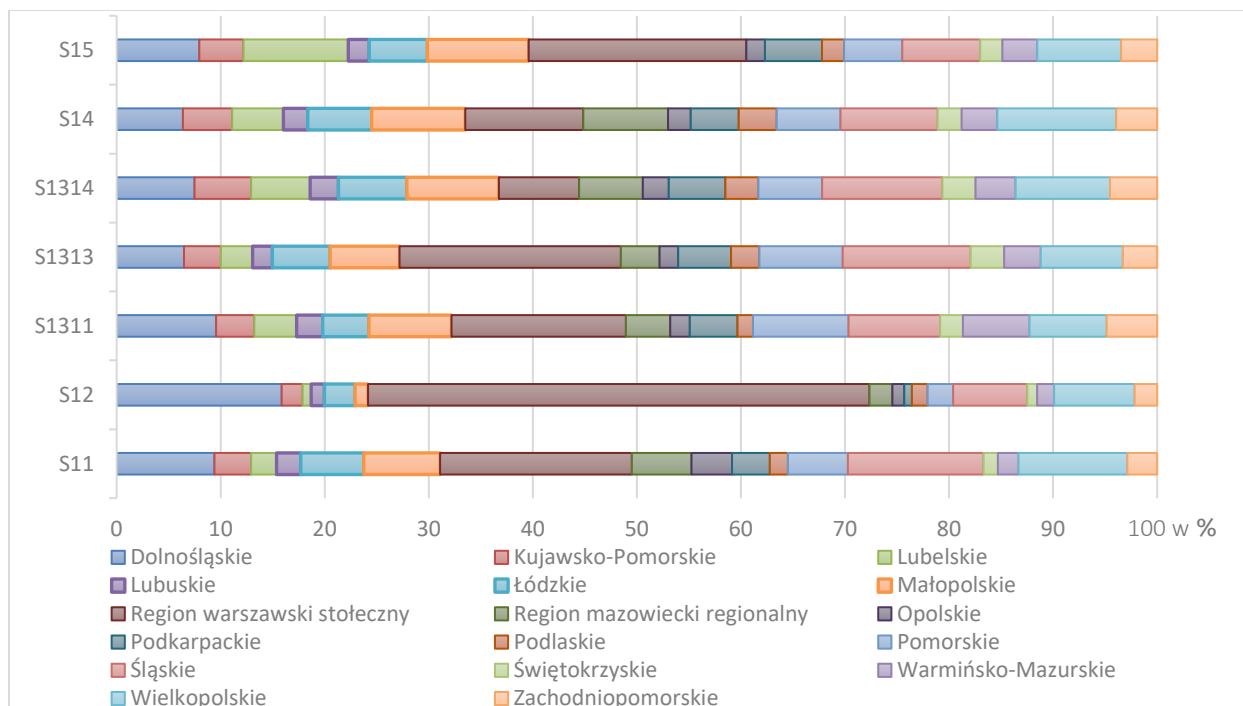
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica B_5 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2016 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	54,8	2,1	18,3	10,8	7,3	0,1	24,6	0,3
Dolnośląskie	100,0	60,0	3,9	17,7	12,0	5,5	0,1	18,2	0,2
Kujawsko-Pomorskie	100,0	50,7	1,1	17,4	10,4	6,8	0,2	30,5	0,3
Lubelskie	100,0	41,1	0,5	20,5	13,4	6,8	0,2	37,1	0,8
Lubuskie	100,0	55,6	1,2	18,0	11,8	6,1	0,2	25,0	0,2
Łódzkie	100,0	57,2	1,1	15,5	8,3	7,0	0,1	26,0	0,3
Małopolskie	100,0	52,6	0,3	17,8	11,2	6,4	0,2	28,9	0,3
Mazowieckie	100,0	57,0	4,5	17,7	9,8	7,9	0,1	20,6	0,2
Region warszawski stołeczny	100,0	58,3	5,8	19,5	10,4	9,0	0,1	16,1	0,3
Region mazowiecki regionalny	100,0	53,0	0,8	12,5	7,8	4,6	0,1	33,7	0,0
Opolskie	100,0	70,3	0,8	11,1	6,7	4,3	0,1	17,6	0,2
Podkarpackie	100,0	49,4	0,4	21,7	12,3	9,2	0,2	28,1	0,4
Podlaskie	100,0	42,3	1,4	16,2	7,1	8,9	0,2	39,8	0,3
Pomorskie	100,0	50,0	0,8	25,1	15,7	9,3	0,1	23,8	0,2
Śląskie	100,0	62,3	1,3	16,3	8,3	7,9	0,1	20,0	0,2
Świętokrzyskie	100,0	41,4	1,1	26,2	13,0	13,0	0,2	31,1	0,3
Warmińsko- Mazurskie	100,0	37,2	1,2	32,6	23,6	8,8	0,2	28,8	0,3
Wielkopolskie	100,0	56,7	1,6	13,8	7,9	5,7	0,1	27,7	0,2
Zachodniopomorskie	100,0	46,7	1,3	23,0	15,6	7,2	0,2	28,7	0,3

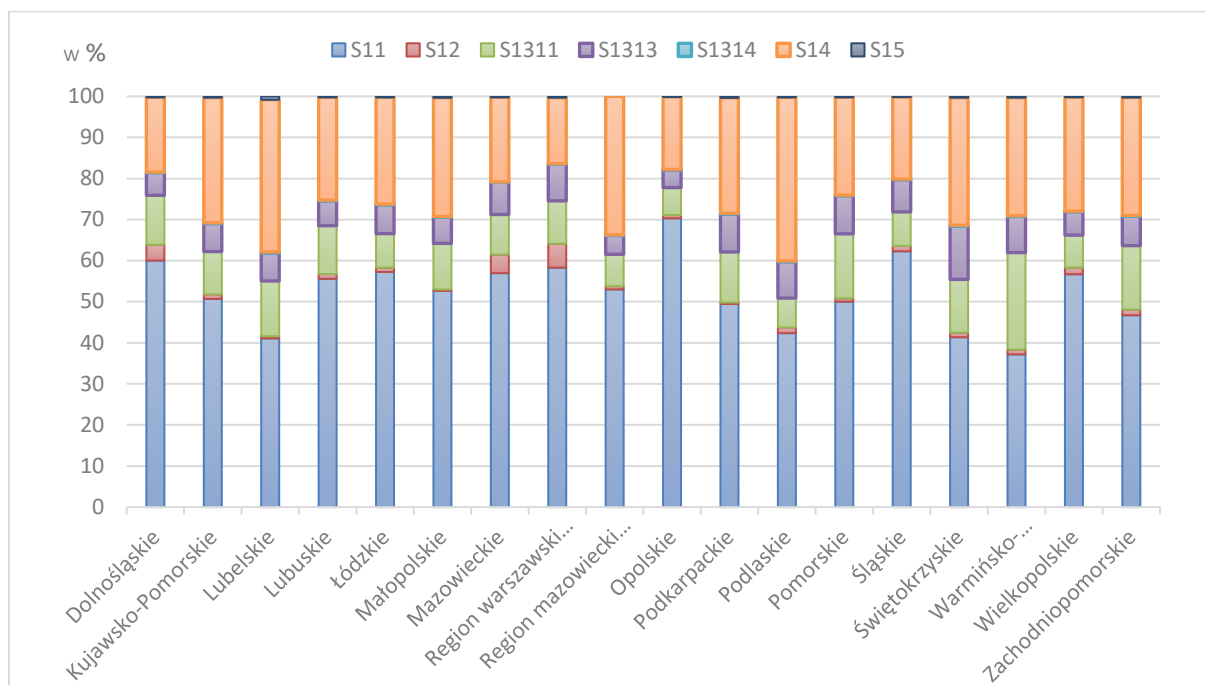
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_4 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2016 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres B_5 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2016 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tablica B_6 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,0	9,6	25,4	8,2	8,8	7,4	7,5	6,4	7,8
Kujawsko-Pomorskie	3,9	3,7	2,2	3,7	3,2	4,2	5,2	4,8	4,3
Lubelskie	3,5	2,4	0,7	5,0	4,5	5,5	5,7	4,7	8,9
Lubuskie	2,1	2,0	0,9	2,3	2,0	2,6	2,9	2,4	2,3
Łódzkie	5,5	5,2	3,1	5,8	4,0	8,0	6,3	6,3	5,6
Małopolskie	7,5	6,6	2,5	8,3	8,9	7,7	8,6	9,3	9,0
Mazowieckie	23,2	25,7	45,8	18,6	21,9	14,6	14,4	18,9	21,2
Region warszawski stołeczny	17,8	20,7	43,3	13,3	16,7	9,2	8,0	12,1	21,2
Region mazowiecki regionalny	5,4	5,0	2,5	5,3	5,2	5,5	6,3	6,8	0,0
Opolskie	2,5	3,1	1,0	1,7	1,3	2,1	2,3	2,1	1,8
Podkarpackie	4,2	3,9	1,1	4,7	3,1	6,7	5,7	4,7	5,9
Podlaskie	2,6	1,7	1,1	3,6	3,5	3,6	2,9	3,7	2,2
Pomorskie	6,7	7,4	2,8	5,5	6,0	4,8	6,3	6,5	5,5
Śląskie	11,3	12,2	4,8	11,8	10,5	13,4	11,5	9,3	7,8
Świętokrzyskie	1,9	1,6	0,8	2,3	2,0	2,5	3,4	2,4	2,3
Warmińsko- Mazurskie	2,8	2,1	1,1	4,4	5,4	3,2	3,4	3,3	3,5
Wielkopolskie	9,5	9,4	5,3	8,8	8,5	9,2	9,2	10,9	8,3
Zachodniopomorskie	3,8	3,1	1,4	5,4	6,2	4,4	4,6	4,1	3,6

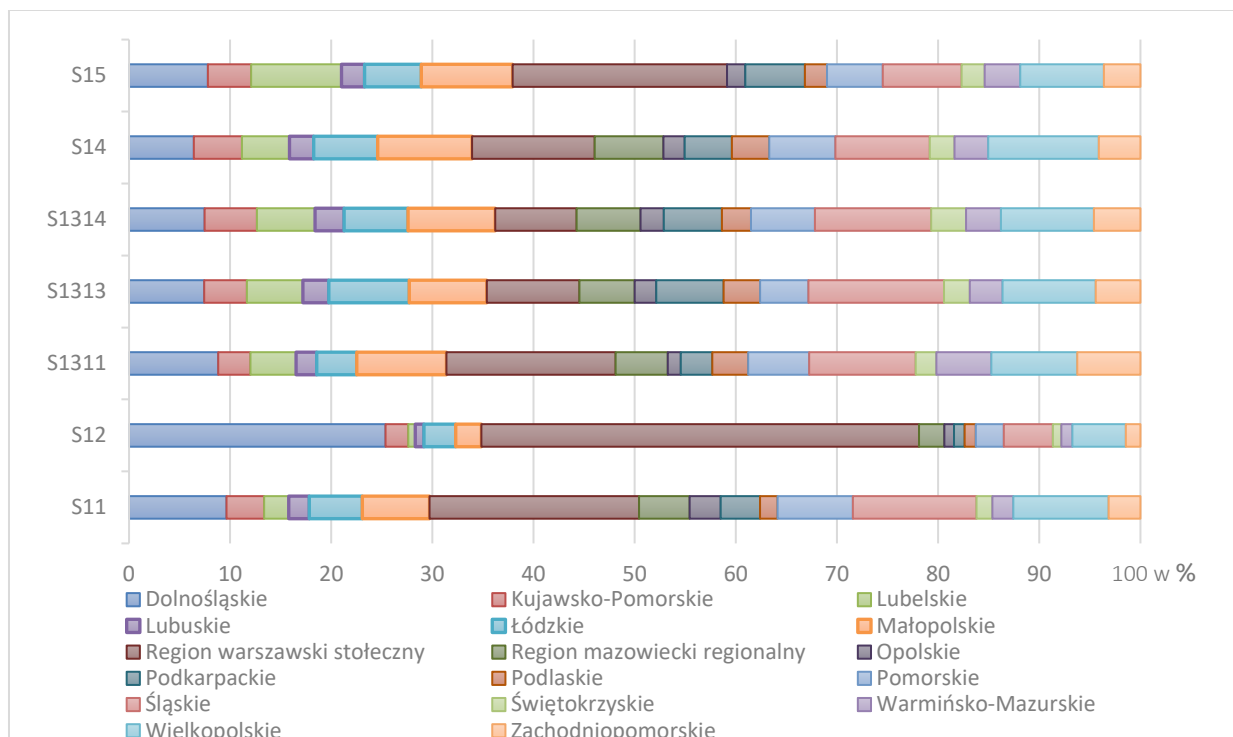
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica B_7 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2017 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	52,9	2,7	21,6	11,9	9,7	0,0	22,5	0,3
Dolnośląskie	100,0	56,5	7,6	19,6	11,6	8,0	0,0	16,0	0,3
Kujawsko-Pomorskie	100,0	50,5	1,6	20,2	9,7	10,5	0,1	27,4	0,3
Lubelskie	100,0	37,1	0,5	31,0	15,5	15,5	0,1	30,6	0,8
Lubuskie	100,0	50,3	1,1	23,0	11,4	11,6	0,1	25,2	0,3
Łódzkie	100,0	50,1	1,5	22,4	8,5	13,9	0,1	25,7	0,3
Małopolskie	100,0	46,8	0,9	23,9	14,0	9,9	0,1	28,0	0,4
Mazowieckie	100,0	58,7	5,3	17,3	11,2	6,1	0,0	18,4	0,3
Region warszawski stołeczny	100,0	61,6	6,6	16,2	11,2	5,0	0,0	15,3	0,4
Region mazowiecki regionalny	100,0	49,1	1,3	21,2	11,4	9,8	0,1	28,4	0,0
Opolskie	100,0	65,3	1,0	14,5	6,1	8,3	0,0	19,0	0,2
Podkarpackie	100,0	49,3	0,7	24,4	8,9	15,4	0,1	25,2	0,4
Podlaskie	100,0	35,9	1,2	30,2	16,5	13,6	0,1	32,5	0,3
Pomorskie	100,0	58,9	1,1	17,7	10,7	6,9	0,0	22,0	0,2
Śląskie	100,0	57,4	1,2	22,6	11,1	11,5	0,1	18,6	0,2
Świętokrzyskie	100,0	43,7	1,2	25,8	12,8	13,0	0,1	29,0	0,4
Warmińsko- Mazurskie	100,0	38,5	1,0	33,7	22,7	11,0	0,1	26,4	0,4
Wielkopolskie	100,0	52,4	1,5	20,0	10,6	9,4	0,0	25,9	0,3
Zachodniopomorskie	100,0	43,7	1,0	30,7	19,5	11,2	0,1	24,3	0,3

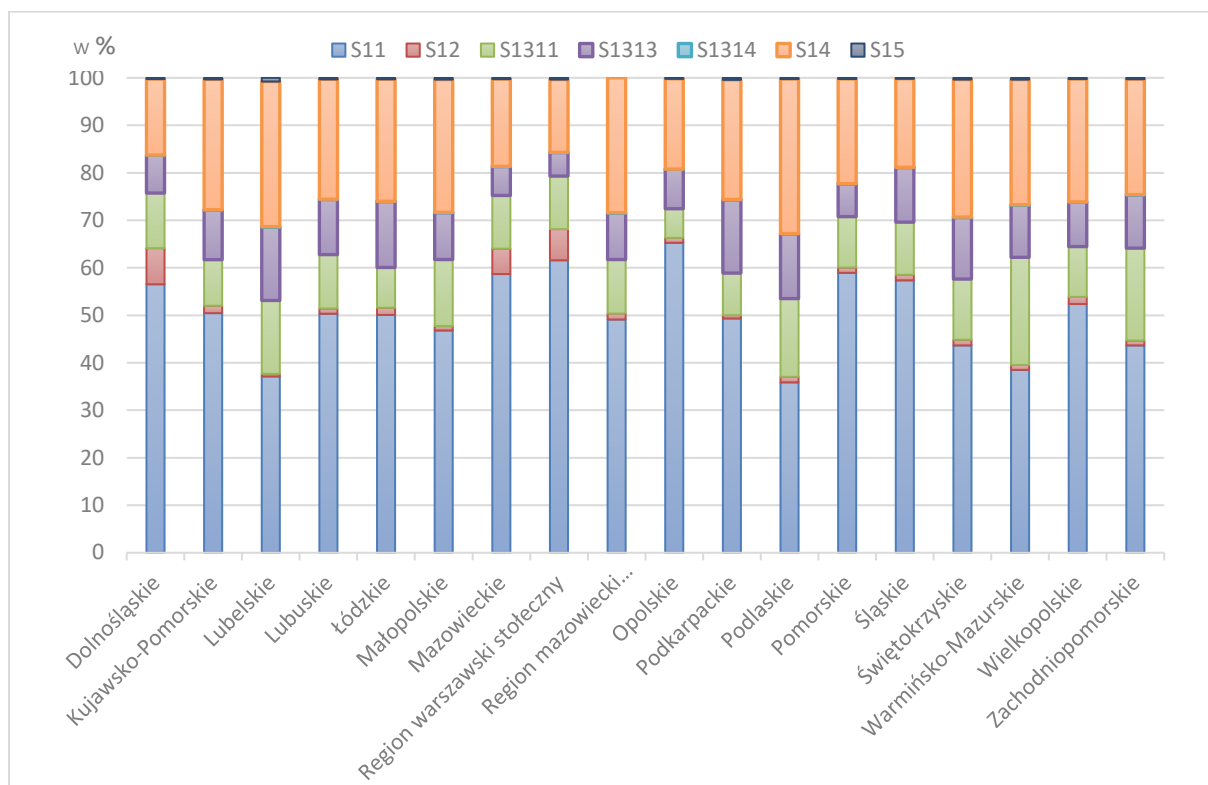
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_6 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2017 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres B_7 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2017 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tablica B_8 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,2	10,6	11,8	8,2	9,4	7,1	7,6	6,3	8,1
Kujawsko-Pomorskie	4,0	3,7	2,1	4,3	3,9	4,7	5,3	4,9	4,7
Lubelskie	3,8	2,8	1,3	5,1	4,8	5,3	5,6	5,1	4,9
Lubuskie	2,1	1,9	1,0	2,3	1,7	2,9	2,6	2,3	2,6
Łódzkie	5,5	5,6	3,0	5,0	3,9	5,9	6,6	6,1	6,4
Małopolskie	7,4	6,8	0,3	8,3	8,9	7,6	8,9	9,2	9,4
Mazowieckie	23,1	25,1	59,9	18,4	23,1	14,3	14,1	18,5	19,4
Region warszawski stołeczny	18,1	21,3	57,7	12,0	16,5	8,1	7,9	11,4	17,6
Region mazowiecki regionalny	5,0	3,8	2,2	6,4	6,6	6,2	6,3	7,2	1,8
Opolskie	2,3	2,4	1,0	2,2	1,4	3,0	2,6	2,3	2,1
Podkarpackie	4,4	4,1	1,8	4,9	2,4	7,2	5,6	4,9	5,8
Podlaskie	2,6	1,8	1,8	3,7	2,6	4,7	3,0	3,6	2,3
Pomorskie	6,3	5,6	2,0	8,3	9,1	7,6	5,9	6,0	6,2
Śląskie	11,1	12,7	4,9	9,3	8,9	9,7	11,8	9,9	8,7
Świętokrzyskie	1,9	1,5	1,0	2,3	1,8	2,8	3,3	2,7	2,6
Warmińsko- Mazurskie	3,1	2,5	1,5	4,3	5,1	3,5	3,6	3,4	4,0
Wielkopolskie	9,4	9,6	4,9	8,2	7,3	9,0	9,2	11,0	8,9
Zachodniopomorskie	3,8	3,3	1,8	5,1	5,7	4,5	4,3	3,8	4,0

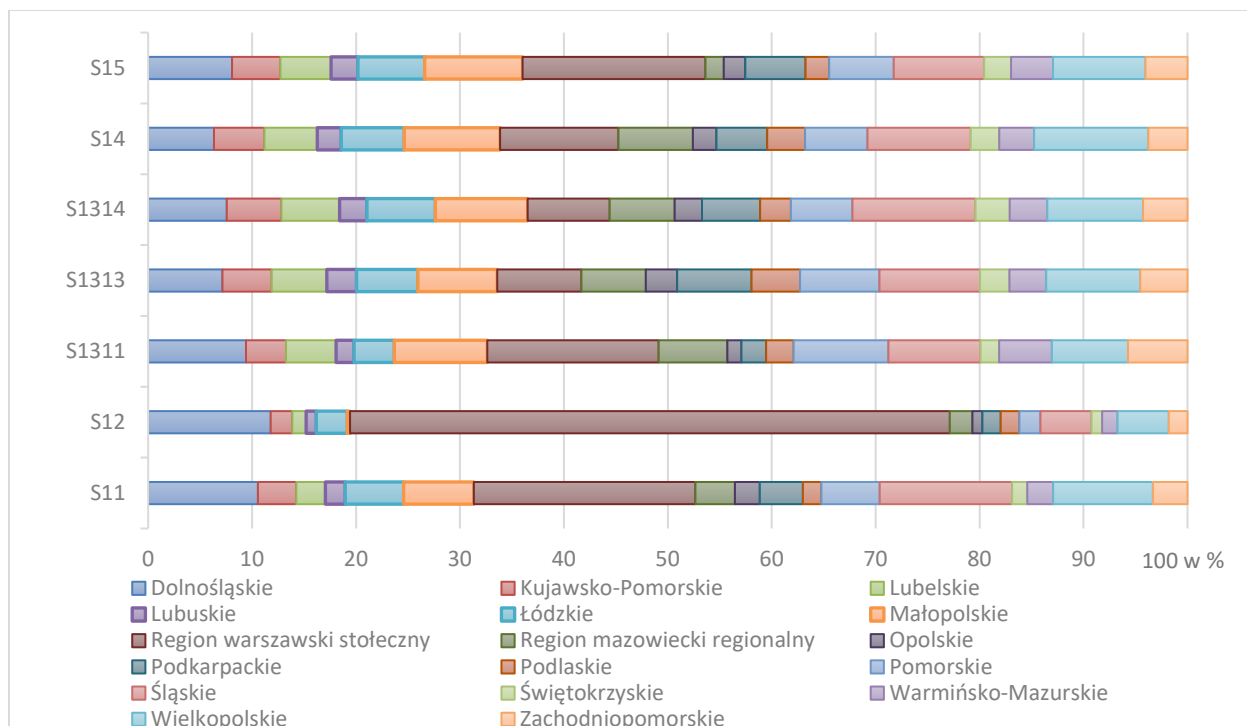
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tablica B_9 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2 wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w 2018 r. (w %)

WOJEWÓDZTWA/ REGIONY	GOSPODARKA NARODOWA	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym	Podsektor instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu lokalnym	Podsektor funduszy zabezpieczenia społecznego	Sektor gospodarstw domowych	Sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych
POLSKA	100,0	53,7	2,6	25,6	12,0	13,5	0,1	18,0	0,2
Dolnośląskie	100,0	61,4	3,3	22,7	12,2	10,5	0,1	12,3	0,2
Kujawsko-Pomorskie	100,0	49,3	1,3	27,4	11,5	15,9	0,1	21,7	0,3
Lubelskie	100,0	39,9	0,9	34,5	15,4	19,1	0,1	24,3	0,3
Lubuskie	100,0	49,5	1,2	28,9	10,0	18,7	0,1	20,1	0,3
Łódzkie	100,0	55,2	1,4	23,2	8,5	14,6	0,1	20,0	0,3
Małopolskie	100,0	48,8	0,1	28,4	14,4	13,9	0,1	22,3	0,3
Mazowieckie	100,0	58,3	6,6	20,4	12,0	8,4	0,0	14,4	0,2
Region warszawski stołeczny	100,0	63,3	8,2	17,0	10,9	6,0	0,0	11,3	0,2
Region mazowiecki regionalny	100,0	40,6	1,1	32,5	15,8	16,7	0,1	25,7	0,1
Opolskie	100,0	56,0	1,1	24,9	7,1	17,7	0,1	17,8	0,2
Podkarpackie	100,0	50,4	1,0	28,4	6,4	21,9	0,1	19,9	0,3
Podlaskie	100,0	36,6	1,8	36,3	12,1	24,1	0,1	25,1	0,2
Pomorskie	100,0	47,9	0,8	33,9	17,4	16,4	0,1	17,2	0,2
Śląskie	100,0	61,3	1,1	21,3	9,5	11,7	0,1	16,0	0,2
Świętokrzyskie	100,0	41,0	1,4	31,4	11,2	20,0	0,1	25,8	0,3
Warmińsko- Mazurskie	100,0	43,4	1,2	35,4	19,8	15,5	0,1	19,6	0,3
Wielkopolskie	100,0	54,9	1,3	22,4	9,4	13,0	0,1	21,1	0,2
Zachodniopomorskie	100,0	46,7	1,2	34,1	17,9	16,1	0,1	17,7	0,3

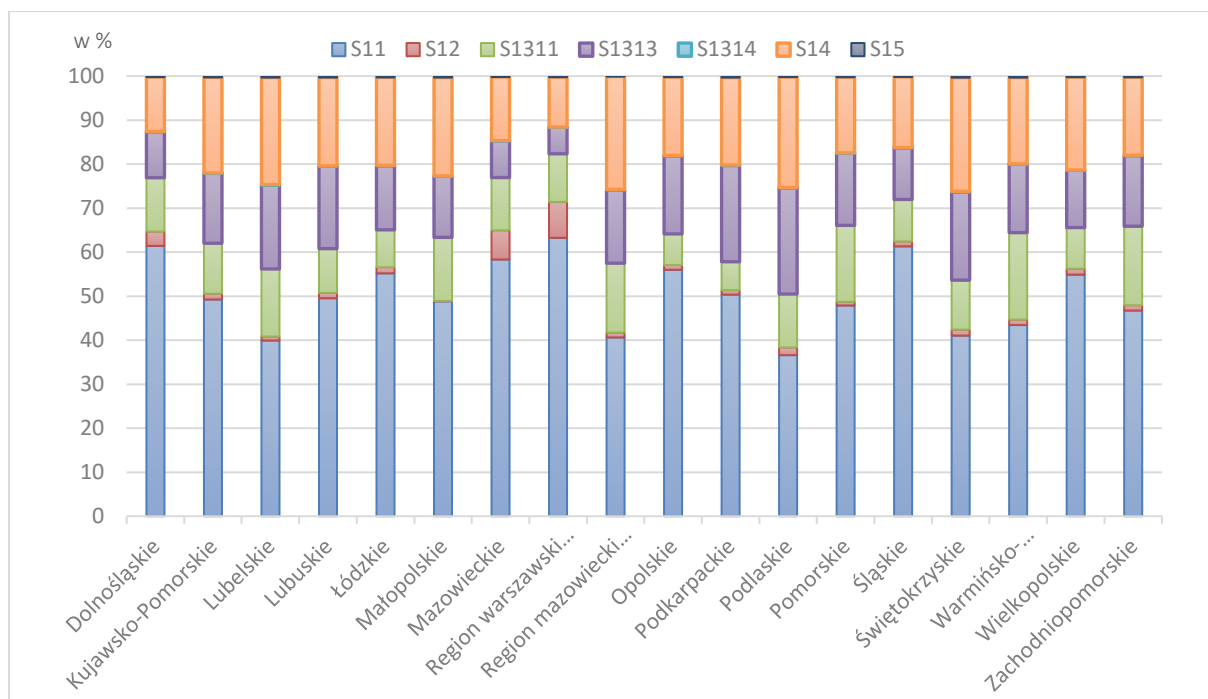
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_8 Struktura nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, wg województw i regionów NUTS 2 w 2018 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres B_9 Struktura nakładów brutto na środki trwałe w województwach i regionach NUTS 2, wg sektorów instytucjonalnych ESA 2010 oraz podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2018 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2 Metodologia badania

Research methodology

Pojęcie nakładów brutto na środki trwałe (GFCF – gross fixed capital formation) stosowane jest w statystyce rachunków narodowych w celu odzwierciedlenia wydatków poniesionych przez rezydentów w danych okresie rozliczeniowym w związku z nabyciem środków trwałych lub podniesieniem jakości aktywów nieprodukowanych. Istotnym kryterium uznawania aktywa za środek trwały jest jego wykorzystywanie w procesie produkcji przez okres nie krótszy niż jeden rok.

Poniżej przedstawione zostały szczegółowe wyjaśnienia dotyczące złożoności pojęcia nakładów brutto na środki trwałe w rozumieniu metodologii ESA 2010, które są główną przyczyną trudności oszacowania rocznych danych wg sektorów instytucjonalnych w podziale na województwa i regiony wg klasyfikacji NUTS 2.

Szczegółowa definicja GFCF zawarta w rozporządzeniu 549/2013 z dn. 21 maja 2013 r. w sprawie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w UE (dalej: Rozporządzenie ESA 2010) podaje obszerną listę środków trwałych oraz rodzaje wydatków, które należy uznać za nakłady brutto na środki trwałe. Do środków trwałych zaliczane są między innymi te wyprodukowane i zatrzymane przez producenta na cele własnej produkcji, środki nabyte w ramach wymiany barterowej czy nabyte w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z metodologią ESA 2010 do nakładów brutto na środki trwałe wliczane są także znaczne ulepszenia środków trwałych (np. budynków) i przyrost wartości aktywów naturalnych (np. udoskonalenia gruntów polegające na oczyszczaniu gruntów z kamieni czy nawadnianiu terenów, budowie rowów melioracyjnych). Na szczególną uwagę zasługują aktywa niematerialne, określane w rachunkach narodowych mianem produktów własności intelektualnej (IPPs – Intellectual Property Products). Do IPPs zaliczane są następujące kategorie: wyniki prac badawczo-rozwojowych (B+R), oprogramowanie i bazy danych, wyniki poszukiwania złóż, oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych (np. rękopisy, modele, filmy, nagrania dźwiękowe). Do cech charakterystycznych tych aktywów należą ich niematerialny charakter, łatwość przenoszenia praw własności, a co z tym związane, trudności w identyfikacji i pomiarze wartości transakcji, które ich dotyczą. W dobie narastających zjawisk i działalności opartych na transakcjach o charakterze globalnym, jak również wysokim stopniem cyfryzacji usług, to właśnie tego rodzaju aktywa, a w szczególności B+R oraz oprogramowanie, odgrywają coraz większe znaczenie w dynamice rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów i krajów. Wydatki na oprogramowanie, zarówno zakupione jak i wyprodukowane na własne cele finalne, uznawane były jako wydatki inwestycyjne już w ramach poprzedniego standardu metodologicznego ESA 95. Wydatki na prace badawczo-rozwojowe przypisane zostały do tej kategorii dopiero w ramach ESA 2010, co wynikało z szeregu trudności związanych z przygotowaniem rekomendacji metodycznych możliwych do wdrożenia w rachunkach narodowych. Zarówno statystyczne jak i administracyjne źródła danych nie dostarczają odpowiednich informacji, które są niezbędne do wyliczenia wartości nakładów na prace badawczo-rozwojowe i oszacowanie wartości samych środków trwałych będących wynikiem tych prac. Aby kraje UE mogły opracowywać te dane w sposób spójny, rzetelny i porównywalny konieczne było sformułowanie długiej listy rekomendacji metodycznych oraz dobrych praktyk zawartych ostatecznie w podręczniku dot. mierzenia B+R wg ESA 2010. Podręcznik był wynikiem dwóch grup zadaniowych, w których udział brali przedstawiciele OECD, Eurostatu oraz krajów UE. Choć od wdrożenia ESA 2010 do rachunków narodowych minęło dopiero kilka lat (wrzesień 2014 r.), w czerwcu b.r. działanie zakończyła kolejna grupa zadaniowa Eurostatu i OECD, której celem była weryfikacja wszystkich rekomendacji dotyczących pomiaru i rejestracji transakcji w zakresie produktów własności intelektualnej. Obecne analizy dotyczą kluczowego kryterium stosowanego w rachunkach narodowych, którym jest własność ekonomiczna. IPPs, ze względu na swój niematerialny charakter oraz łatwość ich transferu i przenoszenie praw do dysponowania nimi, mogą być wykorzystywane w kilku miejscach (miastach, regionach, krajach) jednocześnie. Szczególnie ważne jest to w dobie globalizacji, kiedy duże przedsiębiorstwa wielonarodowe mogą w tym samym czasie prowadzić działalność badawczo-rozwojową, nabywać, sprzedawać lub wykorzystywać wyniki działalności B+R w wielu regionach świata. Problemатyczne staje się, zatem nie tylko zmierzenie wartości nakładów na B+R i wartość prac B+R, ale także ustalenie ich

właściciela ekonomicznego i ostateczne przypisanie do niego poniesionych nakładów inwestycyjnych. Inne problemy związane z pomiarem nakładów na prace badawczo-rozwojowe wynikają także z konieczności ustalenia ich okresów użytkowania (w celu policzenia amortyzacji), podziału na sektory instytucjonalne (jednostki deklarujące produkcje nie zawsze są ich ostatecznym właścicielem) i rodzaje działalności. Należy, zatem pamiętać, że każde pogłębienie szczegółowości danych powoduje możliwość obciążenia tych danych ryzykiem błędu.

Podobne wyzwania i trudności w mierzeniu dotyczą pozostałych rodzajów produktów własności intelektualnej.

Definicja nakładów brutto na środki trwałe obejmuje także pozycje takie jak koszty przeniesienia praw własności zarówno do środków trwałych jak i niefinansowych aktywów nieprodukowanych, w tym koszty związane z przyjęciem dostawy aktywów (takie jak opłaty za transport, montaż), opłaty i prowizje (wynagrodzenia geodetów, prawników, prowizje płacone agentom nieruchomości), podatki za przeniesienie prawa własności aktywów. Prace w ramach niniejszego projektu wymagały ustalenia kwestii problematycznych takich jak ustalenie algorytmu określania regionalizacji tych nakładów, tj. czy nakłady powinny być przypisane do regionu, w którym ma swą siedzibę nabywca, czy też do regionu, w którym zlokalizowane są dane środki trwałe.

Ponadto do nakładów brutto na środki trwałe zaliczane są różne tzw. przypadki graniczne, np. budowle i sprzęt wykorzystywany przez wojsko, broń lekką i pojazdy opancerzone wykorzystywane przez jednostki niezmilitaryzowane, przyrost inwentarza żywego wykorzystywanego do produkcji przez wiele lat, przyrost zasadzeń wieloletnich (np. drzew owocowych, winorośli), koszty związane z likwidacją dużych aktywów kapitałowych (np. koszty likwidacji elektrowni atomowych, koszty oczyszczania składowisk odpadów). Przypisanie nakładów brutto na środki trwałe do poszczególnych regionów Polski (zgodnie z klasyfikacją NUTS 2), wymagało często przyjęcia umownych rozwiązań, np. wydatki militarne zostały podzielone strukturą ludności.

Autorzy raportu przeanalizowali także dostępne im informacje na temat doświadczeń państw członkowskich w zakresie oszacowywania nakładów brutto na środki trwałe w zakresie szerszym niż wymagany Programem Transmisji ESA 2010. Dyskusje na temat jakości, kompletności i terminowości danych regionalnych wg metodologii ESA 2010 są regularnie prowadzone na posiedzeniach Grupy Ekspertów ds. Rachunków Regionalnych. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele Komisji Europejskiej (Eurostat), OECD oraz wszystkich państw członkowskich. Jednym z tematów poruszanych na spotkaniu grupy w czerwcu 2019 r. była polityka spójności UE na lata 2021-2027 oraz jej trzy flagowe fundusze: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności (FS).

W ramach polityki inwestycyjnej wyznaczono pięć głównych celów, tj. bardziej inteligentna Europa, bardziej przyjazna dla środowiska bez emisyjna Europa, lepiej połączona Europa, Europa o silniejszym wymiarze społecznym, Europa bliżej obywateli. Polityka spójności służy zmniejszaniu regionalnych dysproporcji poprzez alokację środków i koncentrację na najmniej rozwiniętych regionach, wspieranie regionów przygranicznych i promowanie rozwoju miast. Dwa cele horyzontalne to budowanie potencjału administracyjnego i współpraca między regionami ponad granicami. Niestety konsekwencją zwiększonych inwestycji UE w słabiej rozwiniętych regionach są często zmniejszone krajowymi inwestycje publiczne. Zdaniem Dyrektoriatu Generalnego do spraw Polityki Regionalnej i Miejskiej wskazane jest, zatem zweryfikowanie zmniejszenia inwestycji publicznych w niektórych państwach członkowskich. Przegląd śródkresowy realizacji polityki spójności będzie miał miejsce w 2024 r. i obejmie alokację środków w ostatnich 2 latach. Do weryfikacji realizacji polityki spójności UE niezbędne są zatem regionalne dane o inwestycjach publicznych. Na podstawie informacji przekazanych przez Dyktoriat Generalny do spraw Polityki Regionalnej i Miejskiej wynika, że w krajach dużych oraz krajach federalnych istnieje duże prawdopodobieństwo dostępności danych regionalnych na poziomie NUTS 1. Dla monitorowania efektów polityki spójności w kolejnych latach wskazane byłoby jednak opracowywanie danych regionalnych (NUTS na poziomie 1 lub na poziomie 2) dla następujących kategorii:

- nakłady brutto na środki trwałe sektora instytucji rządowych i samorządowych (jeśli to możliwe według 10 funkcji COFOG),
- wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (jeśli to możliwe według 10 funkcji COFOG).

Zdaniem OECD, długoterminowy wpływ inwestycji publicznych na rozwój regionalny nie może być w pełni zbadany, także ze względu na brak danych o wydatkach publicznych wg regionów. Wyniki analizy danych, którymi dysponuje OECD, pokazują, że tylko w 11 krajach dostępne są dane regionalne na temat wydatków publicznych, ale tylko w 5 krajach dostępne są dane na poziomie niższym niż rządowy. Ponadto **dane te nie są w pełni zgodne pojęciowo z nakładami brutto na środki trwałe, ponieważ uwzględniają dodatkowo transfery kapitałowe do sektora przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.** Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez OECD, dane o wydatkach inwestycyjnych wg regionów dostępne są w 4 następujących krajach UE – Czechy, Włochy, Finlandia, Wielka Brytania.

Odpowiednie prace badawcze dotyczące regionalnych rachunków publicznych, w tym obliczenia danych o dochodach i wydatkach publicznych w układzie województw (w tym danych o wydatkach według 10 funkcji COFOG) przeprowadzane zostały w Polsce. Również w Belgii dostępne są danych o wydatkach publicznych na poziomie regionalnym.

Na podstawie informacji pozyskanych z dostępnych materiałów oraz wyników dyskusji podczas spotkań, w których uczestniczyli przedstawiciele GUS ustalono, że **kraje UE nie opracowują rozszerzonych danych o nakładach brutto na środki trwałe (w ujęciu zgodnym z metodologią ESA 2010), tj. wg sektorów instytucjonalnych i jednocześnie wg regionów (zgodnie z klasyfikacją NUTS 2016, poziom NUTS 2).** Nie podjęto więc dodatkowych indywidualnych kontaktów z przedstawicielami krajowych instytucji statystycznych w pozostałych krajach UE.

Temat możliwości opracowywania danych o nakładach brutto na środki trwałe wg regionów, w dezagregacji głębszej niż dotychczas wymagana rozporządzeniem ESA 2010, będzie w przyszłości przedmiotem dyskusji spotkań Eurostatu, OECD i państw członkowskich. Należy jednak mieć na uwadze, że proces wypracowania oficjalnych rekomendacji metodycznych (gwarantujących rzetelność, spójność i porównywalność danych między krajami UE) oraz ich praktyczne wdrożenie do rachunków narodowych jest procesem długotrwałym.

W związku z dużym zapotrzebowaniem na dane dotyczące wydatków publicznych i inwestycji w ujęciu regionalnym, Eurostat uruchomił dedykowane projekty grantowe, których celem jest realizacja prac w zakresie opracowania metodyki i obliczeń danych o wydatkach publicznych i inwestycjach w przekrojach regionalnych. Główny Urząd Statystyczny nie przystąpił do ww. grantu ze względu na podjęcie prac w ramach niniejszego projektu.

W związku z powyższym, przedstawione w niniejszym raporcie wyniki pracy badawczej opierają się na badaniach standardowo realizowanych w ramach rocznego badania PKB. Szczegółowe informacje uzyskane z metod szacunków poszczególnych elementów nakładów brutto na środki trwałe, w tym również metod podziału na województwa i regiony zostały wykorzystane do oszacowania tych elementów wg macierzy: sektory na województwa i regiony NUTS 2. W ramach realizacji prac opracowano w ten sposób:

- a) Nakłady inwestycyjne na środki trwałe
- b) Małe narzędzia
- c) Oprogramowanie na własne cele finalne
- d) Nakłady na działalność badawczo-rozwojową
- e) Nakłady na wartości niematerialne i prawne
- f) Doszacowanie działalności w szarej strefie

Opracowanie nie było wymagane dla szacunku wydatków militarnych oraz kosztów likwidacji aktywów kapitałowych, które należą do podsektora S1311 i są podzielone na województwa w ramach rachunków regionalnych.

Zakres przedmiotowy, podmiotowy i terytorialny badania

Zakres przedmiotowy i podmiotowy badania jest taki sam jak wykazany w rozdziale pierwszym na str. 21. Zakres terytorialny badania określony został na poziomie województw oraz regionów NUTS 2 tj. zgodnie z rewizją NUTS 2016 (obowiązującą od stycznia 2018 r.), wprowadzoną Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dn. 21 listopada 2016 r. zmieniającej załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalania wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 322 z 29.11.2016).

W odniesieniu do podziału statystycznego Polski na jednostki NUTS wprowadzone zostały zmiany w podziałach wszystkich poziomów.

Na poziomie NUTS 2 województwo mazowieckie, stanowiące dotychczas jedną jednostkę statystyczną tego poziomu, zostało podzielone na dwie jednostki statystyczne:

- region Warszawski stołeczny, który obejmuje Warszawę wraz z dziewięcioma powiatami: legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, wołomińskim, grodziskim, piaseczyńskim, pruskowskim i warszawskim zachodnim;
- region Mazowiecki regionalny, który obejmuje pozostałą część województwa mazowieckiego.

Liczba jednostek tego poziomu wzrosła z 16 na 17. Jednocześnie zmianie uległa nazwa poziomu na „regiony” z dotychczasowej nazwy „województwa”.

Tablica B_10 Podział statystyczny Polski na poziomie NUTS 2

Nazwa regionu	Nazwa regionu
Region dolnośląski	Region podkarpacki
Region kujawsko-pomorski	Region podlaski
Region lubelski	Region pomorski
Region lubuski	Region śląski
Region łódzki	Region świętokrzyski
Region małopolski	Region warmińsko-mazurski
Region warszawski stołeczny	Region wielkopolski
Region mazowiecki regionalny	Region zachodniopomorski
Region opolski	

2.3 Źródła danych, metody i badania wykorzystane w pracy badawczej

Data sources, methods and surveys used in research work

Do podstawowych źródeł danych w rocznym badaniu nakładów brutto na środki trwałe dla całej gospodarki narodowej zaliczane są dane pochodzące ze sprawozdawczości statystycznej (sprawozdania SP, F-03, SG-01 cz. IV, SP-3, SOF) oraz szacunki dla doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności wynikające z zasad ESA2010. Tak oszacowane nakłady w gospodarce narodowej stanowią wartość, z której wydzielane są dane dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych. Wyjątkiem jest sektor instytucji rządowych i samorządowych, który zestawiany jest oddzielnie, na podstawie danych pochodzących ze sprawozdawczości budżetowej uzupełnianych o dane sprawozdawcze dla jednostek przekwalifikowanych oraz doszacowania konceptualne i kompletności. Badanie poziomu nakładów brutto na środki trwałe jest realizowane w ramach badania PKB, które jest badaniem wtórnym. Do opracowania kategorii GFCF oraz poszczególnych jego elementów składowych wykorzystywanych jest

wiele badań pierwotnych. Źródła danych dla poszczególnych doszacowań konceptualnych zostały podane w rozdziale pierwszym.

Poniżej przedstawiono opis metod i technik podziału poszczególnych elementów składowych nakładów brutto na środki trwałe.

Nakłady inwestycyjne

Jak już wcześniej wspomniano, nakłady inwestycyjne na środki trwałe wykazywane przez jednostki sprawozdawcze stanowią główny element szacunku nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej. Podstawą obowiązku sprawozdawczego jednostek są zapisy w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (PBSSP) ujęte w badaniu 1.66.02 Nakłady na środki trwałe.

Dane sprawozdawane przez jednostki na wszystkich formularzach zawierających dane o nakładach (SP, SP-3, F-03, F-02/dk, SG-01 cz. IV) są zestawiane wg określonych wzorów tablic wynikowych (w różnych układach i przekrojach) w systemie informatycznym IPL przez Centrum Informatyki Statystycznej (CIS). Dane sprawozdawcze powiększane są o szacunki dla sektora gospodarstw domowych w zakresie gospodarki indywidualnej (rolnictwo indywidualne oraz budownictwo indywidualne) oraz o szacunki nakładów inwestycyjnych dla sektora instytucji non-profit, które zestawiane są na poziomie województw i działów PKD. W systemie IPL znajdują się wszystkie dane o nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej, które można pogrupować wg województw.

Pierwszym zadaniem projektu badawczego w celu B było wyodrębnienie poszczególnych sektorów instytucjonalnych zgodnych z metodologią ESA 2010. W tym celu opracowano algorytm doboru jednostek do poszczególnych sektorów, korzystając między innymi z pełnej listy jednostek zakwalifikowanych do sektora S13.

Algorytm naliczeń danych z systemu IPL

Źródło danych	S1 Gospodarka narodowa	S11 Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	S12 Sektor instytucji finansowych	S13 Sektor instytucji rządowych i samorządowych	S1311 Podsektor centralny	S1313 Podsektor lokalny	S1314 Podsektor ubezpieczeniowy	S14 Sektor gospodarski domowych	S15 Sektor instytucji non-profit
Kol 0	Kol 1	Kol 2	Kol 3	Kol 4	Kol 5	Kol 6	Kol 7	Kol 8	Kol 9
	POLSKA Dolnośląskie (...) Mazowieckie Region warszawski stołeczny Region mazowiecki regionalny (...)								
	Kol 1=2+3+4+8+9			Kol 4=5+6+7					
OGÓŁEM Suma z poszczególnych wierszy (wg algorytmów, rodzaju środków, PKD)	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM
F-03 Ogółem			Sekcja K bez jednostek, które weszły do S1311 i S1313		Na kartotekę z F-03 nałożyć listę jednostek zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych zgodnie z ESA 2010 (stan na koniec	Na kartotekę z F-03 nałożyć listę jednostek zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych zgodnie z ESA 2010 (stan na koniec	Lista REGONÓW		

					roku); Ze zbioru F-03 wybrać jednostki oznaczone na liście PODSEKTOR =S.1311	roku); Ze zbioru F-03 wybrać jednostki oznaczone na liście PODSEKTOR =S.1313			
w tym F-03 B			Sekcja K bez jednostek, które weszły do S1311 i S1313		Ze zbioru utworzonego o jak powyżej wybrać jednostki z obow_f03b=prawda	Ze zbioru utworzonego o jak powyżej wybrać jednostki z obow_f03b=prawda	Lista REGONÓW		
w tym F-03 R			Sekcja K bez jednostek, które weszły do S1311 i S1313		F-03 ogółem dla S1311 odjąć F-03 B S1311	F-03 ogółem dla S1313 odjąć F-03 B S1313			
SG-01 cz IV						Całość			
SP-3		OP=1 OP=2 (rdok=P, rdok=F) Bez PKD=64*, 65*, 66*	PKD= 64*, 65*, 66*					OP=9 (rdok=F) FPN=099, LPS<10 Bez PKD=64*, 65*, 66*	
SP		Wszystkie poza wskazanymi w kol. 3, 5, 6	PKD= 64*, 65*, 66* Bez regionów zaliczonych do S13		REGONY Lista S1311 z SP	REGONY Lista S1313 z SP			
SP 5 (sztuczna zbiorowość jednostek, które sprawozdały się na SP-3 a wykazały liczbę pracujących powyżej 9 osób		Jw.	Jw.		Jw.	Jw.			
Gospodarka indywidualna-szacunek przekazany przez RN							Całość		
SOF- szacunek przekazany przez RN									Całość

Założenia F-03

- Ze zbioru F-03 należy naliczyć dane o nakładach na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w roku sprawozdawczym – Dział 3 rubryka 3.
- Grupowanie danych w układzie województw i regionów (NUTS 2) – według lokalizacji inwestycji.
- Grupowanie danych na województwa – suma danych z działu 3 rubryka 3 dla wszystkich wierszy oznaczonych w dziale 3 rubryka 1 symbolem danego województwa WO.
- Grupowanie danych na regiony – suma danych z działu 3 rubryka 3 dla wszystkich wierszy oznaczonych w dziale 3 rubryka 1 symbolem województwa WO i symbolem powiatu POW, przypisanych do kodu danego regionu zgodnie z klasyfikacją NUTS 2016.

- Dane dla instytucji kultury pozyskiwane są na sprawozdaniu F-02/dk, natomiast przetwarzane w systemie informatycznym F-03. Jednostki te nie wykazują danych o nakładach na środki trwałe według kierunków inwestowania, dlatego na etapie przetwarzania, po dołączeniu do zbioru F-03 dla każdej jednostki w dziale 3 tworzony jest rekord OGÓŁEM (dział 3 rubryka 3 wiersz 000= dział 1 rubryka 7 wiersz 01).
- W przypadku braku danych według lokalizacji inwestycji (w dziale 3 w wierszach od 001) należy przyjąć dane z działu 3 rubryka 3 wiersz 000 oraz przypisać je do województwa i regionu jednostki.
- Dane F-03 B i F-03 R sumują się na całość F-03.
- Jednostki niedobrene z F-02/dk dla FW=113, należy przypisać do S1313.
- Jednostki niedobrene z F-03 B – FW 111 i 112 należy przypisać do S1311 z wyjątkiem Regonu X, który jest przypisany do sektora S11.
- Jednostki niedobrene z F-03 B – FW 113 należy przypisać do S1313.
- Jednostki niedobrene z F-03 P – należy przypisać ręcznie (większość S11, poza jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Kościół Katolicki – S15).

Wypracowanym efektem jest stworzenie tablicy, której nadano nr 100 i nazwano:

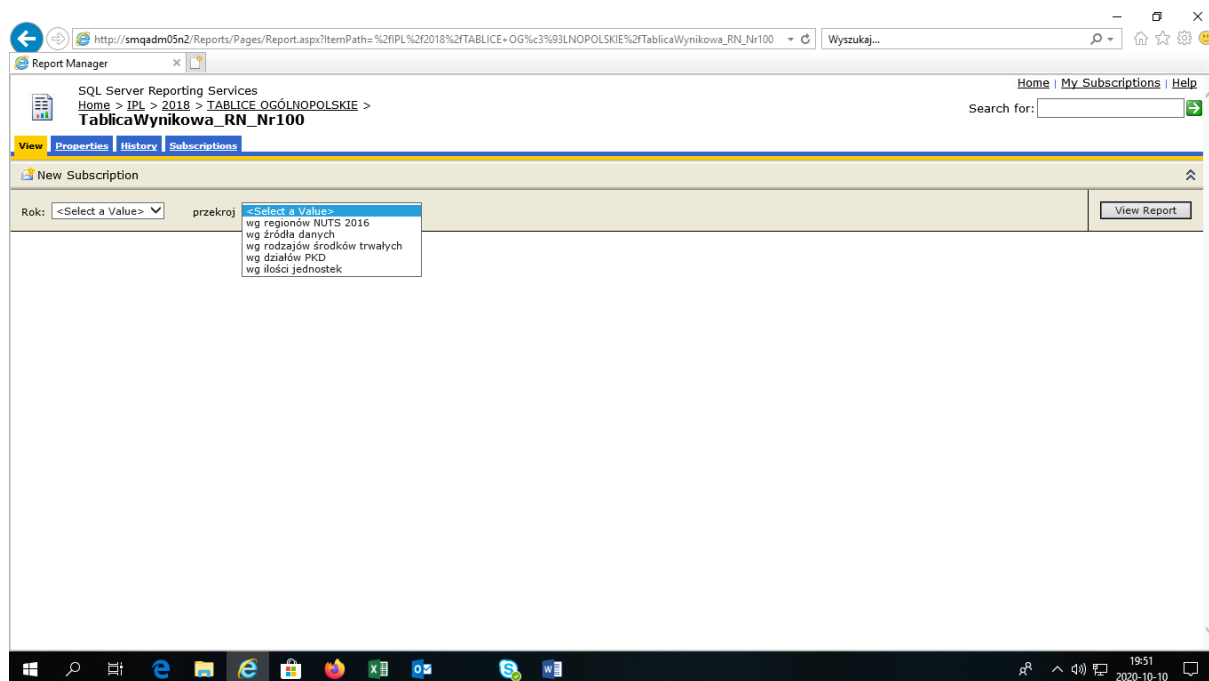
TABLICA WYNIKOWA Nr 100 Wartość nakładów na budowę, zakup oraz ulepszenie środków trwałych wg lokalizacji inwestycji/kierunków inwestowania, w podziale na sektory instytucjonalne zgodne z ESA 2010.

Tablica ta w „główce” zawsze ma sektory instytucjonalne wg ESA 2010, natomiast zawartość wierszy można określić wybierając jedną z poniższych opcji:

- Regiony NUTS 2
- Źródło danych (F-03 B, F-03 R, SP, SP-3,)
- Rodzaje środków trwałych
- Działy PKD
- Liczba jednostek

Funkcjonalność tablicy została określona tak, aby była ona wykorzystywana nie tylko do celu określonego w POPT (podział wg województw i regionów NUTS 2), ale także w bieżących rachunkach (podział wg rodzaju środków trwałych i działów PKD 2007) oraz do analiz (źródło danych, liczba jednostek).

Poniżej zaprezentowano wygląd wyboru wyglądu macierzy w systemie IPL oraz przykładowe naliczenia tablicy dla 2017 roku w różnych układach. Tablicę można eksportować do Arkusza Excel.

Report Manager

SQL Server Reporting Services
Home > JPL > 2018 > TABLICE OGÓLNOPOLSKIE > TablicaWynikowa_RN_Nr100

Search for:

View Properties History Subscriptions

New Subscription

Rok: rok 2017 przekroj: wg regionów NUTS 2016 View Report

10-10-2020
IPLC99

TABLICA WYNIKOWA NR 100. Nakłady poniesione w roku sprawozdawczym wg sektorów instytucjonalnych

Wyszczególnienie			Gospodarka narodowa	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor centralny	Podsektor lokalny	Podsektor ubezpieczeniowy	godz
rok	przekrój	nazwa	S.1	S.11	S.12	S.13	S.1311	S.1313	S.1314	
0			1	2	3	4	5	6	7	
2017	.	POLSKA	257880650	157336265	6391079	56193825	24907702	31174336	111787	
2017	02.1	Dolnośląskie	242566688	15348943	1950563	4648438	2334436	2307272	6730	
2017	04.1	Kujawsko-pomorskie	9865757	5884623	104851	2046129	716286	1313229	16614	
2017	06.1	Lubelskie	8826790	3958718	28197	2856542	1115879	1737560	3103	
2017	08.1	Lubuskie	5516511	3253406	20456	1355577	553136	798434	4007	
2017	10.1	Łódzkie	14364512	8428609	139078	3222860	742106	2478610	2144	
2017	12.1	Małopolskie	19194675	10315313	300950	4448282	2020148	2420631	7503	
2017	14	Mazowieckie	58037180	38320717	3093978	10091352	5545677	4520149	25526	
2017	14.4	Dotyczy województwa łódzkiego	44043600	30770626	2045268	6047437	4007400	3814664	22374	

Report Manager

SQL Server Reporting Services
Home > JPL > 2018 > TABLICE OGÓLNOPOLSKIE > TablicaWynikowa_RN_Nr100

Search for:

View Properties History Subscriptions

New Subscription

Rok: rok 2017 przekroj: wg źródła danych View Report

10-10-2020
IPLC99

TABLICA WYNIKOWA NR 100. Nakłady poniesione w roku sprawozdawczym wg sektorów instytucjonalnych

Wyszczególnienie			Gospodarka narodowa	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor centralny	Podsektor lokalny	Podsektor ubezpieczeniowy	godz
rok	przekrój	nazwa	S.1	S.11	S.12	S.13	S.1311	S.1313	S.1314	
0			1	2	3	4	5	6	7	
2017	.	POLSKA	257880650	157336265	6391079	56193825	24907702	31174336	111787	
2017	F-03	Ogółem	36089060	952674	2144544	32962738	18530403	14320548	111787	
2017	F-03B	Budżet	29293374	60	0	29293303	17243656	11937860	111787	
2017	F-03P	Rozrachunek (łącznie z F-02/dk)	6795686	952614	2144544	3669435	1266747	2382688	0	
2017	SG-01czIV	Ogółem	14866298	0	0	14866298	0	14866298	0	
2017	SP-3	Ogółem	26925498	15539503	461653	0	0	0	0	
2017	SP	Ogółem	152791542	140642099	3784877	8364566	6377299	1987267	0	
2017	SP-5	Ogółem	202217	201989	5	223	0	0	0	
2017	SP	Gospodarka indywidualna, działalność gospodarczą, działalność	26176574	0	0	0	0	0	0	

Report Manager

SQL Server Reporting Services
Home > IPL > 2018 > TABLICE OGÓLNOPOLSKIE > TablicaWynikowa_RN_Nr100

View Properties History Subscriptions

New Subscription

Rok: rok 2017 przekroj: wg rodzajów środków trwałych View Report

10-10-2020
IPLC99
TABLICA WYNIKOWA NR 100. Nakłady poniesione w roku sprawozdawczym wg sektorów instytucjonalnych

Wyszczególnienie			Gospodarka narodowa	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor centralny	Podsektor lokalny	Podsektor ubezpieczeniowy	godz
rok	przekrój	nazwa	S.1	S.11	S.12	S.13	S.1311	S.1313	S.1314	
0			1	2	3	4	5	6	7	
2017	w.01	POLSKA - Ogółem	257880650	157336265	6391079	56193825	24907702	31174336	111787	
2017	w.02	Grunty (grupa 0)	730961	387297	0	15078	392	14686	0	
2017	w.03	w tym zasadzenia wieloletnie	336297	7444	0	267	10	257	0	
2017	w.04	Budynki i lokale (grupa 1)	80159716	41229655	878944	10503924	2940193	7516957	46774	
2017	w.05	w tym budynki mieszkalne i lokale mieszkalne (rodzaje 110 i 122)	24701984	1930637	1804	724246	164180	560066	0	
2017	w.06	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 2)	53214562	17246960	22210	35943013	18383833	17558974	206	
2017	w.07	w tym melioracje szczegółowe (melioracje wodne, rodzaj 226)	28190	20393	0	7797	2291	5506	0	
2017	w.08	Maszyny i urządzenia techniczne (grupy 3-6)	73556421	65096197	1747257	2987906	1457110	1477248	53548	
2017	w.09	w tym sprzęt komputerowy (rodzaj 497)	6460694	3787309	973470	4144068	604414	470960	26663	

Report Manager

SQL Server Reporting Services
Home > IPL > 2018 > TABLICE OGÓLNOPOLSKIE > TablicaWynikowa_RN_Nr100

View Properties History Subscriptions

New Subscription

Rok: rok 2017 przekroj: wg dz Find Text View Report

10-10-2020
IPLC99
TABLICA WYNIKOWA NR 100. Nakłady poniesione w roku sprawozdawczym wg sektorów instytucjonalnych

Wyszczególnienie			Gospodarka narodowa	Sektor przedsiębiorstw niefinansowych	Sektor instytucji finansowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Podsektor centralny	Podsektor lokalny	Podsektor ubezpieczeniowy	godz
rok	przekrój	nazwa	S.1	S.11	S.12	S.13	S.1311	S.1313	S.1314	
0			1	2	3	4	5	6	7	
2017		POLSKA	257880650	157336265	6391079	56193825	24907702	31174336	111787	
2017	A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	6152236	1972080	0	17146	7101	10045	0	
2017	A.01	UPRAWY ROLNE, CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT, ŁOWIECTWO, WŁĄCZAJĄC DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWĄ	5270386	1180941	0	9171	2499	6672	0	
2017	A.02	LEŚNICTWO I POZYSKIWANIE DREWNA	773039	711359	0	7955	4602	3353	0	
2017	A.03	RYBACTWO	108811	79780	0	20	0	20	0	
2017	B	GÓRNICICTWO I WYDOBYWANIE	6147866	6063769	0	50415	50415	0	0	
2017	B.05	WYDOBYWANIE WĘGLA KAMIENNEGO I WĘGLA BRUNATNEGO (LIGNITU)	2982741	2982741	0	0	0	0	0	

W trakcie prac nad algorytmem doboru jednostek z systemu IPL część jednostek sporządzających sprawozdanie F-03 nie znalazła się na liście jednostek zaliczonych do S13. Takich jednostek było około trzech tysięcy. Jednostki te były następnie przydzielane do sektorów automatycznie wg formy własności określonej w BJS.

Przyczyny takiej sytuacji mogą być różne. Jedną z nich może być fakt, że na liście S13 umieszczone są jednostki będące zespołami, nie ma natomiast osobno wyszczególnionych jednostek wchodzących w skład zespołu. Wśród jednostek niedobrych znalazło się wiele jednostek typu internat, bursa, oddział przedszkolny, biblioteka (były to najczęściej jednostki z formą własności FW=113 własność samorządowa, które zaliczono do podsektora S1313). Jednostki, które miały formę własności wskazującą na sektor prywatny zostały zakwalifikowane do sektora S11.

Biorąc pod uwagę, że FW nie musi być dobrze określona, konieczna będzie dalsza analiza „jednostek niedobrych”, aby zakwalifikować je do właściwego sektora.

Metody oszacowania doszacowań konceptualnych i doszacowań z tytułu kompletności

Małe narzędzia

Sposób opracowania szacunku małych narzędzi w rachunku GFCF został opisany na str. 24. Szacunek ten jest opracowywany dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych w rocznym rachunku sektorowym. Następnie na potrzeby rachunku regionalnego, wartość dla Polski ogółem jest rozszacowywana na regiony przy wykorzystaniu struktury nakładów inwestycyjnych pochodzących z systemu IPL. Na potrzeby projektu zastosowano tę samą metodę. Na podstawie nowo naliczonej tablicy nr 100 (nakłady inwestycyjne wg sektorów ESA 2010, w podziale na regiony NUTS2) zastosowano strukturę poziomą. Dane regionalne dla poszczególnego województwa zostały rozszacowane na sektory instytucjonalne wg struktury nowej tablicy. Tak otrzymane dane dla sektorów w województwach zostały następnie porównane z danymi dla wyników poszczególnych sektorów z rachunku sektorowego. Różnice zostały skorygowane w ramach województw stosując przesunięcia między sektorami.

Oprogramowanie na własne cele finalne

Sposób opracowania szacunku oprogramowania na własne cele finalne w rachunku nakładów brutto na środki trwałe został opisany na str. 24. Podobnie jak w przypadku małych narzędzi, szacunek ten jest opracowywany dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych w rocznym rachunku sektorowym. Na potrzeby rachunku regionalnego, wartość dla Polski ogółem jest rozszacowywana na regiony przy wykorzystaniu struktury nakładów inwestycyjnych pochodzących z systemu IPL. Dane te są rozszacowywane łącznie z pozostałymi wartościami niematerialnymi i prawnymi. Na potrzeby projektu dokonano osobnego podziału oprogramowania na własne cele finalne bazując na danych ze sprawozdania Z-12 (Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów), w podziale na województwa.

Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

Sposób opracowania szacunku nakładów na działalność badawczo-rozwojową został opisany na str. 24. Szacunek jest opracowywany w rocznym rachunku sektorowym. Na potrzeby rachunku regionalnego, wartości dla Polski ogółem rozszacowywana jest na regiony przy wykorzystaniu struktury wydatków wewnętrznych na B+R z badania PNT-01. Na potrzeby projektu zastosowano tę samą metodę. Na podstawie opracowanej makiety z badania PNT-01, tym razem zgodnie z wymogami projektu (macierz sektory na województwa) dokonano rozszacowania danych na sektory, wg danych przyjętych wcześniej dla regionów. Podobnie jak w przypadku szacunku małych narzędzi, porównano wyniki otrzymane dla sektorów z danymi opracowanym w rachunkach sektorowych. Następnie dokonano korekt pomiędzy sektorami w ramach województw.

Wartości niematerialne i prawne

Szacunek nakładów na wartości niematerialne i prawne jest opracowywany na podstawie tych samych formularzy, na których zbierane są dane o nakładach inwestycyjnych na środki trwałe. Dane opracowywane są wg działów PKD i sektorów instytucjonalnych. W rachunku regionalnym dane szacowane są na regiony i PKD wg struktury nakładów inwestycyjnych. Do rozszacowania danych według macierzy sektory na województwa, zastosowano to samo podejście, co w przypadku szacunku małych narzędzi. Do naliczeń wykorzystano nowo opracowaną tablicę nr 100.

Doszacowanie szarej strefy

Wartości oszacowane dla nakładów w szarej strefie opracowane w rachunkach narodowych według regionów i PKD oraz według sektorów instytucjonalnych zostały opracowane na potrzeby projektu przy wykorzystaniu odpowiednich struktur przypadających na poszczególne sektory instytucjonalne ESA 2010.

Wszystkie elementy szacunku nakładów brutto na środki trwałe, które zostały opracowane zgodnie z wymogami pracy badawczej, zostały następnie złożone ponownie oraz porównane z wynikami dla poszczególnych przekrojów. Ewentualne różnice, wynikające z zastosowanych struktur zostały skorygowane w ramach województw pomiędzy sektorami tak, aby otrzymać dane zgodne z rachunkami sektorowymi dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych.

Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne w rozumieniu krajowym poniesione przez przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym w ujęciu regionalnym (według województw i regionów NUTS 2), dane roczne.

Chapter 3. Investment outlays according to national accounting standards, incurred by domestic enterprises and enterprises with foreign capital in regional terms (by voivodships and regions at the NUTS 2 level), annual data.

3.1 Wyniki badania

Research results

Na potrzeby niniejszej pracy badawczej w ramach realizacji celu: rozszacowania danych rocznych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości, dokonano podziału badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych na przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym.

Szczegółowy opis podziału przedsiębiorstw (dla potrzeb niniejszej pracy badawczej) na przedsiębiorstwa krajowe i przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym został zamieszczony na str. 83-85.

Wynikiem pracy badawczej w celu C jest opracowanie rocznych danych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, dla przedsiębiorstw krajowych oraz przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym. Naliczenia danych zostały wykonane z uwzględnieniem klas wielkości podmiotów i w podziale na województwa i regiony NUTS 2.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ponoszone przez przedsiębiorstwa niefinansowe zarówno krajowe jak i z kapitałem zagranicznym stanowią jeden z głównych elementów szacunku nakładów na środki trwałe w gospodarce narodowej. Nakłady inwestycyjne w rozumieniu krajowym są punktem wyjścia do obliczenia nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej.

Zgodnie z założeniami projektu dane zostały naliczone dla lat 2016-2018.

Nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych w latach 2016-2018 wyniosły 535,5 mld, z tego przedsiębiorstwa krajowe (w rozumieniu niniejszego projektu) zrealizowały nakłady w wysokości 347,2 mld zł (64,8% nakładów wszystkich przedsiębiorstw), a przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego projektu) 188,3 mld zł (35,2%).

Obserwowano znaczne terytorialne zróżnicowanie poziomu zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w latach 2016-2018, zarówno przez wszystkie badane przedsiębiorstwa niefinansowe jak i przedsiębiorstwa krajowe (w rozumieniu niniejszego projektu) oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego projektu)

Tablica C_1 Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw i regionów NUTS 2, w tys. zł

WOJEWÓDZTWA/REGIONY	Przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem	Przedsiębiorstwa krajowe	Przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym
POLSKA	535 458 545	347 154 758	188 303 787
Dolnośląskie	52 705 679	32 669 079	20 036 600
Kujawsko-pomorskie	19 940 761	15 091 145	4 849 616
Lubelskie	14 974 847	12 856 084	2 118 763
Lubuskie	11 479 667	6 993 106	4 486 561
Łódzkie	31 138 224	18 870 563	12 267 661
Małopolskie	38 230 263	28 615 420	9 614 843
Mazowieckie	126 857 276	70 239 317	56 617 959
Region warszawski stołeczny	100 403 141	49 748 070	50 655 071
Region mazowiecki regionalny	26 454 135	20 491 247	5 962 888
Opolskie	16 822 489	12 835 500	3 986 989
Podkarpackie	21 031 357	14 214 821	6 816 536
Podlaskie	9 973 644	7 959 739	2 013 905
Pomorskie	32 818 672	24 791 022	8 027 650
Śląskie	69 306 698	43 703 810	25 602 888
Świętokrzyskie	8 269 679	6 185 536	2 084 143
Warmińsko-mazurskie	11 926 807	8 437 684	3 489 123
Wielkopolskie	52 855 805	31 621 697	21 234 108
Zachodniopomorskie	17 126 677	12 070 235	5 056 442

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

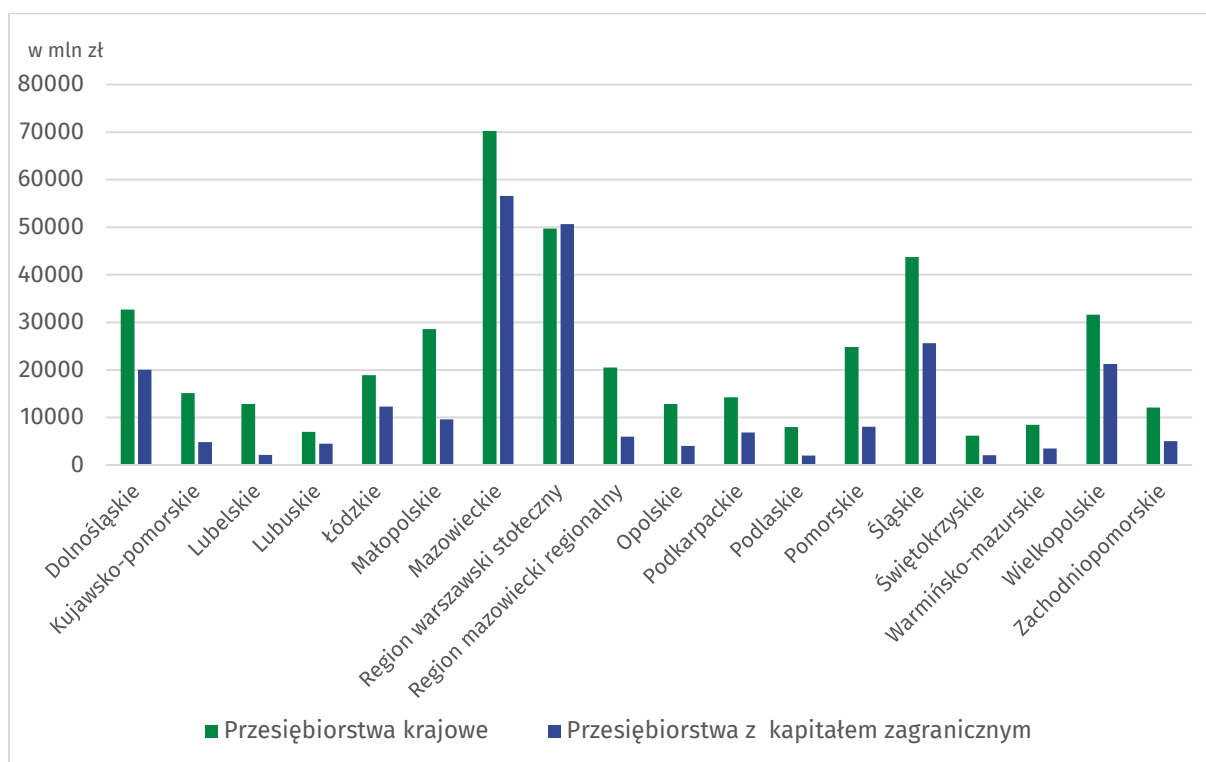
Największy udział w zrealizowanych nakładach przedsiębiorstw niefinansowych ogółem miały jednostki z regionu warszawskiego stołecznego, województw: śląskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego i pomorskiego – łącznie 64,9%. W regionie mazowieckim regionalnym oraz województwach: łódzkim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim, opolskim i zachodniopomorskim zrealizowano 24,6% nakładów. Na pozostałe 5 województw przypadało 10,5% nakładów ogółem.

Na przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym mające siedzibę na terenie regionu warszawskiego stołecznego oraz województw: śląskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego i łódzkiego przypadało 74,0% nakładów poniesionych przez te jednostki. Najmniej inwestowały przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym mające siedzibę na terenie województw: lubelskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego (łącznie 5,1%). Na pozostałe 7 jednostek przypadało 20,9% nakładów tej grupy badanych podmiotów.

Wśród przedsiębiorstw krajowych dominowały przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie regionu warszawskiego stołecznego, województw: śląskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego, pomorskiego, łódzkiego oraz regionu mazowieckiego regionalnego (łącznie 72,1%). Najmniej inwestowały podmioty mające siedzibę na terenie województw: świętokrzyskiego, lubuskiego, podlaskiego i

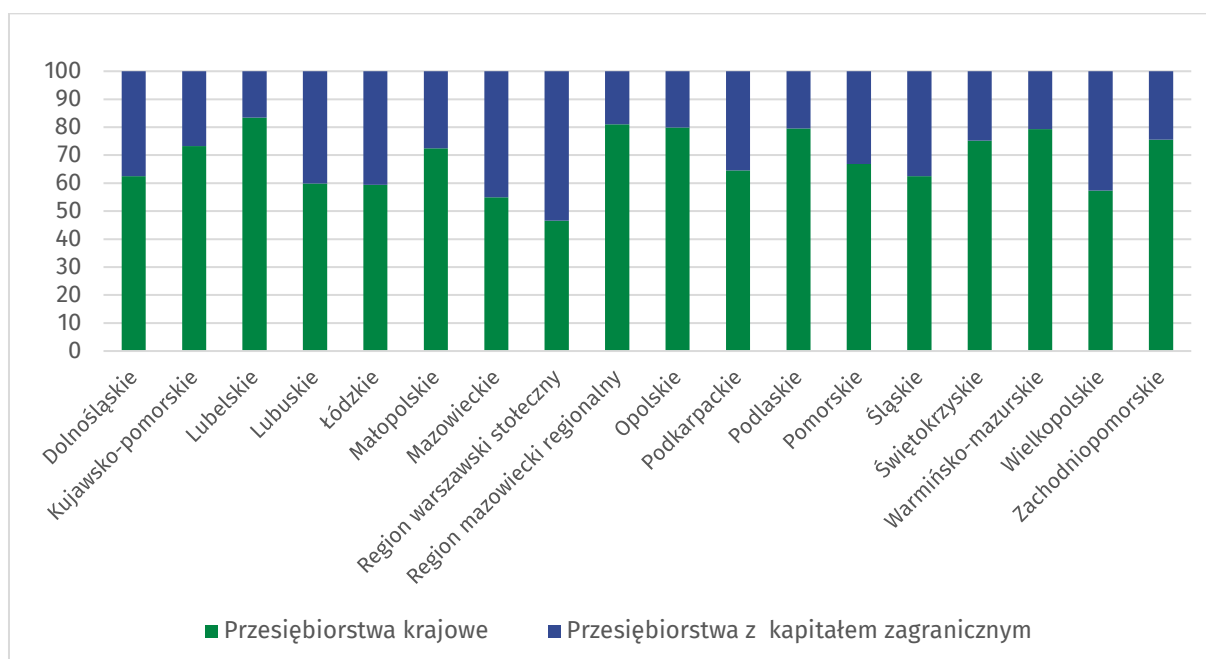
warmińsko-mazurskiego (8,5%). Pozostałe 5 województw realizowało 19,4% nakładów przedsiębiorstw krajowych.

Wykres C_1 Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw i regionów NUTS 2, mln zł

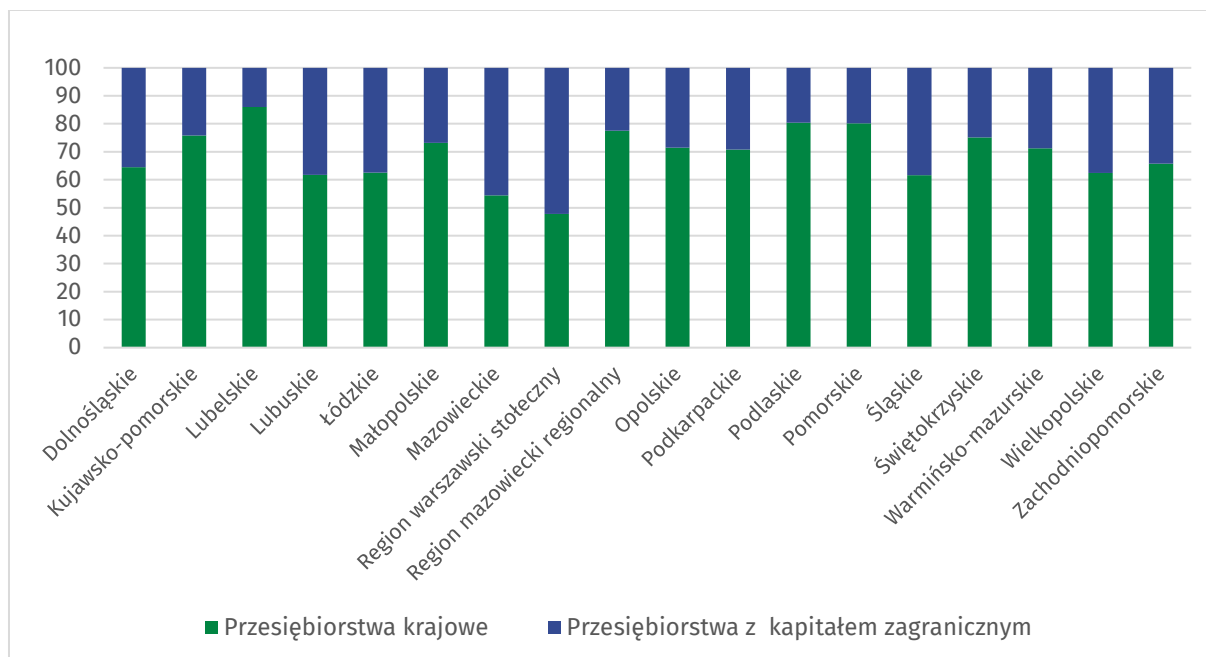
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_2 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2016 r., w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

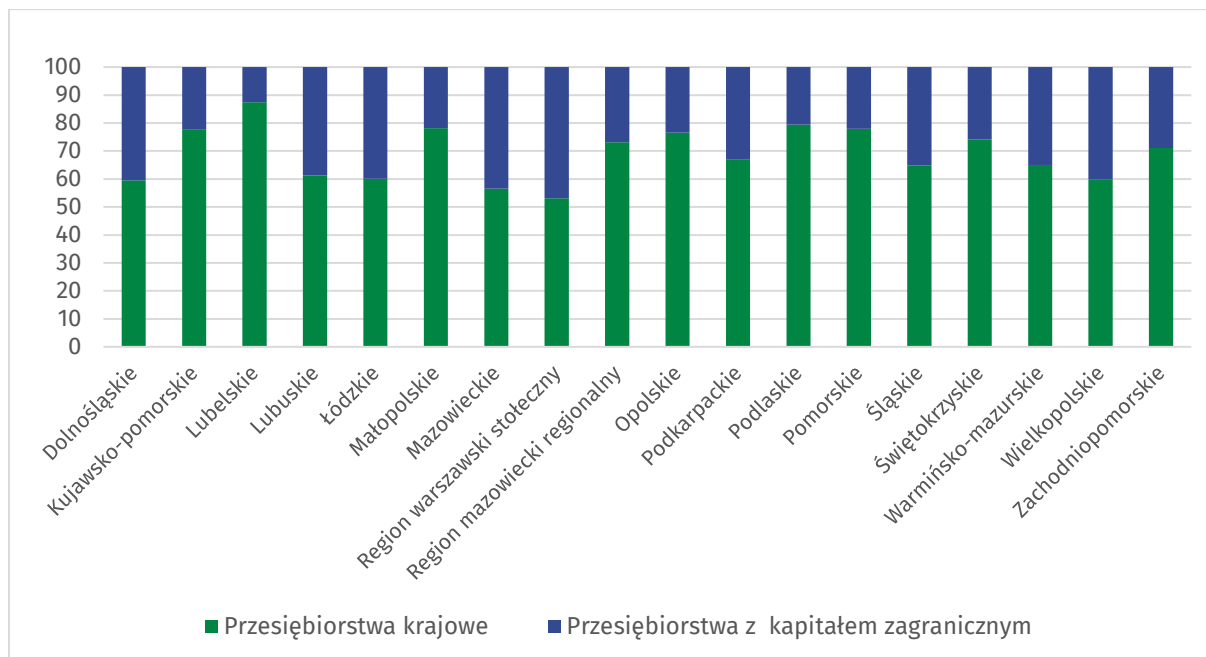
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_3 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r., w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_4 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw krajowych i z kapitałem zagranicznym do ogółem nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 r., w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tablica C_2 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w latach 2016-2018 przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym, wg województw i regionów NUTS 2, (w %)

WOJEWÓDZTWA/REGIONY	Przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem	Przedsiębiorstwa krajowe	Przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym
POLSKA	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,9	9,4	10,6
Kujawsko-pomorskie	3,7	4,4	2,6
Lubelskie	2,8	3,7	1,1
Lubuskie	2,1	2,0	2,4
Łódzkie	5,8	5,4	6,5
Małopolskie	7,2	8,3	5,1
Mazowieckie	23,7	20,2	30,1
Region warszawski stołeczny	18,8	14,3	26,9
Region mazowiecki regionalny	4,9	5,9	3,2
Opolskie	3,1	3,7	2,1
Podkarpackie	3,9	4,1	3,6
Podlaskie	1,9	2,3	1,1
Pomorskie	6,1	7,1	4,3
Śląskie	13,9	12,6	13,6
Świętokrzyskie	1,5	1,8	1,1
Warmińsko-mazurskie	2,2	2,4	1,8
Wielkopolskie	9,9	9,1	11,3
Zachodniopomorskie	2,2	2,4	1,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tablica C_3 Wartość i struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem, krajowe oraz z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 w podziale na klasy wielkości tych przedsiębiorstw wg liczby pracujących w nich osób.

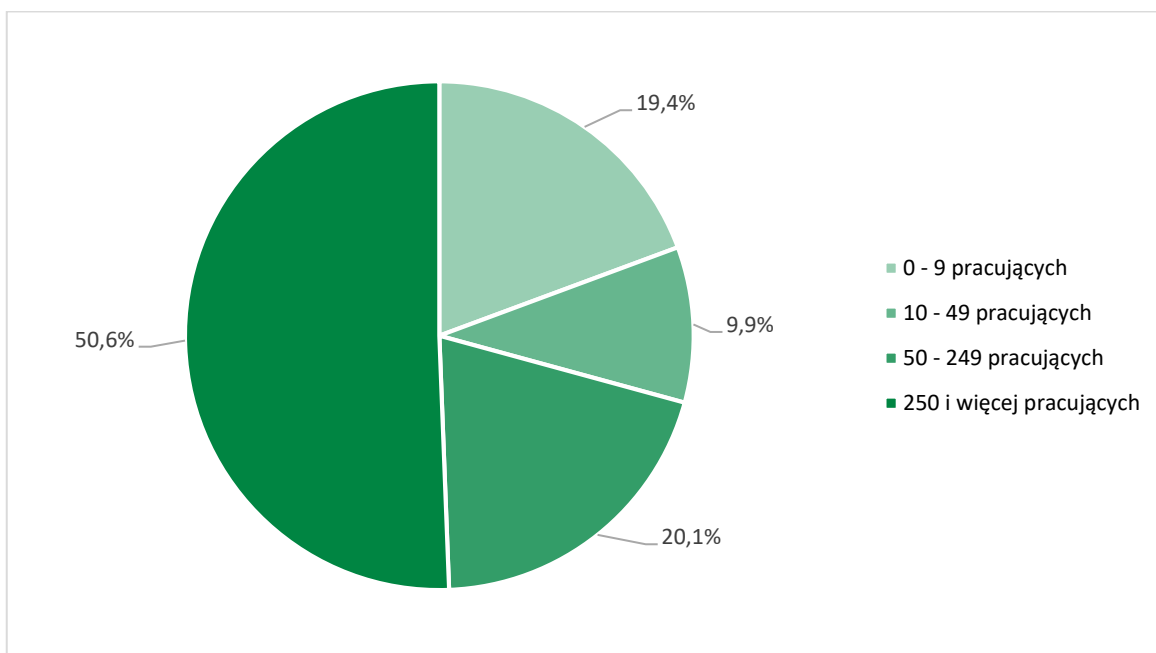
Wyszczególnienie	Razem	Mikro (0 - 9 pracujących)	Małe (10 - 49 pracujących)	Średnie (50 - 249 pracujących)	Duże (250 i więcej pracujących)
	w tysiącach złotych				
Przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem	535 458 545	81 486 502	41 708 877	103 549 362	308 713 804
Przedsiębiorstwa krajowe	347 154 758	67 181 242	34 330 640	69 936 907	175 705 969
Przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym	188 303 787	14 305 260	7 378 237	33 612 455	133 007 835
	w %				
Przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem	100,0	15,2	7,8	19,3	57,7
Przedsiębiorstwa krajowe	100,0	19,4	9,9	20,1	50,6
Przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym	100,0	7,6	3,9	17,9	70,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Nakłady inwestycyjne dużych (250 i więcej osób pracujących) przedsiębiorstw stanowiły 57,7% ogólnej wartości nakładów poniesionych w latach 2016-2018 przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem. Jednostki średnie (50-249 osób pracujących) zrealizowały 19,3% nakładów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych, a mikro przedsiębiorstwa (0-9 osób pracujących) - 15,2%. Najmniejszy udział w zrealizowanych nakładach przez przedsiębiorstwa niefinansowe ogółem w latach 2016-2018 miały podmioty małe (10-49 osób pracujących) – 7,8%.

Nakłady inwestycyjne dużych przedsiębiorstw krajowych stanowiły 50,6% ogólnej wartości nakładów poniesionych w latach 2016-2018 przez te podmioty. Krajowe jednostki średnie (50-249 osób pracujących) zrealizowały 20,1% nakładów tej grupy przedsiębiorstw, a mikro przedsiębiorstwa (0-9 osób pracujących) – 19,4%. Najmniejszy udział w zrealizowanych nakładach przez przedsiębiorstwa krajowe w latach 2016-2018 miały podmioty małe (10-49 osób pracujących) – 9,9%.

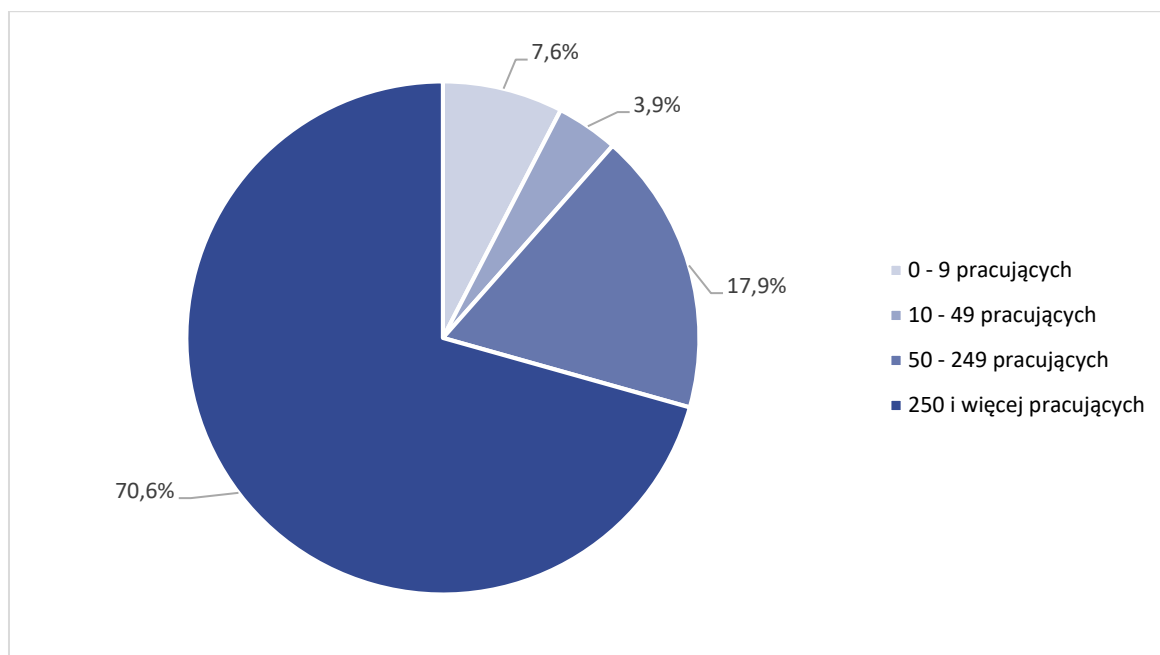
Wykres C_5 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa krajowe w latach 2016-2018 według klas wielkości, (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym najwięcej w latach 2016-2018 inwestowały przedsiębiorstwa duże – 70,6% oraz średnie – 17,9%. Mikro przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym zrealizowały 7,6% nakładów tej grupy przedsiębiorstw. Najmniejszy udział w zrealizowanych nakładach przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 miały podmioty małe (10-49 osób pracujących) – 3,9%.

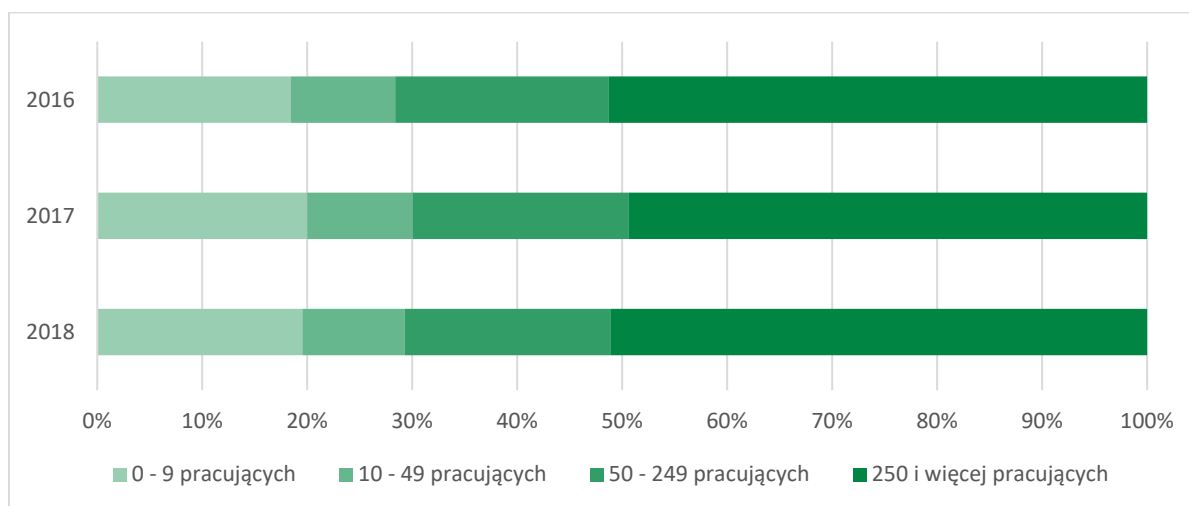
Wykres C_6 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 według klas wielkości, (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

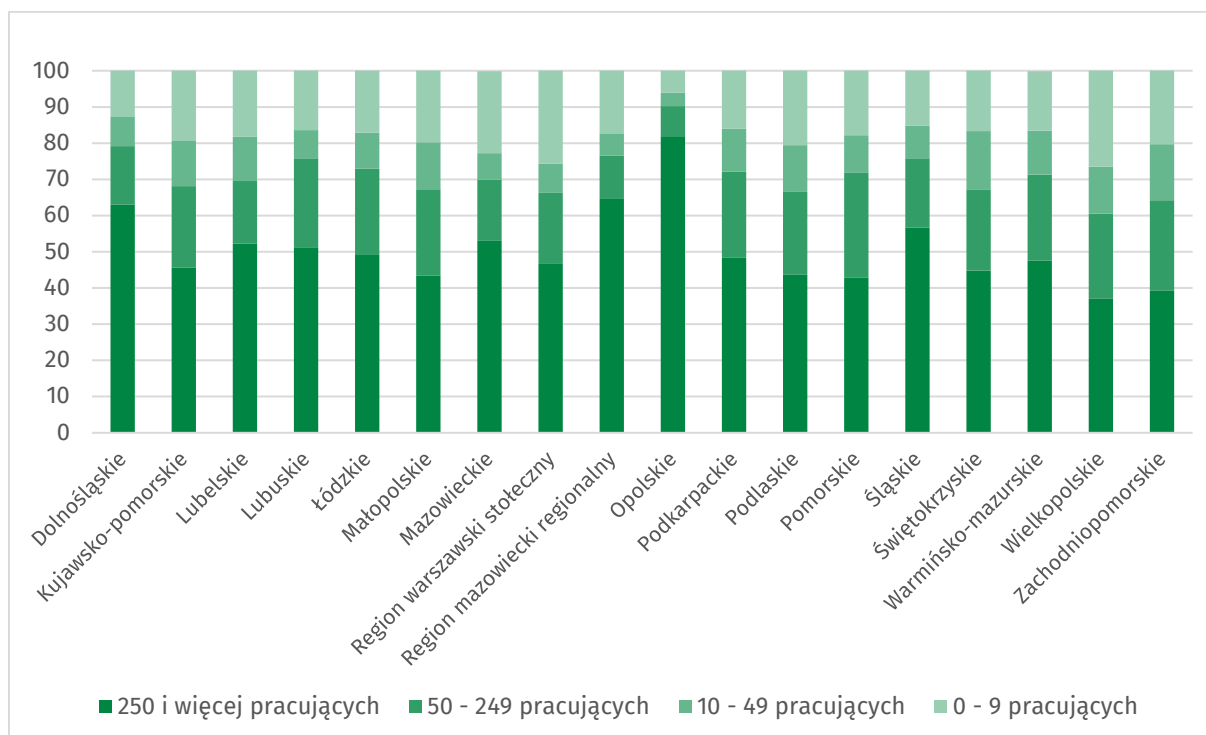
Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw krajowych w latach 2016-2018 nie ulegała istotnym zmianom. W każdym z trzech badanych okresów rocznych największy udział w nakładach inwestycyjnych ogółem przedsiębiorstw krajowych miały podmioty o liczbie pracujących 250 i więcej (51,3% w 2016 roku; 49,4 % w 2017 roku oraz 51,2% w 2018 roku), udział jednostek średnich wynosił odpowiednio: 20,3%; 20,6%; 19,6%, a jednostek mikro odpowiednio: 18,4%; 20,0% oraz 19,5%. Udział jednostek małych w latach 2016-2017 wynosił po 10,0% a w roku 2018 - 9,7% ogółu nakładów zrealizowanych przez przedsiębiorstwa krajowe.

Wykres C_7 Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw krajowych w latach 2016-2018, (w %)

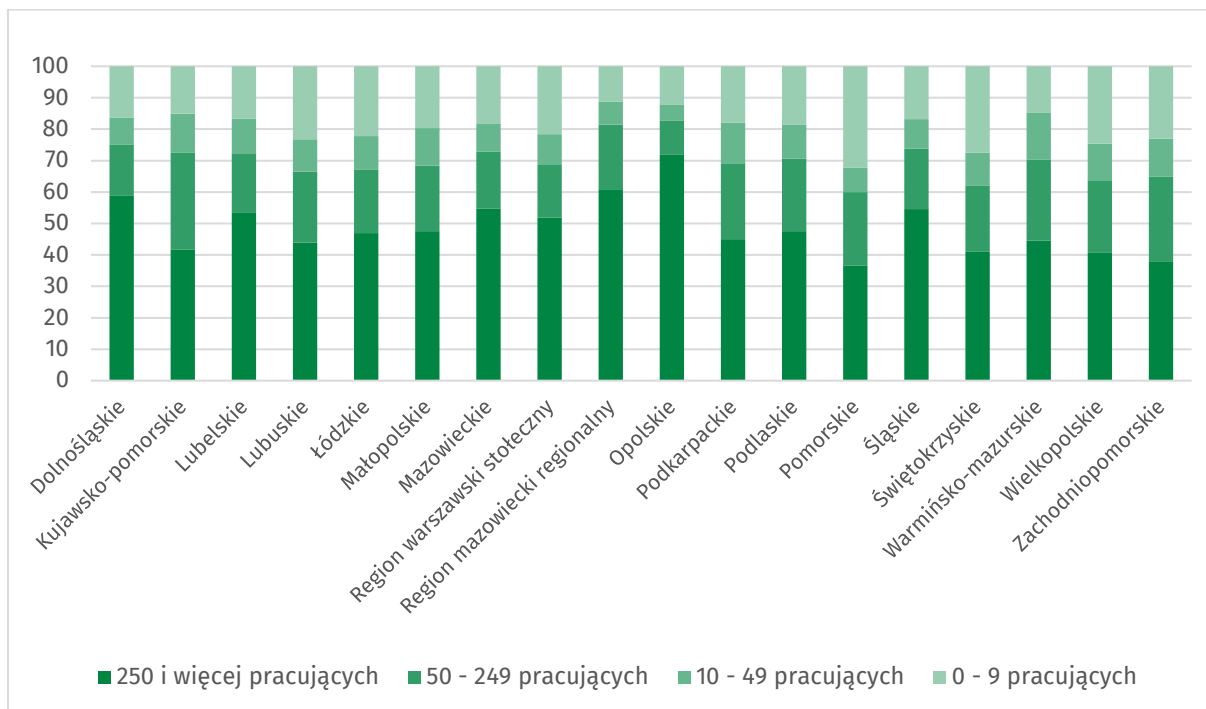
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_8 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

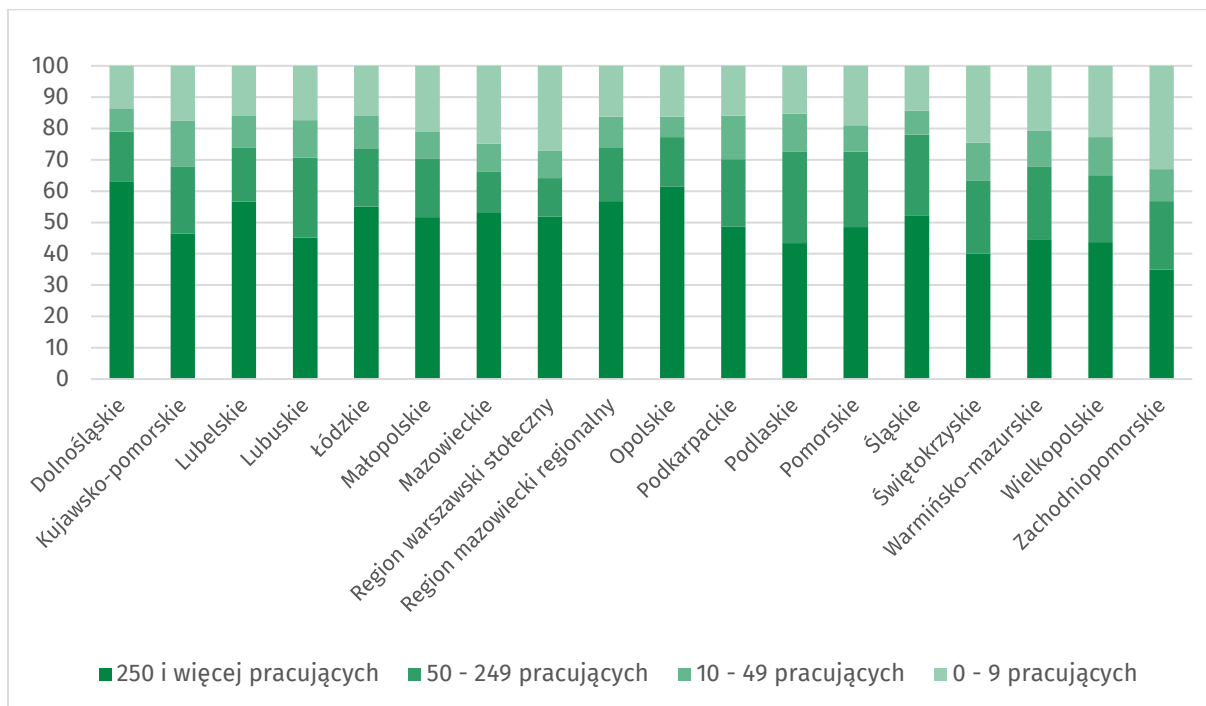
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_9 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2017 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_10 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2018 roku przez przedsiębiorstwa krajowe według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

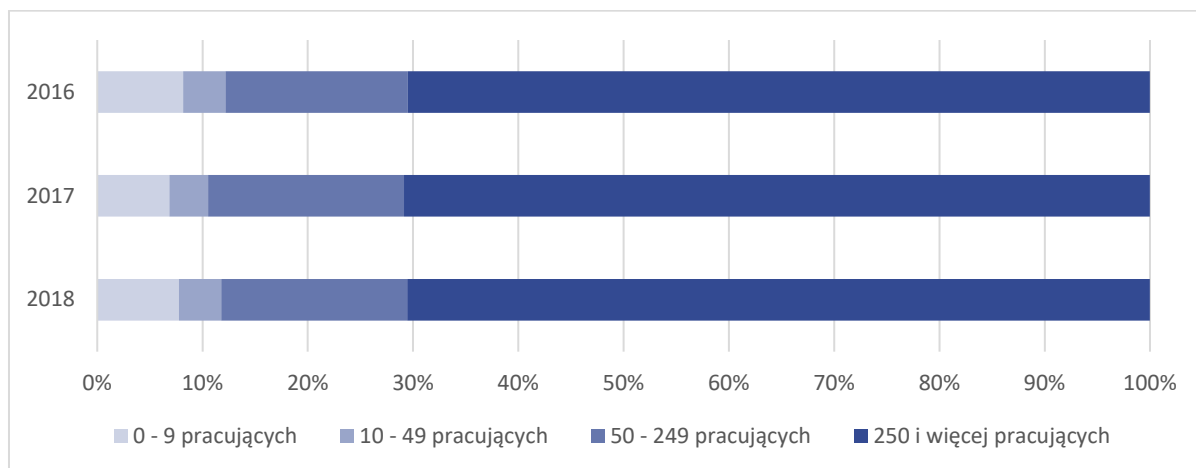

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018 nie ulegała istotnym zmianom.

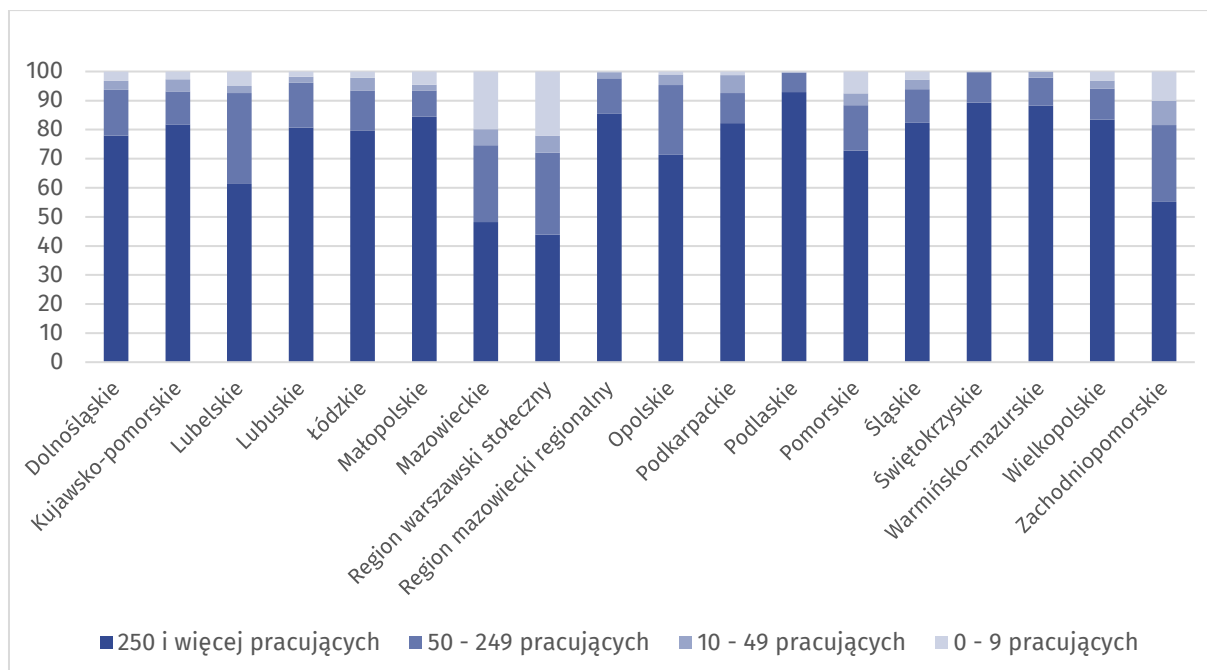
W każdym z trzech badanych okresów rocznych największy udział w nakładach inwestycyjnych ogółem przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym miały podmioty o liczbie pracujących 250 i więcej (po 70,5% w roku 2016 i 2018 oraz 70,9% w 2017 roku), udział jednostek średnich wynosił: 17,3% w roku 2016; 18,6% w 2017 oraz 17,7% w roku 2018, udział jednostek mikro wynosił odpowiednio: 8,2%; 6,8% oraz 7,8%. Udział jednostek małych w roku 2016 i 2018 wynosił po 4,0%, a w roku 2017 3,7% ogółu nakładów zrealizowanych przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym.

Wykres C_11 Struktura nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym w latach 2016-2018, (w %)

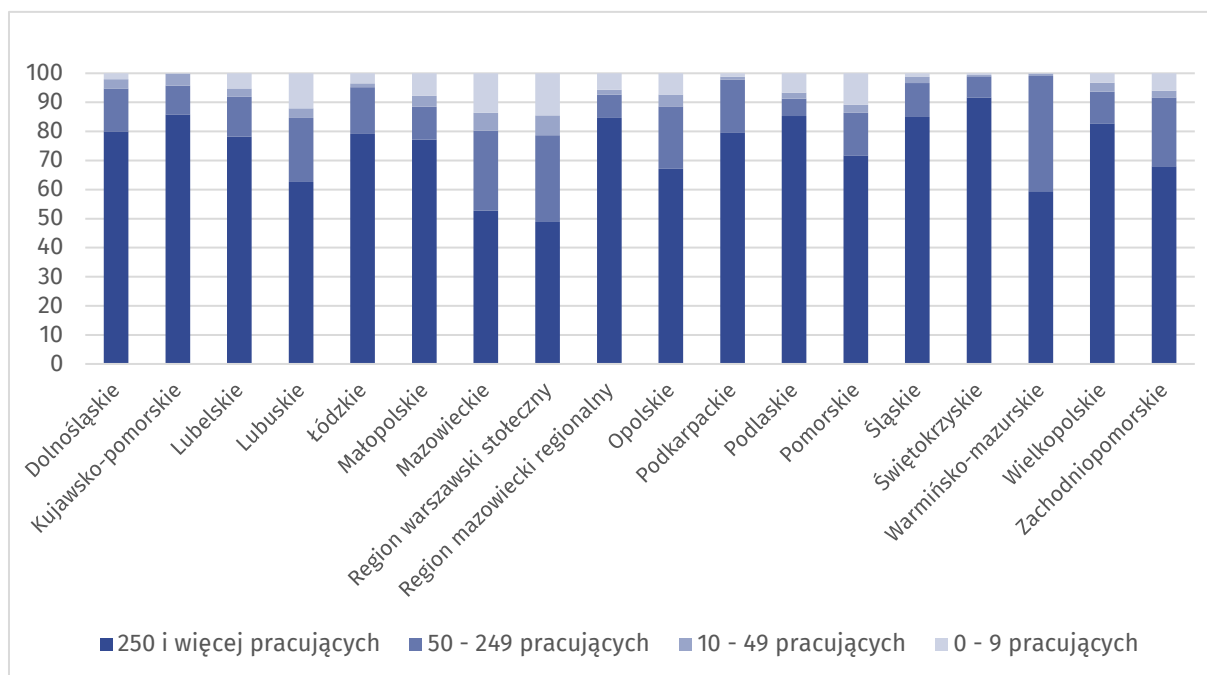
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_12 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

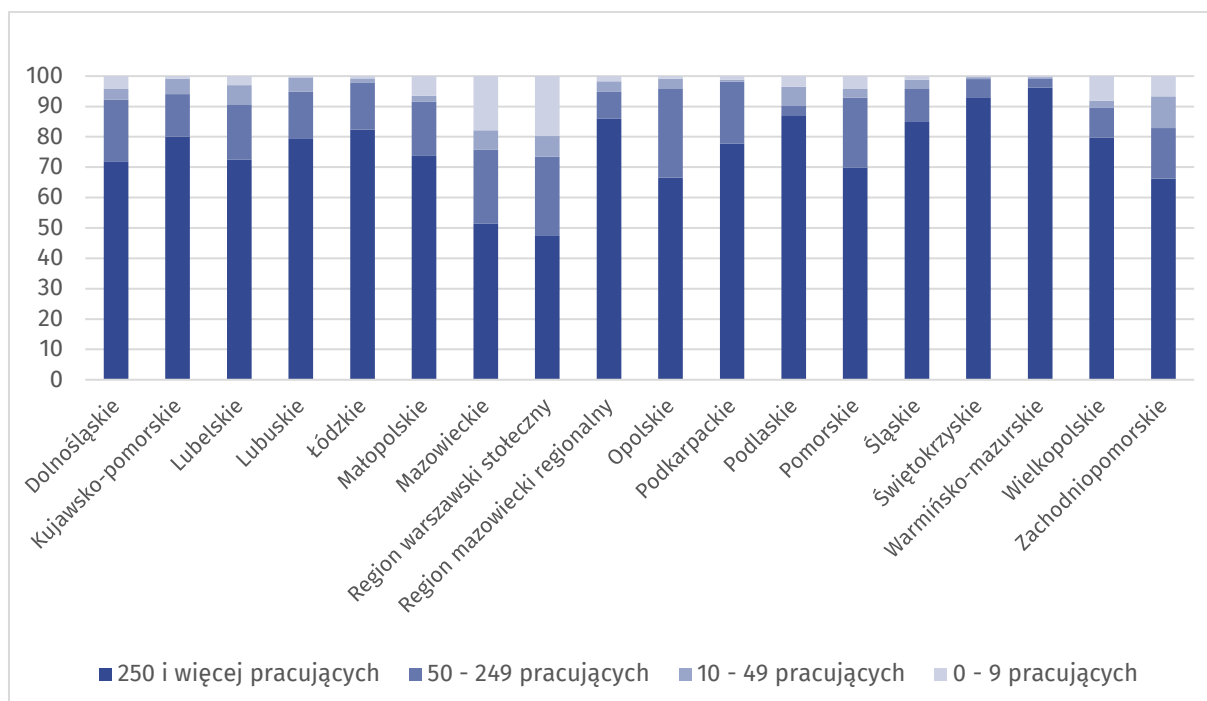
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_13 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2017 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres C_14 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2018 roku przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym według klas wielkości tych przedsiębiorstw w województwach i regionach NUTS 2, (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2 Metodologia badania

Research methodology

Zakres przedmiotowy

Przedmiotem badania są nakłady inwestycyjne, tj. nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Do nakładów inwestycyjnych zalicza się poniesione w okresie sprawozdawczym nakłady na:

- nabycie (w tym również zakup środków trwałych niewymagających montażu lub instalacji) bądź wytworzenie na własne potrzeby środków trwałych,
- nakłady na środki trwałe w budowie (niezakończone, tj. na przyszłe środki trwałe),
- ulepszenia (przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, modernizację) własnych środków,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych

oraz inne nakłady związane z budową środka trwałego, tzw. pierwsze wyposażenie – wraz z kosztami ponoszonymi przy ich nabyciu, tj. kosztami transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, ceł itp. – niezależnie od źródeł finansowania (również nabyte ze środków obcych, np. dotacji, subwencji itp.). Do nakładów inwestycyjnych zalicza się również wartość brutto środków trwałych przyjętych na mocy umowy o leasing finansowy łącznie z wartością leasingu uznawanego do celów bilansowych za aktywa trwałe korzystającego.

W przypadku wspólnej budowy środka trwałego przez kilku inwestorów nakłady są wykazane w zakresie całej budowy tylko w sprawozdaniach realizującego inwestycje tzw. inwestora głównego. Inwestorzy, którzy biorą udział w kosztach budowy, nie wykazują wnoszonych udziałów jako zrealizowanych nakładów. Inwestorzy budujący budynki mieszkalne z przeznaczeniem do sprzedaży wykazują poniesione w roku sprawozdawczym koszty ich budowy.

W wartości nakładów na środki trwałe ujmowane są zarówno nakłady na obiekty produkcji krajowej, jak i z importu, które spełniają kryteria zaliczania ich do środków trwałych. Przez nakłady z importu rozumiane są wydatki poniesione na środki trwałe (maszyny, urządzenia, środki transportu itp.) wyprodukowane poza granicami kraju, również w przypadku ich zakupu u dealera lub pośrednika. Zakupy środków trwałych montowanych w kraju z elementów sprowadzanych z zagranicy traktowane są jako nakłady krajowe. Nabycie używanych środków trwałych pochodzących z importu ujmowane są jako zakup nowych środków trwałych, natomiast nabycie używanych środków trwałych pochodzących z importu, a użytkowanych dotychczas przez krajowych właścicieli jest uważane za zakup krajowego używanego środka trwałego.

Uwaga: Równoznaczne do pojęcia „import”, stosowanego w odniesieniu do krajów poza unijnych, jest pojęcie „wewnątrzwspólnotowe nabycie”, w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj.: poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji

(z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości(MSR).

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Podział nakładów inwestycyjnych na budowę, zakup lub ulepszenie środków trwałych (w tym również nakładów na budowy rozpoczęte, a niezakończone) na grupy i rodzaje dokonywany jest zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT), wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), (Dz. U. z 2016 r. poz.1864).

Nakłady inwestycyjne są punktem wyjścia do obliczenia nakładów brutto na środki trwałe w gospodarce narodowej.

Zakres podmiotowy

Przedmiotem badania w ramach realizacji zadania polegającego na rozszacowaniu rocznych danych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym w podziale na województwa i regiony NUTS 2 są przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym wyodrębnione z przedsiębiorstw niefinansowych.

Przedsiębiorstwa niefinansowe to osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowane według PKD 2007 do następujących sekcji:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),
- Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych).

Ze względu na formę prawną, przedsiębiorstwa niefinansowe to spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach (dotyczy na przykład spółek wodnych), oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Sektor przedsiębiorstw niefinansowych nie obejmuje: fundacji, funduszy, kościołów, stowarzyszeń,

organizacji społecznych, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, przedstawicielstw zagranicznych, wspólnot mieszkaniowych. Działalność tych podmiotów jest objęta odrębną sprawozdawczością statystyczną.

Na potrzeby realizacji niniejszej pracy badawczej w ramach realizacji celu: rozszacowanie danych rocznych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości, dokonano podziału badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych na przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym.

Przedsiębiorstwo z kapitałem zagranicznym to zarejestrowana i działająca w Polsce jednostka, w której swoje udziały posiada podmiot zagraniczny. Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez podmiot zagraniczny. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; zakłada się, że osoba posiadająca obywatelstwo podwójne polskie i inne jest osobą krajową,
- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, z siedzibą za granicą.

Przedsiębiorstwo krajowe (w rozumieniu niniejszego badania), to przedsiębiorstwo niefinansowe, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym nie przekracza 50%

Przedsiębiorstwo z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego badania), to podmiot, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Kapitał (fundusz) podstawowy to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

Zbiorowość przedsiębiorstw krajowych (w rozumieniu niniejszego badania) oraz zbiorowość przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego badania) podzielono na cztery kategorie klas wielkości mierzone liczbą pracujących:

- mikroprzedsiębiorstwa (o liczbie pracujących do 9 osób);
- małe przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób);
- średnie przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób);
- duże przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących 250 i więcej osób).

Zakres terytorialny

Dane roczne za lata 2016-2018 o nakładach inwestycyjnych dla przedsiębiorstw krajowych oraz przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym z uwzględnieniem klas wielkości zostały rozszacowane na poziomie województw i regionów NUTS 2 tj. zgodnie z rewizją NUTS 2016 (obowiązującą od stycznia 2018 r.), wprowadzoną Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dn. 21 listopada 2016 r. zmieniającej załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalania wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 322 z 29.11.2016).

W odniesieniu do podziału statystycznego Polski na jednostki NUTS wprowadzone zostały zmiany w podziałach wszystkich poziomów.

Na poziomie NUTS 2 województwo mazowieckie, stanowiące dotychczas jedną jednostkę statystyczną tego poziomu, zostało podzielone na dwie jednostki statystyczne:

- region Warszawski stołeczny, który obejmuje Warszawę wraz z dziewięcioma powiatami: legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, wołomińskim, grodziskim, piaseczyńskim, pruskowskim i warszawskim zachodnim;

- region Mazowiecki regionalny, który obejmuje pozostałą część województwa mazowieckiego.

Liczba jednostek tego poziomu wzrosła z 16 na 17. Jednocześnie zmianie uległa nazwa poziomu na „regiony” z dotychczasowej nazwy „województwa”.

Rozszacowanie nakładów inwestycyjnych dla przedsiębiorstw krajowych (w rozumieniu niniejszego badania) oraz dla przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego badania) na poziomie województw i regionów NUTS 2 zostało dokonane w oparciu o wyniki prowadzonych badań statystycznych, w których pozyskiwane są informacje o nakładach inwestycyjnych z przyjętym poniższym założeniem:

- dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 0 do 20 osób zaliczono do poszczególnych regionów zgodnie z siedzibą danego przedsiębiorstwa;
- dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 21 do 100 osób zaliczono do poszczególnych regionów zgodnie z miejscem prowadzenia działalności przedsiębiorstwa czyli zgodnie z siedzibą tzw. jednostek lokalnych;
- dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących 101 i więcej osób zaliczono do poszczególnych regionów zgodnie z lokalizacją realizowanej inwestycji.

Progi 20 i 100 pracujących, od których uzależnione zostało przekazanie dodatkowych informacji dotyczących lokalizacji prowadzonej działalności (**w tym również realizowanych inwestycji**) zostały określone tak, aby uzyskać informacje o jak największej liczbie podmiotów istotnych z punktu widzenia użytkowników danych, przy jak najdalej idącym ograniczeniu obciążeń respondentów, a zwłaszcza najmniejszych przedsiębiorstw.

3.3 Źródła danych wykorzystane w pracy badawczej

Data sources used in the research work

Poniżej przedstawiono opis źródeł wykorzystywanych do zestawienia danych rocznych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym dla przedsiębiorstw krajowych oraz przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym z uwzględnieniem klas wielkości podmiotów w podziale na województwa i regiony NUTS 2.

Rozszacowywane dane pochodzą ze sprawozdawczości statystycznej prowadzonej w oparciu o zapisy w corocznym programie badań statystycznych statystyki publicznej (PBSSP), w tym w zakresie rocznego badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw (1.61.05) oraz rocznego badania podmiotów z kapitałem zagranicznym (1.61.15).

Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw (symbol badania 1.61.05)

Podstawowym źródłem informacji, pozwalającym wyznaczyć zbiorowość jednostek prawnych, od których pozyskiwane są poszczególne zestawy danych w ramach rocznych badań działalności gospodarczej przedsiębiorstw, jest Baza Jednostek Statystycznych (BJS). Kartoteka do badań rocznych tworzona jest w oparciu o informacje o danym przedsiębiorstwie zapisane w BJS jako stan za badany rok. Jednostki dobierane są do badania przede wszystkim na podstawie informacji dotyczących klasy wielkości przedsiębiorstwa (podstawą jest liczba pracujących określana według stanu na dzień 30 listopada badanego roku), przeważającego rodzaju działalności, podstawowej i szczególnej formy prawnej, formy finansowania, stanu aktywności prawno-ekonomicznej, a także rodzaju jednostki – oznaczenia wprowadzonego na potrzeby statystyki.

W rocznym badaniu działalności gospodarczej przedsiębiorstw do weryfikacji operatu badania mikroprzedsiębiorstw, oprócz informacji z bazy BJS, dodatkowo wykorzystywane są najnowsze dostępne dane dotyczące aktywności prawno-ekonomicznej pochodzące ze źródeł administracyjnych Ministerstwa Finansów (KEP) oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

SP – Roczna ankieta przedsiębiorstwa

Badanie pełne obejmujące przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób

Zakres podmiotowy:

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób:

- spółki handlowe (osobowe i kapitałowe)
- spółki cywilne i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
- przedsiębiorstwa państwowe
- spółdzielnie
- przedsiębiorstwa zagraniczne i oddziały przedsiębiorstw zagranicznych
- prowadzące działalność według PKD 2007 w sekcji A – J, K (działy 64 i 66), L – N, P – S,

z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne, instytucji kultury mających osobowość prawną, zaklasyfikowane do sekcji J lub R (zobowiązane do składania sprawozdania F-02/dk), banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych, jednostki szkolnictwa wyższego zaklasyfikowane do sekcji P (obejmowane badaniami prowadzonymi przez Departament Badań Społecznych) oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zaklasyfikowane do sekcji Q (badane przez Ministerstwo Zdrowia).

Zakres przedmiotowy:

W zakresie środków trwałych i nakładów inwestycyjnych w SP zbierane są informacje o:

- wartości brutto środków trwałych kontrolowanych i amortyzowanych przez jednostkę, w tym informacje o stanie środków trwałych na początek i koniec okresu sprawozdawczego,
- ruchu środków trwałych, tj. zwiększeniach i zmniejszeniach w okresie sprawozdawczym,
- **wartości poniesionych w okresie sprawozdawczym nakładów inwestycyjnych** i wydatków na zakup używanych środków trwałych,
- wartości brutto wartości niematerialnych i prawnych – stan na 31 grudnia,
- wartości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych),
- wartości brutto środków trwałych przyjętych/oddanych w roku sprawozdawczym do odpłatnego używania na mocy umowy o leasing finansowy,
- źródłach finansowania nakładów, w tym nakładów na środki trwałe oraz na wartości niematerialne i prawne.

Dodatkowo podmioty o liczbie pracujących powyżej 100 osób przekazują dane o nakładach według kierunków inwestowania i miejsc lokalizacji inwestycji.

Od podmiotów o liczbie pracujących powyżej 100 osób zbierane są też podstawowe informacje o zadaniach inwestycyjnych – miejscach mających konkretny adres, w których prowadzona jest działalność inwestycyjna na rzecz przyszłych jednostek lokalnych i gdzie jednostka nie zatrudnia jeszcze pracowników ani nie prowadzi działalności gospodarczej.

W celu redukcji obciążeń respondentów przyjęto założenie, że podmioty o liczbie pracujących do 20 osób prowadzą działalność zlokalizowaną w jednym miejscu, a więc nie wykazują jednostek lokalnych.

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących przekraczającej 20 osób zobowiązane zostały do przekazywania informacji o swoich jednostkach lokalnych w zakresie:

- danych adresowych,
- typu jednostki (produkcyjna/pomocnicza),
- gotowości eksploatacyjnej,
- przeważającego rodzaju działalności,
- przeciętnego zatrudnienia,
- liczby pracujących,
- wynagrodzeń brutto,
- wartości wytworzonych produktów (lub przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów),
- wartości środków trwałych,
- **wartości nakładów inwestycyjnych.**

Progi 20 i 100 pracujących, od których uzależnione zostało przekazanie dodatkowych informacji dotyczących lokalizacji prowadzonej działalności (w tym realizowanych inwestycji) zostały określone tak, aby uzyskać informacje o jak największej liczbie podmiotów istotnych z punktu widzenia użytkowników danych, przy jak najdalej idącym ograniczeniu obciążeń respondentów, a zwłaszcza najmniejszych przedsiębiorstw.

SP-3 – Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Reprezentacyjne badanie przedsiębiorstw o liczbie pracujących 9 lub mniej osób

Zakres podmiotowy:

Podmioty o liczbie pracujących do 9 osób:

- w formie spółek handlowych (osobowych i kapitałowych), spółek cywilnych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, przedsiębiorstw zagranicznych, oddziałów przedsiębiorców zagranicznych
- zaklasyfikowane zgodnie z PKD 2007 do sekcji: A (działy: 02 i 03), B – J, K (działy 64 i 66), L – N, P (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego), Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), R, S (działy: 95 i 96).

Zakres przedmiotowy:

W zakresie środków trwałych i nakładów inwestycyjnych w SP-3 zbierane są informacje o:

- stanie środków trwałych brutto na koniec roku,
- łącznie nakłady inwestycyjne i wydatki na zakup używanych środków trwałych w okresie sprawozdawczym,
- nakładach na wartości niematerialne i prawne,

W badaniu reprezentacyjnym przedsiębiorstw zastosowano schemat losowania warstwowego (próba obejmuje około 4% badanej populacji), w którym podstawowy podział na warstwy określony jest poprzez zdefiniowanie tzw. zbiorowości (NZ) według przeważającego rodzaju prowadzonej działalności zaklasyfikowanego zgodnie z PKD 2007. Dodatkowo w trakcie tworzenia warstw uwzględniane są:

- regiony według siedziby przedsiębiorstwa, zgodnie z klasyfikacją NUTS
- forma prawna (FP), gdzie wyodrębniane są dwie podgrupy: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne, oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- wielkość zatrudnienia (WP), gdzie wyodrębniane są dwie podgrupy: podmioty o liczbie pracujących od 0 do 5 osób, oraz o liczbie pracujących od 6 do 9 osób.

Dodatkowo próba badawcza podzielona jest na 6 grup w zależności od roku powstania: przedsiębiorstwa jednoroczne, dwu-, trzy-, cztero-, pięcioletnie oraz starsze.

Na podstawie aktualnych informacji w bazie BJS ustala się liczebność jednostek w wyodrębnionych podpopulacjach. Liczbę jednostek, jaka powinna zostać wylosowana do próby dla każdej z podpopulacji (dla zapewnienia stałej, zbliżonej precyzji wyników w poszczególnych regionach oraz w danej zbiorowości) określa się z wykorzystaniem informacji o przychodach pochodzącej z danych z roku poprzedniego. Na tak przygotowanym operacie przeprowadza się losowanie ustalonej liczby jednostek w podpopulacjach dla każdej z warstw (region, rodzaj działalności, forma prawna, klasa wielkości i rok powstania przedsiębiorstwa) z zastosowaniem losowania warstwowego.

W pierwszym etapie opracowania alokacji próby, w oparciu o dane ze źródeł administracyjnych, wyodrębniana jest tzw. „warstwa górna”, która podlega badaniu w całości. Do wyodrębnienia warstwy kwalifikowane są jednostki o bardzo dużych przychodach (według dostępnych danych podatkowych) – do tej górnej warstwy wybierane jest około 10 tysięcy jednostek. Alokację pozostałej próby pomiędzy warstwy realizuje się rozwiązując najpierw numerycznie problem takiej alokacji próby (o zadanej liczebności) w zdefiniowanych przekrojach $NZ*FP*WP$, aby precyzja estymatora wartości globalnej dla cechy przychody była jednakowa i możliwie najmniejsza. Wykorzystuje się do tego oszacowania wariancji cechy przychody w warstwach na podstawie wyników z poprzedniej edycji badania mikroprzedsiębiorstw. Następnie uzyskane wielkości próby rozdziela się pomiędzy regiony wykorzystując kombinację liniową alokacji proporcjonalnej i według reguły pierwiastka kwadratowego. Uzyskane powyższą metodą liczebności w przekrojach modyfikowane są w każdym przekroju zgodnie z regułą $\min(ndh, \max(nh, 10))$, gdzie ndh jest liczebnością danej warstwy, nh proponowaną liczebnością próby z danego przekroju $NZ*WO*FP*WP$. Zapewnione jest w ten sposób spełnienie warunku minimum 10 elementów wylosowanych z warstwy o liczebności większej niż 10 i to, że nie zostanie przekroczona liczebność próby w warstwach ponad liczebność warstwy.

W warstwie województw uwzględnia się dodatkowo rok powstania jednostki stosując alokację proporcjonalną.

Od edycji badania za 2018 rok, w próbie badawczej uwzględniono również alokację jednostek z kapitałem zagranicznym. W sytuacji gdy jednostki takie nie znalazły się w wylosowanej próbie w wyniku opisanego wyżej schematu losowania, zostają one dołączone do próby badawczej z nadaną wagą pierwotną równą 1, przy jednoczesnym skorygowaniu wag pozostałych jednostek w poszczególnych warstwach.

Losowanie próby wykonywane jest metodą losowania prostego bez zwracania niezależnie w każdej warstwie. Wagi pierwotne (wynikające ze schematu losowania) są odwrotnościami prawdopodobieństw dostania się jednostki do próby.

Sposób warstwowania zbiorowości przyjęty do losowania próby decyduje o przekrojach, w jakich mogą być prezentowane uogólnione wyniki badania mikroprzedsiębiorstw, osobno dla każdego poziomu zgodnie z utworzonymi warstwami:

- region,
- rodzaj działalności,
- forma prawna,
- klasa wielkości mikroprzedsiębiorstwa.

Wyniki uogólnione na poziomie lat prowadzenia działalności przygotowywane są dla zbiorowości mikroprzedsiębiorstw w ramach badania nowopowstałych przedsiębiorstw.

Dane dla niższych poziomów agregacji mogą być uzyskane wyłącznie za pomocą rozszacowań.

Ze względu na zastosowanie badania reprezentacyjnego zmiana warstwy losowania powoduje zerwanie szeregu w danym przekroju – w takim przypadku możliwe jest porównywanie danych dla dłuższych szeregów czasowych tylko na poziomie dla Polski ogółem. Przykładem może być zmiana Polskiej Klasyfikacji Działalności (z PKD 2004 na PKD 2007), która ograniczyła możliwość prezentacji danych według rodzaju prowadzonej działalności do szeregu czasowego rozpoczynającego się od roku 2009 – dane wcześniejsze dostępne są tylko w agregatach wyznaczanych według klasyfikacji PKD 2004.

Roczne badanie podmiotów z kapitałem zagranicznym (symbol badania 1.61.15)

KZ – sprawozdanie podmiotów z kapitałem zagranicznym (do 2017 roku).

SP – Roczna ankieta przedsiębiorstwa (*moduł podmiot z kapitałem zagranicznym*).

SP-3 – Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw (*od 2018 roku moduł podmiot z kapitałem zagranicznym*).

Badanie roczne pełne – operat do badania na podstawie BJS.

Zakres podmiotowy:

Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego bez względu na liczbę pracujących, z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz emerytalnych.

Źródła danych: podmioty objęte rocznym badaniem przedsiębiorstw niefinansowych na formularzu SP- wypełniały moduł *podmiot z kapitałem zagranicznym*, który wyświetlał się na Portalu Sprawozdawczym jako element formularza elektronicznego SP. Podmioty nie objęte rocznym badaniem przedsiębiorstw niefinansowych na formularzu SP – wypełniały do 2017 roku formularz KZ- sprawozdanie podmiotów z kapitałem zagranicznym, a od roku 2018 wypełniają moduł *podmiot z kapitałem zagranicznym na formularzu SP-3*.

Zakres przedmiotowy:

Podstawowe zmienne pozyskiwane w badaniu to:

- **wartość kapitału podstawowego w podziale na krajowy, zagraniczny i rozproszony,**
- kraj pochodzenia udziałowca zagranicznego,
- kraj pochodzenia jednostki dominującej w grupie, do której należy badany podmiot,
- wartość zagranicznych wkładów pieniężnych i niepieniężnych zadeklarowanych w dniu rejestracji podmiotu,
- wartość przychodów ze sprzedaży na eksport i zakupów z importu, w tym eksport i import pomiędzy jednostkami w ramach grupy przedsiębiorstw,
- główne kierunki geograficzne eksportu,
- nakłady inwestycyjne poniesione za granicą.

Badanie to jest zintegrowane z rocznym badaniem działalności gospodarczej przedsiębiorstw, z którego są pozyskiwane pozostałe, standardowe informacje dotyczące przedsiębiorstw niefinansowych, w tym dane finansowe oraz o nakładach inwestycyjnych poniesionych na terenie kraju.

Rozdział 4 Podsumowanie i rekomendacje

Chapter 4 Summary and recommendations

Dane regionalne, w tym dane na temat wydatków inwestycyjnych, mają istotne znaczenie dla kształtowania polityki krajowej i europejskiej. Kluczowym zadaniem tej polityki jest dostarczanie odpowiednich środków i narzędzi, które pobudzą wzrost gospodarczy regionów słabiej rozwiniętych, a tym samym zmniejszą dysproporcje między poszczególnymi regionami. Kierunek podejmowanych działań oraz dobór właściwych środków pobudzających rozwój regionów, powinny opierać się na zestawie informacji i danych opisujących, m.in. aspekty ekonomiczne działalności jednostek instytucjonalnych zlokalizowanych w tych regionach. Analizy dotyczące inwestycji w układzie regionalnym, a w szczególności inwestycji publicznych, stały się w ostatnim okresie niezwykle ważnym zagadnieniem dla krajów UE, ponieważ monitorowanie inwestycji publicznych na poziomie regionalnym jest priorytetem dla właściwego projektowania i realizacji polityki spójności.

Zasadniczym celem działań realizowanych w ramach projektu było opracowanie danych na temat inwestycji w przekroju terytorialnym oraz według sektorów instytucjonalnych. Zakres podmiotowy sektorów instytucjonalnych został ustalony na podstawie międzynarodowego standardu metodologicznego dla rachunków narodowych. Regularnie opracowywane dane w takim zakresie i szczegółowości pozwolą na pozyskanie pełnego obrazu działalności inwestycyjnej podmiotów prywatnych i publicznych, zarówno według krajowych zasad rachunkowości, jak i według międzynarodowych zasad obowiązujących wszystkie krajowe urzędy statystyczne. Zestawy danych na temat inwestycji mierzonych zgodnie z europejską metodologią ESA 2010 oszacowane zostały w ramach celów A i B. W celu B wg województw i regionów wg klasyfikacji NUTS 2. Szczegółowe dane o nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw wg klas wielkości oraz województw i regionów NUTS 2 opracowane zostały w ramach celu C.

Prezentacja danych na temat nakładów brutto na środki trwałe opracowywanych zgodnie z metodologią ESA 2010, w szczególności większej niż jest to wymagane prawem międzynarodowym, stanowi duże wyzwanie pod względem metodologicznym i interpretacyjnym.

Realizacja projektu w zakresie celu A polegała na opracowaniu danych kwartalnych według sektorów instytucjonalnych oraz podsektorów instytucji rządowych i samorządowych. Wprawdzie dane kwartalne według sektorów instytucjonalnych są regularnie opracowywane w Departamencie Rachunków Narodowych GUS (na potrzeby kwartalnego PKB oraz kwartalnych rachunków sektorowych), to brakuje odpowiednio dokładnych zestawień w dezagregacji na podsektory instytucjonalne.

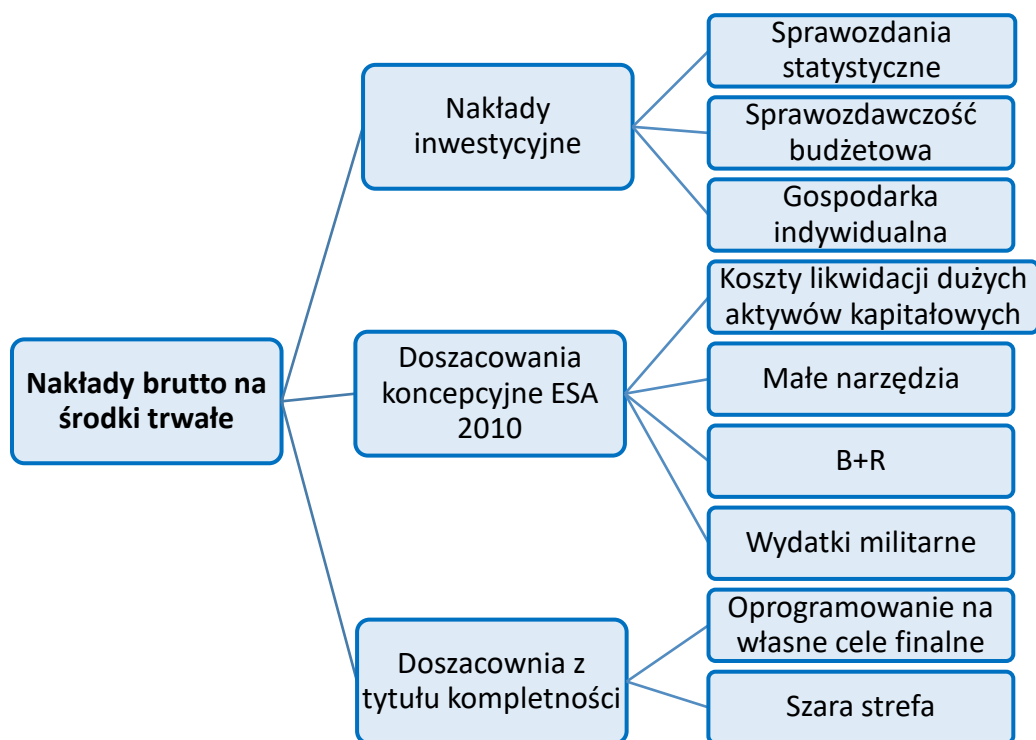
Zestawienie danych wymagało dokładnego przypisania poszczególnych jednostek instytucjonalnych do podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych, a tym samym podziału danych jednostkowych na poszczególne podsektory tego sektora. Doszacowania koncepcyjne wynikające z metodologii ESA 2010 opracowywane są jednak na danych zagregowanych, a nie na danych jednostkowych. Stąd, doszacowania te zostały przypisane do poszczególnych podsektorów wg struktur wynikających z danych rocznych. Niestety, na chwilę obecną, nie ma rozwiązań, które zapewniłyby lepsze przybliżenie rzeczywistości.

Oszacowanie nakładów brutto na środki trwałe dla podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych stworzyło potrzebę bardziej dokładnego opracowania danych dla podsektora funduszy zabezpieczenia społecznego (S1314), którego udział w S13 ogółem wydaje się być marginalny (0,1%). Efektem prac realizowanych w ramach celu A, oprócz uszczegółowienia danych na temat inwestycji wg sektorów i wybranych podsektorów instytucjonalnych, będzie pozyskanie nowego źródła danych z Narodowego Funduszu Zdrowia, które umożliwi bardziej precyzyjną alokację danych podsektora S1314 w okresach kwartalnych. Ostatecznie wpłynie to na poprawę jakości kwartalnych danych o nakładach brutto na środki trwałe i ograniczy poziom rewizji wprowadzanych po zestawieniu danych rocznych.

Zdecydowanie większym wyzwaniem była realizacja prac w ramach celu B, tj. opracowanie danych rocznych o nakładach brutto na środki trwałe w poszczególnych sektorach instytucjonalnych oraz podsektorach sektora instytucji rządowych i samorządowych, z uwzględnieniem podziału regionalnego na poziomie województw i regionów NUTS 2.

Trudności związane z realizacją celu B związane są z zakresem informacyjnym pojęcia nakładów brutto na środki trwałe przyjętym w standardzie metodologicznym ESA 2010. Pojęcie to, oprócz standardowych nakładów inwestycyjnych zakresowo spójnych z krajowymi standardami rachunkowości, uwzględnia szereg pozycji koncepcyjnie ujętych w rachunkach narodowych. Pozycje te wymagają często dodatkowych szacunków, które ze względu na swą specyfikę mogą być wykonane jedynie na poziomie gospodarki ogółem.

Schemat 1 Elementy szacunku nakładów brutto na środki trwałe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ESA 2010

Powyższy schemat przedstawia zakres informacyjny agregatu jakim są nakłady brutto na środki trwałe, przy czym wartościowo największe znaczenie mają nakłady inwestycyjne, których poziom ustalany jest na podstawie dostępnej sprawozdawczości jednostek instytucjonalnych oraz dodatkowych danych dotyczących gospodarki indywidualnej.

Z powodu ograniczeń związanych z dezagregacją doszacowań koncepcyjnych i doszacowań z tytułu kompletności, Program Transmisji ESA 2010 przewiduje przekazywanie do Eurostatu informacji o nakładach brutto na środki trwałe wyłącznie w następującym zakresie:

- wg rodzaju działalności PKD i rodzaju aktywów ANF6¹⁵ dla całej GN,
- regionów NUTS 2 i rodzaju działalności (sekcje PKD),
- wg sektorów instytucjonalnych i rodzaju aktywów ANF6.

W trakcie prac nad oszacowaniem nakładów brutto na środki trwałe w poszczególnych sektorach instytucjonalnych ESA 2010 i jednocześnie w podziale terytorialnym kraju zgodnym z klasyfikacją NUTS 2,

¹⁵ Szczegółowe informacje na temat klasyfikacji ANF6 dostępne są w ESA 2020, w rozdziale 23.

autorzy raportu przeprowadzili szereg obliczeń i szacunków mających na celu podział poszczególnych elementów składowych tej kategorii ekonomicznej.

Szczególnie problematyczne (zgodnie z przewidywaniami) okazało się zestawienie danych regionalnych na temat aktywów niematerialnych, określanych w rachunkach narodowych mianem produktów własności intelektualnej (IPPs – Intellectual Property Products). Ich cechą charakterystyczną jest niematerialny charakter, łatwość przenoszenia praw własności, a co z tym związane, trudności w identyfikacji i pomiarze wartości transakcji, które ich dotyczą. W dobie narastających zjawisk i działalności opartych na transakcjach o charakterze globalnym, jak również wysokim stopniem cyfryzacji usług, to właśnie tego rodzaju aktywa, a w szczególności B+R oraz oprogramowanie, odgrywają coraz większe znaczenie w dynamice rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów i krajów. Zarówno statystyczne, jak i administracyjne źródła danych, nie dostarczają odpowiednich informacji, które byłyby niezbędne do wyliczenia wartości nakładów np. na prace badawczo-rozwojowe czy oprogramowanie na własne cele finalne. Kluczowym kryterium decydującym o przypisaniu aktywa do odpowiednich jednostek instytucjonalnych, przyjętym w metodologii rachunków narodowych, jest własność ekonomiczna. IPPs, ze względu na swój niematerialny charakter oraz łatwość ich transferu i przenoszenie praw do dysponowania nimi, mogą być wykorzystywane w kilku miejscach (miastach, regionach, krajach) jednocześnie. Szczególnie ważne jest to w dobie globalizacji, kiedy duże przedsiębiorstwa wielonarodowe mogą w tym samym czasie prowadzić działalność badawczo-rozwojową, nabywać, sprzedawać lub wykorzystywać wyniki działalności B+R w wielu regionach świata. Problematyczne staje się, zatem nie tylko zmierzenie wartości tych nakładów, ale także ustalenie ich właściciela ekonomicznego oraz miejsca, gdzie są wykorzystywane.

Innym przykładem problemów związanych z określeniem przynależności regionalnej nakładów brutto na środki trwałe są wydatki militarne. Główny Urząd Statystyczny nie dysponuje informacjami na temat rozlokowania poszczególnych systemów militarnych Polski. Nawet gdyby GUS pozyskał dostęp do tych danych, to ulokowanie tych systemów w jednym regionie nie oznacza, że nie są (lub nie będą) one wykorzystywane w regionach sąsiadujących.

Powyższe przykłady pokazują, że opracowanie danych w podziale wg sektorów instytucjonalnych i jednocześnie według regionów kraju miało charakter umowny, ponieważ wymagało przyjęcia pewnych uproszczonych założeń. Autorzy projektu podkreślają, że każde pogłębienie szczegółowości danych powoduje obciążenie tych danych ryzykiem coraz większego błędu.

Ponadto opracowanie nakładów brutto na środki trwałe zgodnie z wymogami projektu (macierz: sektory instytucjonalne x województwa i regiony NUTS2) wymagało dostosowania uzyskanych wyników do już istniejących i publikowanych danych. Stosowane dotychczas metody podziału nakładów brutto na środki trwałe na regiony wydają się nie być wystarczająco szczegółowe. Analizy przeprowadzone w ramach projektu pozwoliły na zidentyfikowanie metod zestawiania danych, które w przyszłości zapewnią większą precyzję danych regionalnych dla gospodarki ogółem, ale także w podziale na sektory instytucjonalne.

Główną rekomendacją dla opracowywania rachunków regionalnych w zakresie nakładów brutto na środki trwałe jest zestawianie indywidualnych szacunków dla poszczególnych kategorii produktów własności intelektualnej, w szczególności nakładów na działalność badawczo-rozwojową. Obecne podejście zakłada opracowanie podziału regionalnego dla nakładów na IPPs ogółem. Natomiast podział kategorii B+R w układzie terytorialnym może znacznie odbiegać od pozostałych kategorii IPPs (takich jak oprogramowanie na własne cele finalne czy pozostałe wartości niematerialne i prawne, które bardziej powiązane są z nakładami inwestycyjnymi przedsiębiorstw).

Opracowanie nakładów brutto na środki trwałe sektorów instytucjonalnych ESA 2010 w podziale terytorialnym kraju na poziomie NUTS 2 wymaga dokonania bardziej szczegółowego podziału poszczególnych kategorii na etapie przygotowywania rachunków regionalnych.

Podsumowując, uzyskane wyniki należy traktować jako eksperymentalne. Zastosowane rozwiązania są kompromisem jaki należało przyjąć, aby zachować zgodność metodologiczną rachunków narodowych, przy dostępnych źródłach danych oraz ograniczeniach związanych z ich szczegółowością i kompletnością.

Kontynuowanie prac w zakresie wynikającym z celów A i B wymaga następujących działań:

- 1) Dalsza analiza zasad sektoryzacji, w tym sektorów instytucjonalnych i podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych
Optymalnym rozwiązaniem umożliwiającym systematyczne i zautomatyzowane obliczanie inwestycji w wymaganych układach jest wprowadzenie sektoryzacji ESA 2010 do Bazy Jednostek Statystycznych.
- 2) Uspójnienie uszczegółowionych wyników z danymi opracowywanymi w ramach statutowych obowiązkowych Departamentu Rachunków Narodowych oraz wymaganymi Programem Transmisji ESA 2020.
Uspójnienie wyników jest jednoznaczne z uspójnieniem metodyki zestawiania danych.
- 3) Dalsza analiza szacowania nakładów na B+R wg regionów Polski
Konieczne jest jednoznaczne ustalenie kryterium przypisania tych inwestycji do regionów. Wydaje się, że najwłaściwszym jest przypisanie B+R do regionu, który stanowi centrum zainteresowania właściciela ekonomicznego B+R. Jednak zasadnicze nakłady inwestycyjne na środki trwałe przypisywane są do regionu, w którym bezpośrednio ponoszone są te nakłady (to jest tam gdzie budowane są np. mosty i drogi).
- 4) Opracowanie systemu informatycznego, który zapewniłby szybkie zestawienie danych w wymaganej szczegółowości i z wykorzystaniem danych opracowanych zgodnie z metodologią ESA 2010.

Temat możliwości opracowywania danych o nakładach brutto na środki trwałe wg regionów, w dezagregacji głębszej niż dotychczas wymagana rozporządzeniem ESA 2010, jest przedmiotem dyskusji kolejnych spotkań Eurostatu, OECD i państw członkowskich. Należy jednak mieć na uwadze, że proces wypracowania oficjalnych rekomendacji metodycznych (gwarantujących rzetelność, spójność i porównywalność danych między krajami UE) oraz ich praktyczne wdrożenie do rachunków narodowych jest procesem długotrwałym.

Realizacja pracy badawczej w zakresie celu C polegała na opracowaniu rocznych danych o nakładach inwestycyjnych w rozumieniu krajowym, dla przedsiębiorstw krajowych oraz przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym z uwzględnieniem klas wielkości podmiotów i w podziale na województwa i regiony NUTS 2.

Zgodnie z założeniami projektu dane zostały opracowane dla lat 2016-2018.

W trakcie prac nad rozszacowaniem danych o nakładach inwestycyjnych, autorzy raportu przeprowadzili szereg obliczeń zgodnie z przyjętymi założeniami, w szczególności dotyczącymi podziału badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych na przedsiębiorstwa krajowe oraz przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym i jednocześnie w podziale na klasy wielkości podmiotów oraz w podziale terytorialnym kraju zgodnym z klasyfikacją NUTS 2.

Rozszacowując nakłady inwestycyjne dla przedsiębiorstw krajowych (w rozumieniu niniejszego badania) oraz dla przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego badania) na poziomie NUTS 2 zastosowana została mieszana metoda określenia przynależności do poszczególnych poziomów NUTS 2. Dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 0 do 19 osób zaliczono do poszczególnych poziomów NUTS 2 zgodnie z siedzibą danego przedsiębiorstwa, dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 20 do 100 osób zaliczono do poszczególnych województw i regionów zgodnie z miejscem prowadzenia działalności przedsiębiorstwa, czyli zgodnie z siedzibą tzw. jednostek lokalnych, natomiast dane dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących 101 i więcej osób zaliczono do poszczególnych województw i regionów zgodnie z lokalizacją realizowanej inwestycji (dotyczy to w głównej mierze inwestycji infrastrukturalnych).

Według autorów opracowania przyjęte rozwiązanie jest rozwiązaniem najbardziej optymalnym ze względu zarówno na możliwość uzyskania informacji o rzeczywistej lokalizacji nakładów według województw i regionów dla jak największej liczby podmiotów realizujących najbardziej istotne inwestycje dla całej gospodarki oraz jak najdalej idącym ograniczeniu obciążeń respondentów, a zwłaszcza najmniejszych przedsiębiorstw. Opracowanie danych dla mikroprzedsiębiorstw w podziale na przedsiębiorstwa krajowe i przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym i jednocześnie według województw i regionów NUTS 2 ma charakter umowny, ponieważ wymagało przyjęcia pewnych eksperckich założeń.

Trudności związane z realizacją celu C były związane z rozszacowaniem nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez mikroprzedsiębiorstwa na terenie dwóch regionów: warszawskiego stołecznego i mazowieckiego regionalnego, ponieważ w badaniu reprezentacyjnym przedsiębiorstw do 9 pracujących jest dotychczas stosowany schemat losowania warstwowego, w którym podział na warstwy uwzględnia m.in. określenie przeważającego rodzaju prowadzonej działalności zaklasyfikowanego zgodnie z PKD 2007 oraz województwa przypisanego siedzibie przedsiębiorstwa, co ma istotne znaczenie przy podziale danych z województwa mazowieckiego na region warszawski stołeczny i region mazowiecki regionalny.

Definicje pojęć

Definitions

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez podmiot zagraniczny.

Kasa – termin określający sposób księgowania wydatków i dochodów w terminie ich realnej zapłaty/otrzymania. Wszelkie przepływy pieniężne zostają ujęte w sprawozdaniu finansowym dopiero w momencie ich fizycznego zaistnienia nawet, jeżeli dotyczą minionego okresu. Sprawozdawczość budżetowa jest sporządzana na zasadzie kasowej.

Małe narzędzia – wydatki na małe narzędzia, bez względu na ich wartość, jeżeli są wykorzystywane w produkcji dłużej niż jeden rok rejestrowane są w rachunkach narodowych jako GFCF. Wyjątek to wydatki na niedrogi narzędnia powszechnie używane, takie jak np. piły, szpadle, noże, siekiery, młotki, śrubokręty, klucze maszynowe, które nadal są rejestrowane jako zużycie pośrednie. W księgowości przedsiębiorstw takie wydatki są rejestrowane nadal, jako zużycie pośrednie.

Memoriał – termin określający sposób zakwalifikowania danego przepływu pieniężnego do okresu, którego dotyczy, w odróżnieniu od momentu zapłaty. Zasada ta jest jedną z głównych zasad zestawiania rachunków narodowych zgodnie z metodologią ESA 2010. Zasada ta odnosi się także do jednostek prowadzących działalność, co wynika z ustawy o rachunkowości, art. 6 ust. 1 stanowi: „W księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.”

Nakłady brutto na środki trwałe (ang. *Gross Fixed Capital Formation* - GFCF) - zgodnie z metodologią ESA 2010 kategoria ta obejmuje nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów trwałych przez producentów będących rezydentami w ciągu danego okresu, powiększone o określone wartości wynikające z podniesienia walorów aktywów nieprodukowanych zrealizowane w wyniku działalności produkcyjnej producentów czy jednostek instytucjonalnych. Aktywa trwałe to aktywa produkowane wykorzystywane przy produkcji przez więcej niż jeden rok.

Nakłady inwestycyjne – są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Podmiot zagraniczny to osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; zakłada się, że osoba posiadająca obywatelstwo podwójne polskie i inne jest osobą krajową, osoba prawna z siedzibą za granicą, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, z siedzibą za granicą.

Program Transmisji ESA 2010 (TP ESA 2010) – załącznik B do rozporządzenia wprowadzającego metodologię ESA 2010 (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej).

Produkt Krajowy Brutto (PKB) – produkt krajowy brutto obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Może być definiowany na trzy sposoby:

- a) od strony produkcji – PKB stanowi sumę wartości dodanej brutto poszczególnych sektorów instytucjonalnych lub poszczególnych gałęzi powiększoną o podatki od produktów pomniejszone o dotacje do produktów,
- b) od strony rozdysponowania – PKB stanowi sumę końcowego wykorzystania wyrobów i usług przez jednostki instytucjonalne będące rezydentami (spożycia i akumulacji brutto), powiększonego o eksport i pomniejszonego o import towarów i usług,
- c) od strony dochodowej – PKB stanowi sumę rozchodów na rachunku tworzenia dochodów gospodarki ogółem (kosztów związanych z zatrudnieniem, podatków związanych z produkcją

i importem pomniejszonych o dotacje, nadwyżki operacyjnej brutto oraz dochodu mieszanego gospodarki ogółem).

Przedsiębiorstwo krajowe (w rozumieniu niniejszego badania), to przedsiębiorstwo niefinansowe, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym nie przekracza 50%.

Przedsiębiorstwo z kapitałem zagranicznym (w rozumieniu niniejszego badania), to podmiot, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Przynależność do sektora instytucji rządowych i samorządowych, kryteria przekwalifikowania – jednostki instytucjonalne spełniające kryteria ESA 2010 mogą zostać przeklasyfikowane do sektora instytucji rządowych i samorządowych z pozostałych sektorów instytucjonalnych (np. z sektora przedsiębiorstw niefinansowych, sektora instytucji finansowych lub sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych). O przeklasyfikowaniu danej jednostki decyduje Zespół ds. statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych powołany przez Prezesa GUS. Zespół składa się z przedstawicieli GUS, Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego oraz urzędów statystycznych w Katowicach, Wrocławiu i Krakowie. Aby jednostka została przekwalifikowana do sektora S.13 musi spełnić następujące kryteria: instytucjonalności, kontroli, rynkowości oraz kryteria jakościowe. W trakcie analiz pod uwagę bierze się również analizę przypadków granicznych. Szczegółowe zasady zaliczania jednostek do sektora S.13 opisane zostały w rozdziale 20 ESA 2010 oraz rozdziale I MGDD (Manual on Government Deficit and Debt), natomiast procedura przeprowadzania przez GUS analiz jednostek pod kątem ich przynależności do sektora znajduje się w Skonsolidowanym wykazie źródeł i metod dot. Procedury nadmiernego deficytu (Inventory of the methods, procedures and sources used for the compilation of deficit and debt data and the underlying government sector accounts according to ESA2010), link do strony:

<https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/general-government-statistics/inventory-of-the-methods-procedures-and-sources-used-for-the-compilation-of-deficit-and-debt-data-and-the-underlying-government-sector-accounts-according-to-esa2010,4,7.html>.

Rezydent – jednostka jest rezydentem kraju, jeżeli na terytorium ekonomicznym tego kraju posiada ona centrum głównych interesów ekonomicznych, to znaczy kiedy angażuje się w działalność gospodarczą na tym terytorium przez okres jednego roku lub dłuższy (ESA 2010 par. 1.61).

Spółka typu Captive – spółka utworzona np. przez sektor instytucji rządowych i samorządowych, nieuprawniona do niezależnego działania, która posiada cechy spółek specjalnego przeznaczenia, czyli np. nie posiada aktywów niefinansowych, nie zatrudnia pracowników.

Tablice podaży i wykorzystania – tablice będące wynikiem rachunku podaży i wykorzystania wyrobów i usług, który stanowi integralną część systemu rachunków narodowych objętych metodologią SNA/ESA. Rachunek pokazuje całość podaży pochodzącej z produkcji krajowej i importu oraz jej wykorzystanie na cele zużycia pośredniego, spożycia indywidualnego i zbiorowego, nakładów brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych i eksport.

Aneks Baza danych w formacie Excel z naliczeniami danych

Annex Data base in Excel format with data calculations